

99 1474 aa 8

D. JUNII JUVENALIS

ET

A. PERSII FLACCI

SATYRÆ,

Ex EDITIONIBUS emendatissimis

HENNINII & CASAUBONI.

Ad finem adjiciuntur LECTIONES VARIAN-
TES in JUVENALE, ex Codicibus MSS. &
Excusis.

Juvenalis (Decimus Junius)

[but - Latin]

GLASGOWE,

Sumptibus ROBERTI FOULIS; venales prostant *Edin-*
burgi apud G. HAMILTON & J. BALFOUR, *Londini*
apud A. MILLAR, exadversum D. Clementis *Ædem*,
in vico dicto *The Strand*. M DCC XLII.

Presented to the Clergy of the
Diocese of Buchin & Dunkeld
By Mr. Geo. Alex. Jamieson
1822

S

S

Imp

Hic

Tele

Scri

Not

Ma

Volc

Æa

Pell

From

Semp

Exp

Et m

Confi

Dorn

Vatib

Cur

Per

Si va

Cum

and

I
D. JUNII JUVENALIS

SATYRÆ.

SATYRA I.

Semper ego auditor tantum? nunquamne reponam,
Vexatus toties rauci Theseide Codri?

Impunè ergo mihi recitaverit ille togatas,

Hic elegos? impunè diem consumserit ingens

Telephus? aut summi plenâ jam marginæ libri 5

Scriptus & in tergo necdum finitus Orestes?

Nota magis nulli domus est sua, quàm mihi lucus

Martis: & Æoliis vicinum rupibus antrum

Volcani. quid agant venti, quas torqueat umbras

Æacus: unde alius furtivæ devehat aurum 10

Pelliculæ, quantas jaculetur Monychus ornos:

Frontonis platani, convulsæque marmora clamant

Semper, & assiduo ruptæ lectore columnæ.

Expectes eadem a summo minimoque poetâ.

Et nos ergo manum ferulæ subduximus, & nos 15

Consilium dedimus Sullæ, privatus ut altum

Dormiret? Stulta est clementia, cùm tot ubique

Vatibus occurras, perituræ parcere chartæ.

Cur tamen hoc potius libeat decurrere campo,

Per quem magnus equos Auruncæ flexit alumnus: 20

Si vacat & placidi rationem admittitis, edam.

Cùm tener uxorem ducat spado, Mævia Tuscum

Andronicus

A

Figat

Figat aprum & nudâ teneat venabula mammâ:
 Patricios omneis opibus quum provocet unus,
 Quo tondente gravi juveni miki barba sonabat: 25
 Cum pars Niliacæ plebis, cum verna Canopi
 Crispinus, Tyrias humero revocante lacernas, *et ridens*
 Ventilet æstivum digitis sudantibus aurum,
 Nec sufferre queat majoris pondera gemmæ:
 Difficile est Satyram non scribere: nam quis iniquæ 30
 Tam patiens urbis, tam ferreus, ut teneat se?
 Caussidici nova cum veniat lectica Mathonis
 Plena ipso; post hunc magni delator amici,
 Et cito rapturus de nobilitate comesâ,
 Quod superest, quem Massa timet, quem munere palpat 35
 Carus, & a trepido Thymele summissa Latino:
 Cum te summoveant, qui testamenta merentur
 Noctibus, in cælum quos evehit optima summi
 Nunc via processus, vetulæ vesica beatæ!
 Unciolam Proculejus habet, sed Gillo deuncem: 40
 Parteis quisque suas ad mensuram inguinis heres
 Accipiat sane mercedem sanguinis, & sic
 Palleat ut nudis pressit qui calcibus anguem,
 Aut Lugdunensem rhetor dicturus ad aram.
 Quid referam, quantâ siccum jecur ardeat irâ, 45
 Cum populum gregibus comitum premat hic spoliator
 Pupilli prostantis? & hic damnatus inani
 Judicio (QUID enim salvus infamia nummis?)
 Exsul ab octavâ Marius bibit, & fruitur DIS
 Iratis: at tu victrix provincia ploras. 50
 Hæc ego non credam Venusinâ digna lucernâ?

Poetical licence, from Venusia
Horace's birth-place

Hæc

SATYRA I.

3

Hæc ego non agitem? sed quid magis Heracleas,
 Aut Diomedæas, aut mugium Labyrinthi,
 25 Et mare percussum pueri, fabrumque volantem: ^{Tearus} + ^{Dea}
 Cum leno accipiat mæchi bona, si capiendi
 Jus nullum uxori, doctus spectare lacunar,
 Doctus & ad calicem vigilantem stertere naso:
 Cum fas esse putet curam sperare cohortis,
 30 Qui bona donavit præsepibus, & caret omni
 Majorum censu, dum pervolat axe citato
 60 Flaminiam: puer Automedon nam lora tenebat,
 Ipse lacernatæ cum se jactaret amicæ.
 Nonne libet medio ceras implere capaces
 35 Quadrivio: cum jam sextâ cervice feratur
 Hinc atque inde patens, ac nudâ pæne cathedrâ, 65
 Et multum referens de Mæcenate supino
 Signator falsò, qui se lautum, atque beatum
 Exiguis tabulis, & gemmâ fecerat udâ?
 40 Occurrit matrona potens, quæ molle Calenum
 Porrectura viro miscet sitiente rubetam, 70
 Instituitque rudes melior Locusta propinquas
 Per famam & populum nigros efferre maritos.
 Aude aliquid brevibus Gyaris & carcere dignum,
 45 Si vis esse aliquis: PROBITAS laudatur, & a'get.
 Criminibus debent hortos, prætoria, mensas, 75
 Argentum vetus, & stantem extra pocula caprum.
 Quem patitur dormire nurus corruptor avaræ,
 Quem sponsæ turpes, & prætextatus adulter?
 50 Si natura negat, facit indignatio versum,
 Qualemcunque potest: qualem ego, vel Cluvienus. 80

A 2

Ex

achilles chariot

in soland. on off. Lyeladeg, to w crim-
 nals were banished.

Ex quo Deucalion nimbis tollentibus æquor
 Navigio montem ascendit, sorteisque poposcit,
 Paulatimque animâ caluerunt mollia saxa,
 Et maribus nudas ostendit Pyrrha Puellas:
 Quidquid agunt homines, votum, timor, ira, voluptas,
 Gaudia, discursus, nostri est farrago libelli. 85
 Et quando uberior vitiorum copia? quando
 Major avaritiæ patuit sinus? alea quando
 Hos animos? neque enim loculis comitantibus itur
 Ad casum tabulæ, positâ sed luditur arcâ. 90
 Prælia quanta illic dispensatore videbis
 Armigero! simplexne furor sestertia centum
 Perdere, & horrenti tunicam non reddere servo?
 Quis totidem erexit villas? quis fercula septem
 Secretò cœnavit avus? nunc sportula primo 95
 Limine parva sedet, turbæ rapienda togatæ.
 Ille tamen faciem prius inspicit, & trepidat, ne
 Suppositus venias, ac falso nomine poscas.
 Agnitus accipies, jubet à præcone vocari
 Ipsos Trojugenas. Nam vexant limen & ipsi 100
 Nobiscum. da Prætori, da deinde Tribuno.
 Sed libertinus prior est: prior, inquit, ego adsum.
 Cur timeam? dubitemve locum defendere: quamvis
 Natus ad Euphratem, molles quod in aure fenestræ
 Arguerint, licet ipse negem? sed quinque tabernæ 105
 Quadringenta parant. Quid confert purpura major
 Optandum, si Laurenti custodit in agro
 Conductas Corvinus ovis? ego possideo plus
 Pallante, & Licinis. Expectent ergo tribuni:

Vincant

Vincant divitiæ: sacro nec cedat honori, 110
 Nuper in hanc urbem pedibus qui venerat albis:
 Quandoquidem inter nos sanctissima divitiarum
 Majestas: etsi funesta Pecunia templo
 Nondum habitas, nullas nummorum ereximus aras,
 85 Ut colitur Pax, atque Fides, Victoria, Virtus, 115
 Quæque salutato crepitat Concordia nido.
 Sed cum summus honor finito computet anno,
 Sportula quid referat, quantum rationibus addat:
 90 Quid facient comites, quibus hinc toga, calceus hinc est,
 Et panis, fumusque domi? densissima centum 120
 Quadrantes lectica petit, sequiturque maritum
 Languida, vel prægnans, & circumducitur uxor.
 Hic petit absenti, notâ jam callidus arte,
 95 Ostendens vacuum, & clausam pro conjuge sellam.
 Galla mea est, inquit. Citiùs dimitte. Moraris? 129
 Profer Galla caput. Noli vexare, quiescit.
 Ipse dies pulchro distinguitur ordine rerum:
 Sportula, deinde forum, jurisque peritus Apollo,
 100 Atque triumphales, inter quas ausus habere
 Nescio quis titulos Ægyptius, atque Arabarches: 130
 Cujus ad effigiem non tantum mejere fas est.
 Vestibulis abeunt veteres, lassique clientes,
 Votaque deponunt, quanquam longissima, cœnæ
 105 Spes homini. caulis miseris, atque ignis emendus.
 Optima silvarum interea, pelagique vorabit 135
 Rex horum, vacuisque toris tantum ipse jacebit.
 Nam de tot pulchris, & latis orbibus, & tam
 Antiquis, unâ comedunt patrimonia mensâ.

Nullus jam parasitus erit. Sed quis feret istas
 Luxuriæ sordes? quanta est gula, quæ sibi totos 140
 Ponit apros, animal propter convivium natum!
 Pœna tamen præsens, cum tu deponis amictus
 Turgidus, & crudum pavonem in balnea portas.
 Hinc subitæ mortes, atque intestata senectus.
 It nova, nec tristis per cunctas fabula cœnas: 145
 Ducitur iratis plaudendum funus amicis!
 Nil erit ulterius, quod nostris moribus addat
 Posteritas: eadem cupient facientque minores.
 OMNE in præcipiti vitium stetit. Utere velis,
 Totos pande sinus. Dicas heic forsitan, unde 150
 Ingenium par materiæ? unde illa priorum,
 Scribendi quodcunque animo flagrante liberet
 Simplicitas, cuius non audio dicere nomen?
 Quid refert dictis ignoscat Mutius, an non?
 Pone Tigellinum: tæda lucebit in illa, 155
 Quâ stantes ardent, qui fixo gutture fumant,
 Et latum mediâ sulcum deducet arenâ.
 Qui dedit ergo tribus patruis aconita, vebatur
 Pensilibus plumis, atque illinc despiciet nos:
 Cum veniet contrâ, digito compesce labellum: 160
 Accusator erit, qui verbum dixerit, hic est.
 Securus licet Æneam, Rutilumque ferocem
 Committas: nulli gravis est percussus Achilles,
 Aut multum quæsitus Hylas, urnamque secutus.
 Ense velut stricto, quoties Lucilius ardens 165
 Infremuit, rubet auditor, cui frigida mens est
 Criminibus, tacitâ sudant præcordia culpâ.

SATYRA II.

7

Inde iræ, & lachrymæ. Tecum prius ergo voluta
 Hæc, animo ante tubas: galeatum serò duelli
 Penitet. Experiar, quid concedatur in illos, 170
 Quorum Flaminia tegitur cinis, atque Latina.

SATYRA II.

145 **U**ltra Sauromatas fugere hinc libet, & glaciale
 Oceanum, quoties aliquid de moribus audent,
 Qui Curios simulant, & Bacchanalia vivunt,
 Indocti primum: quanquam plena omnia gypso
 Chrysippi invenies. Nam perfectissimus horum est, 5
 150 Si quis Aristotelem similem, vel Pittacon emit,
 Et jubet archetypos pluteum servare Cleanthas.
 FRONTIS nulla fides. Quis enim non vicus abundat
 Tristibus obscænis? castigas turpia, cum sis
 Inter Socraticos notissimâ fossâ cinædos: 10
 155 Hispida membra quidem, & duræ per brachia setæ
 Promittunt atrocem animum: sed podice lævi
 Cæduntur tumidæ, medico ridente, mariscæ.
 Rarus sermo illis, & magna lubido tacendi,
 Atque supercilio brevior coma. Verius ergo, 15
 160 Et magis ingenuè Peribomus: hunc ego fatis
 Imputo, qui vultu morbum, incessuque fatetur.
 Horum simplicitas miserabilis, his furor ipse
 Dat veniam: sed peiores, qui talia verbis
 Herculis invadunt, & de virtute locuti 20
 165 Clunem agitant: ego te ceuentem, Sexte, verebor?
 Infamis Varilus ait: quo deterior te?

Lo-

Loripedem rectus derideat, Æthiopem albus.
 Quis tulerit Gracchos de seditione querenteis?
 Quis cælum terris non misceat, & mare cælo,
 Si fur displiceat Verri? homicida Miloni?
 Clodius accuset mæchos? Catilina Cethegum?
 In tabulam Sullæ si dicant discipuli tres?
 Qualis erat nuper tragico pollutus adulter
 Concubitu: qui tunc leges revocabat amaras
 Omnibus, atque ipsis Veneri Martique timendas,
 Cum tot abortivis fœcundam Julia vulvam
 Solveret, & patruo similes effunderet offas?
 Nonne igitur jure, ac merito vitia ultima fictos
 Contemnunt Scauros, & castigata remordent?
 Non tulit ex illis torvum Laronia quendam
 Clamantem toties. ubi nunc lex Julia? dormis?
 Atque ita subridens: felicia tempora, quæ te
 Moribus opponunt. Habeat jam Roma pudorem.
 TERTIUS è cælo cecidit Cato. Sed tamen unde 40
 Hæc emis, hirsuto spirant opobalsama collo
 Quæ tibi? Ne pudeat dominum monstrare tabernæ.
 Quod si vexantur leges, ac jura: citari
 Ante omnes debet Scantinia. Respice primum
 Et scrutare viros: faciunt hi plura; sed illos 45
 Defendit numerus, junctæque umbone phalanges,
 Magna inter molleis concordia. Non erit ullum
 Exemplum in nostro tam detestabile sexu.
 Tædia non lambit. Cluviam, nec Flora Catullum:
 Hipposubit juvenes, & morbo pallet utroque. 50
 Nunquid nos agimus causas, Civilia Jura

Novimus, aut ullo strepitu fora vestra movemus?

Luctantur paucae: comedunt colipha paucae.

*Coloph: lo noll
ero dry diut.*

25 Vos lanam trahitis, calathisque peracta refertis

Vellera: vos tenui praegnantem stamine fusum 55

Penelope melius, levius torquetis Arachne,

Horrida quale facit residens in codice pellex.

Notum est, cur solo tabulas impleverit Hister

30 Liberto, dederit vivus cur multa puellae.

Dives erit, magno quae dormit tertia lecto. 60

Tu nube, atque tace: donant arcana cylindros.

De nobis post haec tristis sententia fertur.

DAT veniam corvis, vexat censura columbas.

35 Fugerunt trepidi vera, ac manifesta canentem

Stoicidae. Quid enim falsi Laronia? Sed quid 65

Non facient alii, cum tu multicia sumas

Cretice? Et hanc vestem populo mirante perores

In Proculas, & Pollitas? Est mœcha Fabulla.

40 Damnetur, si vis, etiam Carfinia: talem

Non sumet damnata togam. Sed Julius ardet, 70

Æstuo. Nudus agas: minus est insania turpis.

En habitum, quo te leges, ac jura ferentem

Vulneribus crudis populus modò victor, & illud

45 Montanum positis audiret vulgus aratris.

Quid, non proclames, in corpore Judicis ista 75

Si videas? Quæro, an deceant multicia testem?

Acer, & indomitus, libertatisque magister

Cretice perluces! DEDIT hanc contagio labem,

50 Et dabit in plureis: sicut grex totus in agris

Unius scabie cadit, & porrigine porci, 80

Uvaeque conspecta livorem ducit ab uvâ.
 Fædus hoc aliquid quandoque audebis amictu.
 NEMO repente fuit turpissimus. Accipient te
 Paulatim, qui longa domi redimicula sumunt
 Frontibus, & toto posuere monilia collo,
 Atque Bonam teneræ placant abdomine porcæ,
 Et magno cratere Deam: Sed more sinistro
 Exagitata procul non intrat sæmina limen.
 Solis ara Deæ maribus patet. Ite profanæ!
 Clamatur: nullo gemit heic tibicina cornu.
 Talia secretâ coluerunt Orgia tædâ
 Cecropiam soliti Baptæ lassare Cottyto.
 Ille supercilium madidâ fuligine tactum
 Obliquâ producit acu, pingitque trementeis
 Attollens oculos: vitreo bibit ille Priapo,
 Reticulumque comis auratum ingentibus implet,
 Cœruleâ indutus scutulatâ, aut galbina rassa,
 Et per Junonem domini jurante ministro.
 Ille tenet speculum, pathici gestamen Otkonis,
 Actoris Aurunci spoliū: quo se ille videbat
 Armatum, cum jam tolli vexilla juberet.
 Res memoranda novis annalibus, atque recenti
 Historiâ speculum civilis Sarcina belli.
 Nimirum summi ducis est occidere Galbam,
 Et curare cutem summi constantia civis;
 Bebriaci campo spoliū affectare palatî;
 Et pressum in facie digitis extendere panem:
 Quod nec in Assyrio pharetrata Semiramis orbe,
 Næsta nec Adriaca fecit Cleopatra carina.

Hic
 Hic
 Liber
 Sacro
 85 Gutt
 Quia
 Mor
 Quia
 Corn
 90 Signa
 Cœna
 O pr
 Scilio
 Si m
 95 Segn
 Arc
 Sud
 Una
 He
 100 Tra
 Ne
 Ne
 Ju
 Pr
 105 Q
 N
 Fi
 100
 Hic

Hic nullus verbis pudor, aut reverentia mensæ.

Hic turpis Cybeles, & fractâ voce loquendi

Libertas, & crine senex fanaticus albo

Sacrorum Antistes, rarum, ac memorabile magni

85 Gutturis exemplum, conducendusque magister.

Quid tamen expectant: Phrygio quos tempus erat jam 115

More supervacuam cultris abrumpere carnem?

Quadringenta dedit Gracchus sestertia, dotem

Cornicini; sive hic recto cantaverat ære.

90 Signatæ tabulæ: dictum FELICITER! ingens 119

Cœna sedet: gremio jacuit nova nupta mariti.

O proceres, censore opus est, an haruspice nobis?

Scilicet horreres, majoraque monstra putares,

Si mulier vitulum, vel si bos ederet agnum?

95 Segmenta, & longos habitus, & flammæ sumit,

Arcano qui sacra ferens nutantia loro 125

Sudavit clypeis ancilibus. O pater urbis,

Unde nefas tantum Latiis pastoribus? Unde

Hæc tetigit, gradive, tuos urtica nepotes?

100 Traditur ecce viro clarus genere, atque opibus vir;

Nec galeam quassas, nec terram cuspide pulsas, 130

Nec quereris patri? Vade ergo, & sede severi

Fugeribus campi, quem negligis. Officium cras

Primo sole mihi peragendum in valle Quirini.

105 Quæ causa officii? Quid quæris? Nubit amicus,

Nec multos adhibet. Liceat modò vivere: fient,

Fient ista palàm, cupient & in acta referri. 136

Interea tormentum ingens nubentibus hæret,

100 Quòd nequeunt parere, & partu retinere maritos.

Sed melius, quod nil animis in corpora juris
 Natura indulget. Steriles moriuntur, & illis 140
 Turgida non prodest conditâ pyxide Lyde,
 Nec prodest agili palmas præbere Luperco.
 Vicit & hoc monstrum tunicati fuscina Gracchi,
 Lustravitque fugâ mediam gladiator arenam,
 Et Capitolinis generosior, & Marcellis, 145
 Et Catulis, Paulique minoribus, & Fabiis, &
 Omnibus ad podium spectantibus. his licet ipsum
 Admoveas, cujus tunc munere retia misit.
 Esse aliquos Maneis, & subterranea regna,
 Et pontum, & Stygio ranas in gurgite nigras, 150
 Atque unâ transire vadum tot millia cymbâ,
 Nec pueri credunt, nisi qui nondum ære lavantur.
 Sed tu vera puta. Curius quid sentit, & ambo
 Scipiadae? Quid Fabricius, manesque Camilli?
 Quid Cremeræ legio, & Cannis consumpta juventus, 155
 Tot bellorum animæ; quoties hinc talis ad illos
 Umbra venit? cuperent lustrari, si qua darentur
 Sulphura cum tædis, & si foret humida laurus.
 Illuc, heu! miseri traducimur. arma quidem ultra
 Littora Jubernæ promovimus, & modò captas 160
 Orcadas, ac minimâ contentos nocte Britannos:
 Sed quæ nunc populi sunt victoris in urbe,
 Non faciunt illi, quos vicimus: & tamen unus
 Armenius Zalates cunctus narratur ephebis
 Mollior ardenti sese indulsisse Tribuno. 165
 Adspice, quid faciant commercia: venerat obses.
 Hic sunt homines. Nam si mora longior urbem
 Indulset

SATYRA III.

13.

Indulſit pueris, non unquam deerit amator:
 140 Mittentur braccæ, cultelli, fræna, flagellum.
 Sic prætextatos referunt Artaxata mores.

170

SATYRA III.

145 **Q**Uamvis digreſſu veteris confuſus amici,
 Laudo tamen, vacuis quòd ſedem figere Cumis
 Deſtinet, atque unum civem donare Sibyllæ.
 Janua, Bajarum eſt, & gratum littus anxi
 Seceſſus. Ego vel Prochyta præpono Suburræ. 5
 150 Nam quid tam miſerum, & tam ſolum vidimus, ut non
 Deterius credas horrere incendia, lapſus
 Tectorum aſſiduos, ac mille pericula sævæ
 Urbis, & Auguſto recitantes menſe Poëtas?
 Sed dum tota domus rhedâ componitur unâ, 10
 155 Subſtitit ad veteres arcus, madidamque Capenam:
 Hic, ubi nocturnæ Numa conſtituebat amicæ:
 Nunc ſacri fontis nemus, & delubra locantur
 Judæis: quorum cophinus fœnumque ſupellex.
 160 Omnis enim populo mercedem pendere juſſa eſt 15
 Arbor, & ejectis mendicat ſilva Camœnis.
 In vallem Ægeriæ descendimus, & ſpeluncas
 Diſſimiles veris. Quanto præſtantius eſſet
 Numen aquæ, viridi ſi margine cluderet undas
 Herba, nec ingenuum violarent marmora topkum? 20
 165 Hic tunc Ûmbritius: Quando artibus, inquit, honeſtis
 Nullus in urbe locus, nulla emolumenta laborum,
 Res hodie minor eſt, here quàm fuit, ac eadem cras
 170 *ſi jam non ſoothſayer* Deteret

Deteret exiguis aliquid: proponimus illuc
 Ire, fatigatas ubi Dædalus exiit alis, 25
 Dum nova canities, dum prima, & recta senectus,
 Dum superest Lachesi, quod torqueat, & pedibus me
 Porto meis, nullo dextram subeunte bacillo.
 Cedamus patriâ: vivant Artorius istic, 29
 Et Catulus: maneant, qui nigrum in candida vertunt,
 Queis facile est ædem conducere, flumina, portus,
 Siccandam eluviam, portandum ad busta cadaver,
 Et præbere caput dominâ venale sub hastâ.
 Quondam hi cornicines & municipalis arenæ
 Perpetui comites, notæque per oppida buccæ, 35
 Munera nunc edunt, & verso pollice vulgus,
 Quum libet occidunt populariter: inde reversi
 Conducunt foricas. Et cur non omnia? Cùm sint, 39
 Quales ex humili magna ad fastigia rerum
 Extollit quoties voluit Fortuna jocari. 40
 Quid Romæ faciam? Mentiri nescio: librum,
 Si malis est, nequeo laudare, & poscere: motus
 Astrorum ignoro: funus promittere patris
 Nec volo, nec possum: ranarum viscera nunquam
 Inspexi. Ferre ad nuptam, quæ mittit adulter, 45
 Quæ mandat, norunt alii: me nemo ministro
 Fur erit, atque ideo nulli comes exeo, tanquam
 Mancus, & extinctæ corpus non utile dextræ.
 Quis nunc diligitur, nisi conscius, & cui fervens
 Æstuat occultis aninus, semperque tacendis?
 Nil tibi se debere putat, nil conferet unquam,
 Participem qui te secreti fecit honesti.
Carus est tibi.

Carus erit Verri, qui Verrem tempore, quo vult,
 25 Accusare potest. Tanti tibi non sit opaci
 s, Omnis arena Tagi, quodque in mare volvitur aurum, 55
 me Ut somno careas, ponendaque præmia sumas
 Tristis, & à magno semper timearis amico.
 29 Quæ nunc divitibus gens acceptissima nostris,
 unt, Et quos præcipuè fugiam, properabo fateri, 59
 Nec pudor obstabit. Non possum ferre, Quirites!
 Græcam urbem, quamvis quota portio fæcis Achæi?
 Jampridem Syrus in Tiberim defluxit Orontes,
 Et linguam, & mores, & cum tibicine chordas
 35 Obliquas, nec non gentilia tympana secum
 Vexat, & ad Circum jussas prostare puellas. 65
 t, 2 Ite, quibus grata est pictâ lupa barbara mitrâ.
 Rusticus ille tuus sumit trechedipna, Quirine,
 Et ceromatico fert niceteria collo.
 40 Hic altâ Sicyone, ast hic Amydone relictâ,
 Hic Andro, ille Samo, hic Trallibus, aut Alabandis. 70
 Esquillias, dictumque petunt a vimine collem,
 Viscera magnarum domuum, dominique futuri.
 Ingenium velox, audacia perditâ, sermo
 45 Promptus, & Isæo torrentior. Ede, quid illum
 Esse putes? quem vis hominem, secum attulit ad nos: 75
 Grammaticus, rhetor, geometres, pictor, aliptes,
 Augur, schœnobates, medicus, magus: omnia novit.
 Græculus esuriens in cœlum, jusseris, ibit.
 Ad summam, non Maurus erat, neque Sarmata, nec Thrax,
 Qui sumsit pennas, mediis sed natus Athenis. 80
 Horum ego non fugiam conchyliâ? me prior ille

a parasite' habet. "Ories of wrangling Signabit

Signabit, fultusque thoro meliore recumbet
 Advectus Romam, quo pruno, & coctona vento?
 Usque adeo nihil est, quod nostra infantia cælum
 Hausit Aventini baccâ nutrita Sabinâ?
 Quid, quod adulandi gens prudentissima, laudat
 Sermonem indocti, faciem deformis amici,
 Et longum invalidi collum cervicibus æquat
 Herculis, Antæum procul a tellure tenentis?
 Miratur vocem angustam, quâ deterius nec
 Ille sonat, quo mordetur gallina marito.
 Hæc eadem licet & nobis laudare: sed illis
 Creditur, an melior cum Thaidâ sustinet, aut cum
 Uxorem comædus agit, vel Dorida nullo
 Cultam palliolo? mulier nempè ipsa videtur,
 Non persona loqui: vacua, & plana omnia dicas
 Infra ventriculum, & tenui distantia rimâ.
 Nec tamen Antiochus, nec erit mirabilis illic
 Aut Stratocles, aut cum molli Demetrius Hæmo.
 Natio comæda est. Rides? majore cachinno
 Concutitur: flet, si lacrymas conspexit amici,
 Nec dolet: igniculum brumæ si tempore poscas,
 Accipit endromidem: si dixeris, æstuo, sudat.
 Non sumus ergo pares: melior, qui semper, & omni
 Nocte, dieque potest alienum sumere vultum,
 A facie jactare manus, laudare paratus,
 Si benè ructavit, si rectum minxit amicus,
 Si trulla inversa crepitum dedit aurea fundo.
 Prætereà sanctum nihil est, & ab inguine tutum:
 Non matrona Laris, non filia virgo, neque ipse

Sponsus levis adhuc, non filius antè pudicus.

Horum si nihil est, a viam resupinat amici.

Scire volunt secreta domus, atque inde timeri.

Et quoniam cœpit Græcorum mentio, transi
Gymnasia, atque audi facinus majoris abollæ. 115

Stoicus occidit Baram delator amicum,

Discipulumque senex, ripa nutritus in illâ,

Ad quam Gorgonei delapsa est pinna caballi.

Non est Romano cuiquam locus heic, ubi regnat

Protophiles aliquis, vel Diphilus, aut Hermarcus: 120

Qui, gentis vitio, nunquam partitur amicum,

Solus habet. Nam, cum facilem stillavit in aurem

Exiguam de naturæ patriæque veneno,

Limine summoveor: perierunt tempora longi

Servitii: nusquam minor est jactura clientis. 125

Quod porrò officium, ne nobis blandiar; aut quod

Pauperis heic meritum: si curet nocte togatus

Currere, cum Prætor lictorem impellat, & ire

Præcipitem jubeat dudum vigilantibus orbis,

Ne prior Albinam & Modiam collega salutet? 130

Divitis heic servi cludit latus ingenuorum

Filius: alter enim, quantum in legione Tribuni

Accipiunt, donat Calvinæ, vel Catienæ,

Ut semel, atque iterum super illam palpitet: at tu,

Cum tibi vestiti facies scorti placet, hæres, 135

Et dubitas altâ Chionem deducere fellâ.

Da testem Romæ tam sanctum, quàm fuit hospes

Numinis Idæi: procedat vel Numa, vel qui

Servavit trepidam flagranti ex æde Minervam

grand mother. C. a. Philosophus, Protinus

Scithes Navica in qm was lodged; image of
Cybele. Lucius Marcellus.

Protinus ad censum, de moribus ultima fiet
 Quæstio: quot pascit servos? quot possidet agri
 Fugera? quàm multâ, magnâque paropside cænat?
 QUANTUM quisque suâ nummorum servat in arcâ,
 Tantum habet & fidei. juris licet & Samothracum,
 Et nostrorum aras; contemnere fulmina pauper
 Creditur, atque Deos, Dîs ignoscentibus ipsis.
 Quid, quod materiam præbet caussasque jocorum
 Omnibus hic idem, si fæda & scissa lacerna,
 Si toga sordidula est, & ruptâ calceus alter
 Pelle patet: vel si consuto vulnere crassum,
 Atque recens linum ostendit non una cicatrix?
 NIL habet infelix paupertas durius in se,
 Quàm quòd ridiculos homines facit. exeat, inquit,
 Si pudor est, & de pulvino surgat equestri,
 Cujus res legi non sufficit, & sedeant heic
 Lengnum pueri quocunque in fornice nati.
 Heic plaudat nitidi præconis filius inter
 Piñirapi cultos juvenes, juvenesque lanistæ.
 Sic libitum vano, qui nos distinxit, Othoni.
 — Quis gener heic placuit sensu minor, atque puellæ
 Sarcinulis impar? quis pauper scribitur hæres:
 Quando in consilio est Ædilibus? agmine factò
 Debuerant olim tenues migrâsse Quirites.
 HAUD facile emergunt, quorum virtutibus obstat
 Res angusta domi; sed Romæ durior illis
 Conatus: magno hospitium miserabile, magno
 Servorum ventres, & frugi cænula magno.
 Fictilibus cænare pudet, quod turpe negavit

— Swardplayers. " Fencingmasters

Translatus

140. *Translatus subito ad Marsos, mensamque Sabellam:*
Contentusque illic veneto, duroque cucullo. 170
Pars magna Italiæ est, si verum admittimus, in qua
Nemo togam sumit, nisi mortuus. Ipsa dierum
Festorum herboſo colitur ſi quando theatro
145 *Majeſtas, tandemque redit ad pulpita notum*
Exodium, cum perſonæ pallentis hiatum 175
In gremio matris formidat ruſticus infans.
Æqualeis habitus illic, ſimileiſque videbis
Orcheſtram, & populum: clari velamen honoris;
150 *Sufficiunt tunicæ ſummis Ædilibus albæ.*
Heic ultra vireis habitus nitor: heic aliquid plus, 180
Quàm ſatis eſt, interdum aliena ſumitur arca.
Commune id vitium eſt. HEIC vivimus ambitioſâ
Paupertate omnes. Quid te moror? OMNIA Romæ
155 *Cum precio. Quid das, ut Coſſum aliquando ſalutes:*
Ut te reſpiciat clauſo Veiento labello? 185
Ille metit barbam, crinem hic deponit amati.
Plena domus libis genialibus: accipe, & iſtud
Fermentum tibi habe: præſtare tributa clientes
160 *Cogimur, & cultis augere peculia ſervis.*
Quis timet, aut timuit gelidâ Præneste ruinam, 190
Aut poſitis nemoroſa inter juga Volſiniis, aut
Simplicibus Gabeis, aut proni Tiburis arce?
Nos urbem colimus tenui tibicine fultam
165 *Magnâ parte ſui. Nam ſic labentibus obſtat*
Villicus, & veteris rimæ contexit hiatum, 195
Securos pendente jubet dormire ruinâ.
Vivendum eſt illic, ubi nulla incendia, nulli

Nocte metus. Jam poscit aquam, jam frivola transfert *In te*

Ucalegon: tabulata tibi jam tertia fumant: *Vice*

Tu nescis. Nam si gradibus trepidatur ab imis: 200 *Unde*

Ultimus ardebit, quem tegula sola tuetur *Est a*

A pluviam; molles ubi reddunt ova columbae. *Unius*

Lectus erat Codro Procula minor; urceoli sex, *Pluri*

Ornamentum abaci; nec non & parvulus infra *Lang*

Cantharus; & recubans sub eodem marmore Chiron; *Arde*

Jamque vetus Græcos servabat cista libellos, 206 *Adm*

Et divina Opici rodebant carmina mures. *Inde*

Nil habuit Codrus. Quis enim negat? & tamen illud *Vicor*

Perdidit infelix totum nihil: ultimus autem *Eripit*

Ærumnæ cumulus, quod nudum, & frustra rogantem *Si vo*

Nemo cibo, nemo hospitio, tectoque juvabit. 211 *Dive*

Si magna Asturici cecidit domus: horrida mater, *Atq*

Pullati procures, differt vadimonia Prætor. *Nam*

Tunc gemimus casus Urbis, tunc odimus ignem. *Ant*

Ardet adhuc? & jam accurrit, qui marmora donet; *Unde*

Conferat impensas: Hic nuda, & candida signa; 216 *Qui*

Hic aliquid præclarum Euphranoris, & Polycleti; *Alte*

Hæc Asianorum vetera ornamenta Deorum, *Ping*

Hic libros dabit, & forulos, mediamque Minervam, *Calce*

Hic modium argenti: meliora, & plura reponit 220 *Nor*

Persicus orborem lautissimus, & merito jam *Cent*

Suspectus, tanquam ipse suas incenderit ædes. *Corb*

Si potes avelli Circensibus, optima Soræ, *Imp*

Aut Fabrateria domus, aut Frusinone paratur, *Serv*

Quanti nunc tenebras unum conducis in annum! 225 *Scin*

Hortulus heic, puteusque brevis, nec recte movendus, *Sarr*

In

In tenuis plantas facili defunditur haustu.
 Vivit bidentis amans, & culti villicus horti:
 200 Unde epulum possis centum dare Pythagoræis.
 Est aliquid, quocunque loco quocunque recessu, 230
 Unus sese dominum fecisse lacertæ.
 Plurimus heic æger moritur vigilando: sed illum
 Languorem peperit cibus imperfectus, & hærens
 n; Ardenti stomacho. Nam quæ meritoria somnum
 206 Admittunt? magnis opibus dormitur in Urbe. 235
 Inde caput morbi: rhedarum transitus arcto
 Vicorum inflexu, & stantis convicia mæandræ
 Eripient somnum Druso, vitulisque marinis.
 Si vocat officium, turbâ cedente vehetur
 211 Divos, & ingenti curret super ora liburno, 240
 Atque obiter leget, aut scribet, vel dormiet intus.
 Namque facit somnum clausâ lectica fenestrâ.
 Ante tamen veniet: nobis properantibus obstat
 t; Unda prior: magno populus premit agmine lumbos,
 216 Qui sequitur; ferit hic cubito, ferit affere duro 245
 Alter: at hic tignum capiti incutit, ille metretam.
 Pinguis crura luto, planta mox undique magna
 Calcor, & in digito clavus mihi militis hæret.
 220 Nonne vides, quanto celebretur sportula fumo?
 Centum convivæ: sequitur sua quemque culina. 250
 Corbulo vix ferret tot vasa ingentia, tot res
 Impositas capiti, quas recto vertice portat.
 Servulus infelix, & cursu ventilat ignem.
 225 Scinduntur tunicæ sartæ: modò longa coruscat
 Sarraco veniente abies, atque altera pinum 255
 In Tævernâ. Draught beasts Plaustra

Plaustra vebunt, nutant altæ, populoque minantur.
 Nam si procubuit, qui saxa Ligustica portat
 Axis, & eversum fudit super agmina montem,
 Quid superest de corporibus? quis membra, quis ossa
 Invenit? obtritum vulgi perit omne cadaver
 More animæ. Domus interea secura patellas
 Jam lavat, & bucca foculum excitat, & sonat unctis
 Strigilibus, pleno componit lintea gutto.
 Hæc inter pueros variè properantur: at ille
 Jam sedet in ripâ, tetrumque novicius horret
 Porthmæa, nec sperat cœnosi gurgitis alnum
 Infelix, nec habet quem porrigat ore trientem.
 Respice nunc alia, ac diversa pericula noctis:
 Quod spatium tectis sublimibus, unde cerebrum
 Testa ferit, quoties rimosa, & curta fenestris
 Vasa cadunt; quanto percussum pondere signent,
 Et lædant silicem. Possis ignavus haberi,
 Et subiti casus improvidus, ad cœnam si
 Intestatus eas. Adeo tot fata, quot illa
 Nocte patent vigiles, te prætereunte, fenestræ.
 Ergo optes, votumque feras miserabile tecum,
 Ut sint contentæ patulas defundere pelveis.
 Ebrius ac petulans, qui nullum fortè cecidit,
 Dat pœnas, noctem patitur lugentis amicum
 Peleidæ, cubat in faciem, mox deinde supinus:
 Ergo non aliter poterit dormire? Quibusdam?
 Somnum rixa facit: sed, quamvis improbus annis
 Atque mero fervens, cavet hunc, quem coccina læna
 Vitari jubet, & comitum longissimus ordo:

Waterman. 11 1/2 of a penny.

Multum

ur. *Multum præterea flammarum, & aenea lampas.* 285
Me, quem Luna solet deducere, vel breve lumen
Candela, cujus dispenso & tempero filum,
 a *Contemnit. Miserae cognosce procemia rixæ,*
 26 *Sirixa est, ubi tu pulsas, ego vapulo tantum.*
Stat contra, stareque jubet; parere necesse est. 290
 unde *Nam quid agas: cum te furiosus cogat, & idem*
Fortior? unde venis, exclamat? cujus aceto,
Cujus conche tumes? quis tecum sectile porrum
 26 *Sator, & elixi vervecis labra comedit?*
Nil mihi respondes? aut dic, aut accipe calcem: 295
Ede, ubi consistas, in qua te quæro proseucha?
Dicere si tentes aliquid, tacitusve recedas,
Tantundem est: feriunt pariter: vadimonia deinde
 27 *Itati faciunt. Libertas pauperis hæc est:*
Pulsatas rogat, & pugnīs concisus adorat, 300
Ut liceat paucis cum dentibus inde reverti.
Nec tamen hæc tantum metuas: nam, qui spoliet te,
Non deerit, clausis domibus postquam omnis ubique
 27 *Fixa catenatæ siluit compago tabernæ.*
Interdum & ferro subitus grassator agit rem, 305
Armato quoties tutæ custode tenentur
Et Pomptina palus, & Gallinaria pinus.
Sic inde huc omnes, tanquā ad vivaria currunt,
 280 *Quā fornace graves, quā non incude catenæ?*
Maximus in vinclis ferri modus, ut timeas, ne 310
Vomer deficiat, ne marræ, & sarcula defint.
 ea *Felices proavorum atavos, felicia dicas*
Secula, quæ quondam sub Regibus, atque Tribunis
 ultum *Viderunt.*

Viderunt uno contentam carcere Romam.

His aliis poteram, & plureis subnectere caussas:

Sed jumenta vocant, & Sol inclinat: eundem est.

Nam mihi commota jam dudum mulio virga

Adnuit: ergo Vale nostri memor, & quoties te

Roma tuo refici properantem reddit Aquino,

Me quoque ad Helvinam Cererem, vestramque Diana

Converte a Cumis: satyrarum ego, ni pudet illas,

Adjutor gelidos veniam caligatus in agros.

SATYRA IV.

Ecce iterum Crispinus, & est mihi sæpe, vocandus

Ad partem, monstrum nullâ virtute redemptum

A vitiis, æger, solâque libidine fortis:

Delicias viduæ tantum spernatur adulter.

Quid refert igitur quantis jumenta fatiget

Porticibus, quantâ nemorum vectetur in umbrâ,

Fugera quot vicina foro, quas emerit ædes?

NEMO malus felix; minimè corruptor, & idem

Incestus, cum quo nuper vittata jacebat

Sanguine adhuc vivo terram subituro sacerdos.

Sed nunc de factis levioribus, & tamen alter

Si fecisset idem, caderet sub judice morum.

Nam quod turpe bonis, Titio Sejoque; decebat

Crispinum. quid agas: cum dira, & fœdior omni

Crimine persona est? nullum sex millibus emit,

Æquantem sane paribus sestertia libris,

Ut perhibent, qui de magnis majora loquuntur.

Consilium

SATYRA IV.

25

Consilium laudo artificis, si munere tanto

31 Præcipuam in tabulis ceram senis abstulit orbi.

Est ratio ulterior, magnæ si misit amicæ,

20

Quæ vehitur clauso latis specularibus antro.

Nil tale expectes: emit sibi. multa videmus,

Quæ, miser & frugi, non fecit Apicius: hoc tu

ana Succinctus patriâ quondam, Crispine, papyro.

32 Hoc pretio squamæ? potuit fortasse minoris

25

Piscator. quàm piscis, emi. Provincia tanti

Vendit agros: sed majores Apulia vendit.

Qualeis tunc epulas ipsum glutisse putamus

Induperatorem? cùm, tot sestertia, partem

idus Exiguam, & modicæ sumtam de margine cœnæ

30

Parpureus magni ructarit scurra Palati;

Jam princeps Equitum, magnâ qui voce solebat,

Vendere municipes pactâ mercede siluros!

Incipe Calliope, licet & considerare: non est

Cantandum, res vera agitur. narrate puellæ

35

Pierides: prosit mihi vos dixisse puellas.

Cum jam semianimum laceraret Flavius orbem

Ultimus, & calvo serviret Roma Neroni,

10 Incidit Adriaci spatium admirabile rhombi

Ante domum Veneris, quam Dorica sustinet Ancon, 40

Implevitque sinus: neque enim minor hæserat illis,

Quos operit glacies Mæotica, ruptaque tandem

Solibus effundit torpentis ad ostia Ponti

15 Desidiâ tardos, & longo frigore pingueis.

Destinat hoc monstrum cymbæ linique magister

45

pontifici summo. Quis enim proponere talem,

D

Aut

Aut emere auderet? cum plena & littora multo
 Delatore forent: dispersi protinus algæ
 Inquisitores agerent cum remige nudo,
 Non dubitaturi fugitivum dicere piscem,
 Depastumque diu vivaria Cæsaris: inde
 Elapsum veterem ad Dominum debere reverti?
 Si quid Palfurio, si credimus Armillato,
 Quidquid conspicuum, pulchrumque est æquore toto,
 Res fisci est, ubicunque natat: donabitur ergo,
 Ne pereat, jam lethifero cedente pruinis
 Autumno: jam quartanam sperantibus ægris.
 Stridebat deformis hiems, prædamque recentem
 Servabat: tamen hic properat, velut urgeat Auster.
 Utque lacus suberant, ubi, quanquam diruta, servat
 Ignem Trojanum, & Vestam colit Alba minorem,
 Obstitit intranti miratrix turba parumper,
 Ut cessit: facili patuerunt cardine valvæ.
 Exclusi spectant admissa opsonia Patres.
 Itur ad Atreidem. tum Picens: Accipe, dixit,
 Privatis majora focis; Genialis agatur
 Iste dies, propera stomachum laxare saginis,
 Et tua servatum consume in secula rhombum.
 Ipse capi voluit. quid apertius? Et tamen illi
 Surgebant cristæ. NIHIL est, quod credere de se 70
 Non possit, cum laudatur Dis æqua potestas.
 Sed deerat pisci patinæ mensura. vocantur
 Ergo in consilium Proceres, quos oderat ille;
 In quorum facie miseræ, magnæque sedebat
 Pallor amicitiae. Primus, clamante Liburno:

Currite: jam sedit; raptâ properabat abollâ
 Pegasus, attonitæ positus modò villicus Urbi:
 Anne aliud tunc Præfecti? quorum optimus, atque
 Interpres legum sanctissimus, omnia quanquam
 Temporibus diris tractanda putabat inermi
 Justitiâ. Venit & Crispi jucunda senectus,
 Cujus erant mores, qualis facundia, mite
 Ingenium. maria, ac terras, populosque regenti
 Quis comes utilior; si clade, & peste sub illâ
 Servitiam damnare, & honestum afferre liceret
 Consilium? sed quid violentius aure tyranni:
 Cum quo de pluviis, aut æstibus, aut nimboſo
 Vere locuturi fatum pendebat amici?
 Ille igitur nunquam direxit brackia contra
 Torrentem, nec civis erat, qui libera posset
 Verba animi proferre, & vitam impendere vero.
 Sic multas hiemes, atque octogesima vidit
 Solstitia. His armis, illâ quoque tutus in aulâ,
 Proximus ejusdem properabat Acilius ævi
 Cum juvene, indigno, quem mors tam sæva maneret,
 Et Domini gladiis tam festinata: sed olim
 Prodigio par est cum nobilitate senectus:
 Unde fit, ut malim fraterculus esse Gigantis.
 Profuit ergo nihil misero, quod cominûs urſos
 Regbat Numidas, Albanâ nudus arenâ
 Venator. Quis enim jam non intelligat arteis
 Patricias? quis priscum illud miratur acumen,
 Brute, tuum? facile est barbato imponere Regi.
 Nec melior vultu, quamvis ignobilis, ibat

Rubrius, offensæ veteris reus, atque tacendæ,
 Et tamen improbior Satyram scribente cinædo.
 Montani quoque venter adest abdomine tardus,
 Et matutino sudans Crispinus amomo,
 Quantum vix redolent duo funera. Sævior illo
 Pompejus tenui jugulos aperire susurro:
 Et, qui vulturibus servabat viscera Dacis,
 Fuscus, marmoreâ meditatus prælia villâ:
 Et cum mortifero prudens Vejento Catullo,
 Qui nunquam visæ flagrabat amore puellæ:
 Grande & conspicuum nostro quoque tempore monstrum
 Cæcus, adulator; dirusque a ponte satelles,
 Dignus Aricinos qui mendicaret ad axeis,
 Blandaue devexæ jactaret basia rbedæ.
 Nemo magis rhombum stupuit: nam plurima dixit
 In lævum conversus: at illi dextra jacebat
 Bellua: sic pugnas Cilicis laudabat, & ictus,
 Et pegma, & pueros inde ad velaria raptos.
 Non cedit Vejento: sed, ut fanaticus, æstro &
 Percussus, Bellona, tuo divinat, &, Ingens
 Omen habes, inquit, magni, clarique triumphi.
 Regem aliquem capies, aut de temone Britanno
 Excidet Ar^sviragus. peregrina est bellua. Cernis
 Erectas in terga sudes? hoc defuit unum
 Fabricio, patriam ut rhombi memoraret, & annos.
 Quidnam igitur censes? conciditur? Absit ab illo
 Dedecus hoc, Montanus ait. Testa alta paretur,
 Quæ tenui muro spatiosum colligat orbem.
 Debetur magnus patinæ subitusque Prometheus.

& iactat afflatus. S. King of Briton. Argillam

SATYRA V.

29

- 10 Argillam, atque rotam citiùs properate: sed ex hoc
Tempore jam, Cæsar, figuli tua castra sequantur. 135
Vicit digna Viro sententia: noverat ille
Luxuriam imperii veterem, nocteisque Neronis
Jam medias, aliamque famem, cum pulmo Falerno
110 Arderet. Nulli major fuit usus edendi
Tempestate meâ. Circeis nata forent, an
140 Lucrinum ad saxum, Rutupinove edita fundo
Ostrea, callebat primo deprendere morfu;
Et semel adspecti littus dicebat echini.
Surgitur, & misso Procures exire jubentur
115 Concilio, quos Albanam Dux magnus in arcem
145 Traxerat attonitos, & festinare coactos,
Tanquam de Cattis aliquid, torvisque Sicambris
Dicturus, tanquam & diversis partibus orbis
120 Anxia præcipiti venisset epistola pinnâ.
Atque utinam his potiùs nugis tota illa dedisset
150 Tempora Jævitiae, claras quibus abstulit Urbi,
Illustresque animas impunè, & vindice nullo!
Sed periit, postquam cerdonibus esse timendus
125 Cæperat: hoc nocuit Lamiarum cæde madenti.

SATYRA V.

- s. SI te propositi nondum pudet, atque eadem est mens,
130 Ut bona summa putes, alienâ vivere quadrâ;
Si potes illa pati, quæ nec Sarmenus iniquas
Cæsaris ad mensas, nec vilis Galba tulisset,
Quamvis jurato metuam tibi credere testi.

5

Ventre

Ventre nihil novi frugalius : hoc tamen ipsum

Defecisse puta, quod inani sufficit alvo.

Nulla crepido vacat : nusquam pons, & tegetis pars

Dimidiâ brevior. tantine injuria cœnæ?

Tam jejuna fames? quin poscis? honestius illic

Et tremere. & sordes farris mordere canini.

Primo fige loco, quod tu discumbere jussus

Mertedem solidam veterum capis officiorum.

Fructus amicitiae magnæ, cibus: imputat hunc Rex,

Et, quamvis rarum, tamen imputat. Ergo duos post 15

Si libuit menseis neglectum adhibere clientem,

Tertia ne vacuo cessaret culcita lecto:

Una simus, ait. votorum summa: quid ultra

Quæris? habet Trebius, propter quod rumpere somnum

Debeat, & ligulas dimittere, sollicitus, ne 20

Tota saluatatrix jam turba peregerit orbem

Sideribus dubiis, aut illo tempore, quo se

Frigidâ circumagunt pigri serracâ Bootæ.

Qualis cœna tamen? vinum, quod succida nolit

Lana pati: de convivâ Coryhanta videbis. 25

Furgia proludunt: sed mox & pocula torques

Saucius, & rubrâ deterges vulnera mappâ.

Inter vos quoties, libertorumque cohortem

Pugna Saguntinâ fervet commissa lagenâ:

Ipse capillato diffusum Consule potat, 30

Calcatamque tenet bellis socialibus uvam,

Cardiaco nunquam cyathum missurus amico.

Cras bibet Albanis aliquid de montibus, aut de

Setinis, cujus patriam, titulumque senectus

La place where Beggars sit.

.. a worse matt.

Delevit

S A T Y R A V.

31

Delevit multâ veteris fuligine testæ:

35

Quale coronati Thræsea Helvidiusque bibebant,

Brutorum & Cassi natalibus. Ipse capaces

Heliadum crustas, & inæqualeis beryllo

Virro tenet phialas: tibi non committitur aurum;

Vel, si quando datur, custos affixus ibidem,

40

Qui numeret gemmas, ungueisque observet acutos.

Da veniam: præclara ille laudatur iaspes.

Nam Virro, ut multi, gemmas ad pocula transfert

A digitis, quas in vaginæ fronte solebat

Ponere Zelotypo juvenis prælatus Hiærbæ.

45

Te Beneventani sutoris nomen habentem

Siccabis calicem nasorum quatuor, ac jam

Quassatum, & rupto poscentem sulfura vitro;

Si stomachus Domini fervet vinoque, ciboque:

Frigidior Geticis petitur decocta pruinis.

50

Non eadem vobis poni modò vina querebar:

Vos aliam potatis aquam. Tibi pocula cursor

Getulus dabit, aut nigri manus ossea Mauri,

Et cui per mediam nolis occurrere noctem,

Clivose veheris dum per monumenta Latine.

55

Hos Asiæ ante ipsum precio majore paratus,

Quam fuit & Tulli census pugnacis, & Anci:

Et, ne te teneam, Romanorum omnia Regum

Privola. Quod cum ita sit, tu Getulum Ganymedem

Respice, cum sities. nescit tot millibus emptus

60

Pauperibus miscere puer: sed forma, sed ætas

Digna supercilio. quando ad te pervenit ille?

Quando vocatus adest salidæ gelidæque minister?

Delevit

Quippe

Quippe indignatur veteri parere clienti,
 Quodque aliquid poscas, & quod se stante recumbas. 6
 MAXIMA quæque domus servis est plena superbis.
 Ecce alius quanto porrexit murmure panem
 Vix fractum, solidæ jam mucida frust: farinae,
 Quæ genuinum agitent non admittentia morsum.
 Sed tener, & niveus, mollique siligine factus
 Servatur Domino. dextram cohibere memento.
 Salva sit artoptæ reverentia: finge tamen te
 Improbulum, superest illic, qui ponere cogat.
 Vis tu consuetis audax convivia canistris
 Impleri, panisque tui novisse colorem?
 Scilicet hoc fuerat, propter quod, sæpe relictâ
 Coniuge, per montem adversum gelidasque cucurri
 Esquillas, fremeret sævâ cum grandine vernus
 Juppiter, & multo stillaret pænula nimbo!
 Adspice, quam longo distendat pectore lancem,
 Quæ fertur domino, squilla, & quibus undique septa
 Asparagis, quâ despiciat convivia caudâ,
 Cum venit excelsi manibus sublata ministri.
 Sed tibi dimidio constrictus cæmmarus ovo
 Ponitur, exiguâ feralis cæna patellâ.
 Ipse Venafrano piscem perfundit: at hic, qui
 Pallidus adfertur misero tibi caulis, olebit
 Laternam: illud enim vestris datur alveolis, quod
 Canna Micipsarum prorâ subvexit acutâ;
 Propter quod Romæ cum Bocchare nemo lavatur, 90
 Quod tutos etiam facit a serpentibus Afros.
 Nullus erit Domini, quem misit Corsica, vel quem

* *Fine wheat, bread wheat.* Tauro-
 -- *Crab-fish, best oil of the Lamp. wa Ship*

Tauromenitanæ rupes, quando omne peractum est,
 Et jam defecit nostrum mare, dum gula sævit
 Retibus assiduis penitus scrutante macello
 Proxima, nec patimur Tyrrhenum crescere piscem.
 Instruit ergo focum provincia: sumitur illinc
 Quod captator emat Lenas, Aurelia vendat.
 Pirroni muræna datur, quæ maxima venit
 Gurgite de Siculo: nam, dum se continet Auster,
 Dum sedet, & siccatur madidas in carcere pennas,
 Contemnunt mediam temeraria lina Charybdim.
 Nos anguilla manet longæ cognata colubræ,
 Aut glacie aspersus maculis Tiberinus, & ipse
 Vernula riparum pinguis torrente cloacâ,
 Et solitus mediæ cryptam penetrare Suburæ.
 Ipsi pauca velim, facilem si præbeat aurem:
 Nemo petit, modicis quæ mittebantur amicis
 A Senecâ, quæ Piso bonus, quæ Cotta solebat
 Largiri: namque & titulis, & fascibus olim
 Major habebatur donandi gloria: solum
 Poscimus, ut cœnes civiliter. hoc face, & esto,
 Esto, ut nunc multi, dives tibi, pauper amicis.
 Anseris ante ipsam magni jecur, anseribus par
 Altilis, & flavi dignus ferro Meleagri
 Fumat aper: post hunc tradentur tubera, si ver
 Tunc erit, & facient optata tonitrua cœnas
 Majores: Tibi habe frumentum, Alledius inquit,
 O Libye; disjunge boves, dum tubera mittas.
 Structorem interea, ne qua indignatio desit,
 Saltantem spectes, & cheironomonta volanti
 X a fatted loon E Cultello,

Cultello, donec peragat dictata magistri
 Omnia; nec minimo sane discrimine refert,
 Quo gestu lepores, & quo gallina secetur.
 Ducêris plantâ, velut ictus ab Hercule Cacus, 125
 Et ponere foris, si quid tentaveris unquam
 Hiscere, tanquam habeas tria nomina. Quando propina
 Virro tibi, sumitque tuis contacta labellis
 Pocula? quis vestrum temerarius usque adeo, quis
 Perditus, ut dicat Regi, bibe? PLURIMA sunt, quæ
 Non audent homines pertusâ dicere lænâ.
 Quadringenta tibi si quis Deus, aut similis Dis
 Et melior fatis donaret homuncio: quantus
 Ex nihilo fieres, quantus Virronis amicus!
 Da Trebio. pone ad Trebium. Vis frater ab ipsis 135
 Ilibus? o nummi, vobis hunc præstat honorem,
 Vos estis fratres. Dominus tamen, & Domini rex
 Si vis tu fieri, nullus tibi parvulus aulâ
 Lusit Æneas, nec filia dulcior illo:
 Fecundum, & carum sterilis facit uxor amicum. 145
 Sed tua nunc Mycale pariat licet, & pueros treis
 In gremium patris fundat simul; ipse loquaci
 Gaudebit nido: viridem thoraca jubebit
 Ausferri, minimasque nuces, assenque rogatum,
 Ac mensam, quoties parasitus venerit infans, 148
 Vilibus ancipites fungi ponentur amicis,
 Boletis Domino: sed quæleis Claudius edit
 Ante illum uxoris, post quem nil amplius edit.
 Virro sibi, & reliquis Virronibus illa jubebit
 Poma dari, quorum solo pascaris odore: 150

S A T Y R A V.

31

Qualia perpetuus Phæacum autumnus habebat;

Credere quæ poscis surrepta sororibus Afris:

Tu scabie frueris mali, quod in aggere rodit,

Qui tegitur parmâ, & galeâ, metuensque flagelli

Discit ab hirsutâ jaculum torquere capellâ.

155

For sit an impensæ Virronem parcere credas:

Hoc agit, ut doleas. nam quæ comœdia, mimus

Quis melior plorante gulâ? ergo omnia fiunt,

Si nescis, ut per lacrymas effundere bilem

Cogaris, pressoque diu stridere molari.

160

Tu tibi liber homo, & Regis conviva videris:

Captum te nidore suæ putat ille culinæ:

Nec male coniectat. Quis enim tam nudus, ut illum

Bis ferat, Etruscum puero si contigit aurum,

Vel nodus tantum, & signum de paupere loro?

165

Spes bene cœnandi vos decipit. Ecce dabit jam

Semesum leporem, atque aliquid de clunibus apri.

Ad nos jam veniet minor Altilis. inde parato,

Intactoque omnes & stricto pane tacetis.

Ille sapit, qui te sic utitur. omnia ferre

170

Sipotes, & debes; pulsandum vertice raso

Præbebis quandoque caput, nec dura timebis

Plagra pati, his epulis, & tali dignus amico.

S A T Y R A VI.

*C*Redo pudicitiam Saturno Rege moratam

In terris, visamque diu: cum frigida parvas

Præberet spelunca domos; ignemque, Laremque,

E 2

Et

Et pecus, & dominos communi clauderet umbrâ:
 Silvestrem montana torum cum sterneret uxor
 Frondibus & culmo, vicinarumque ferarum
 Pellibus: haud similis tibi, Cynthia, nec tibi, cujus
 Turbavit nitidos exstinctus passer ocellos:
 Sed potanda ferens infantibus ubera magnis,
 Et sæpè horridior glandem ructante marito.
 Quippe aliter tunc Orbe novo, cæloque recenti
 Vivebant homines: qui rupto robore nati,
 * Compositive luto nullos habuere parentes.
 Multa pudicitiae veteris vestigia forsan,
 Aut aliqua exstiterint, & sub Fove; sed Fove nondum
 Barbato, nondum Græcis jurare paratis
 Per caput alterius, cum furem nemo timeret
 Caulibus, & pomis; sed aperto viveret horto.
 Paulatim deinde ad Superos Astræa recessit,
 Hac comite atque duæ pariter fugere sorores.
 Antiquum & vetus est alienum, Posthume, lectum
 Concutere, atque sacri Genium contemnere fulcri.
 Omne aliud crimen mox ferrea protulit ætas.
 Viderunt primos argentea sæcula mæchos.
 Conventum tamen, & pactum, & sponsalia nostrâ
 Tempestate paras, jamque a tonsore magistro
 Pect̄eris, & digito pignus fortasse dedisti.
 Certè sanus eras! uxorem, Posthume, ducis?
 Dic, quâ Tisiphone, quibus exagitare colubris?
 Ferre potes Dominam salvis tot restibus ullam,
 Cum pateant altæ caligantesque fenestræ:
 Cum tibi vicinum se præbeat Æmilius pons?

Aut si de multis nullus placet exitus, illud
 Nonne putas melius, quod tecum pusio dormit;
 Pusio, qui noctu non litigat, exigit a te 35
 Nulla jacens illic munuscula, nec queritur, quod
 Ex lateri parcas, nec, quantum jussit, anheles.
 Sed placet Ursidio lex Julia: tollere dulcem
 Cogitat hæredem cariturus turture magno,
 Mullorumque jubis, & captatore macello. 40
 Quid fieri non posse putes, si jungitur ulla
 Ursidio? si mæchorum notissimus olim
 Stulta maritali jam porrigit ora capistro;
 Quem toties texit perituri cista Latini:
 Quid, quod & antiquis uxor de moribus illi 45
 Queritur? o medici mediam pertundite venam:
 Delicias hominis! Tarpejum limen adora
 Pronus, & auratam Junoni cæde juvencam,
 Si tibi contigerit capitis matrona pudici.
 Paucae adeo Cereris vittas contingere dignæ, 50
 Quarum non timeat pater oscula. Necte coronam,
 Postibus, & densos per limina tende corymbos.
 Unus Iberinæ vir sufficit? ocyus illud
 Torquebis, ut hæc oculo contenta sit uno.
 Magna tamen fama est cujusdam rure paterno 55
 Viventis: Vivat Gabiis, ut vixit in agro:
 Vivat Fidenis, & agello cedo paterno.
 Quis tamen affirmat, nil actum in montibus, aut in
 Deluncis? adeo senuerunt Juppiter & Mars?
 Corticibusne tibi monstratur fœmina voto 60
 Signa tuo? cuneis an habent spectacula totis

Quod

The bond of wedlock
 8

Quod securus ames, quodque inde excerpere possis?
 Cbeironomon Ledam molli saltante Bathyllo
 Tuccia vesicae non imperat: Appula gannit,
 Sicut in amplexu: subitum, & miserabile, longum
 Attendit Thymele; Thymele tunc rustica discit.
 Ast aliae, quoties aulae recondita cessant,
 Et vacuo clausoque sonant fora sola theatro
 Atque a Plebejis longe Megalesia; tristes
 Personam, thyrsumque tenent, & subligar Acci.
 Urbicus exodio risum movet Atellanae
 Gestibus Autonoes; hunc diligit Aelia pauper.
 Solvitur bis magno Comædi fibula. sunt, quæ
 Chrysogonum cantare vetent. Hispulla tragædo
 Gaudet; an expectas, ut Quintilianus ametur?
 Accipis uxorem, de quâ citharædus Echion
 Aut Glaphyrus fiat pater, Ambrosiusque choraules.
 Longa per angustos figamus pulpita vicos:
 Ornentur postes, & grandi janua lauro,
 Ut testudineo tibi, Lentule, conopeo
 Nobilis Euryalum mirmillonem exprimat infans.
 Nupta Senatori comitata est Hippiæ Ludium
 Ad Pharon, & Nilum, famosaque mœnia Lagi,
 Prodigia & mores Urbis damnante Canopo.
 Immemor illa domus, & conjugis, atque sororis
 Nil patriæ indulgit; ploranteisque improba gnatos,
 Utque magis stupeas, ludos Paridemque reliquit.
 Sed, quanquam in magnis opibus, plumâque paternâ,
 Et segmentatis dormisset parvula cunis,
 Contempsit pelagus; famam contemserit olim,

Cuius apud molleis minima est iactura cathedras.
 Tyrhenos igitur fluctus, lateque sonantem
 Pertulit Ionium constanti pectore, quamvis
 Mutandum toties esset mare. iusta pericli
 Sratio est, & honesta; timent, pavidoque gelantur 95
 Pectore, nec tremulis possunt insistere plantis:
 Fortem animum præstant rebus, quas turpiter audent.
 Siubeat conjux; durum est conscendere navim,
 Tunc sentina gravis, tunc summus vertitur aër:
 Quæ mæchum sequitur, stomacho valet. illa maritum
 Convomit: hæc inter nautas & prandet, & errat 101
 Per puppem, & duros gaudet tractare rudenteis.
 Quâ tamen exarsit formâ, quâ capta juventâ
 Hippiâ? quid videt, propter quod Ludia dici
 Sustinuit? nam Sergiolus jam radere guttur 105
 Ceperat, & secto requiem sperare lacerto.
 Præterea multa in facie deformia; sicut
 Attritus galeâ, mediisque in naribus ingens
 Globus, & acre malum semper stillantis ocelli.
 Sed gladiator erat. facit hoc illos Hyacinthos: 110
 Hoc pueris, patriæque, hoc prætulit illa sorori,
 & que viro. ferrum est, quod amant. hic Sergius idem
 Acceptâ rude cœpisset Vejento videri.
 Quid privata domus, quid fecerit Hippiâ curas?
 Aspice rivaleis Divorum: Claudius audi 115
 Quæ tulerit. Dormire Virum cum senserat uxor,
 Iussa Palatino tegetem præferre cubili,
 Somnare nocturnos meretrix Augusta cucullos,
 Inquebat comite ancillâ non amplius unâ;

Sed

Sed, nigrum flavo crinem abscondente galero,
 Intravit calidum veteri cōtone lupanar,
 Et cellam vacuum, atque suam. tunc nuda papillis
 Constitit auratis, titulum mentita Lyciscæ,
 Ostenditque tuum, generose Britannice, ventrem.
 Excepit blanda intranteis, atque æra poposcit;
 Et resupina jacens multorum absorbuit ictus.
 Mox, lenone suas jam dimittente puellas,
 Tristis abit: & quod potuit, tamen ultima cellam
 Clausit, adhuc ardens rigida tentigine vulvæ,
 Et lassata viris, necdum satiata recessit:
 Obscurisque genis turpis, fumoque lucernæ
 Fæda lupanaris tulit ad pulvinar odorem.
 Hippomanes, carmenque loquar, coctumque venenum,
 Privignoque datum? faciunt graviora coactæ
 Imperio sexus, minimumque libidine peccant.
 Optima sed quare Cesennia, teste marito?
 Bis quingenta dedit, tanti vocat ille pudicam,
 Nec Veneris pharetris macer est, aut lampade fervet:
 Inde faces ardent, veniunt a dote sagittæ.
 Libertas emitur: coram licet innuat, atque
 Rescribat, vidua est, locuples quæ nupsit avaro.
 Cur desiderio Bibulæ Sertorius ardet?
 Si verum excutias, facies, non uxor amatur.
 Tres rugæ subeant, & se cutis arrida laxet,
 Fiant obscuri dentes, oculique minores
 Collige sarcinulas, dicet libertus, & exi:
 Jam gravis es nobis, & sæpe emungeris, exi
 Ocyus, & propera: secco venit altera naso.

a clouded brow

Inter

Interea calet, & regnat, poscitque maritum
 Pastores, & ovem Canusinam, ulmosque Falernas. 150
 Quantum in hoc? pueros omneis, ergastula tota,
 Quodque domi non est, & habet vicinus, ematur.
 Mense quidem brumæ, quo jam mercator Iason
 Clausus, & armatis obstitit casa candida nautis,
 Grandia tolluntur crystallina, maxima rursus 155
 Myrrhina, deinde adamas notissimus, & Beronices
 Indigito factus preciosior: hunc dedit olim
 Barbarus incestæ, dedit hunc Agrippa sorori,
 Observant ubi festa mero pede sabbata Reges,
 Evetuset indulget senibus clementia porcis. 160
 Nullane de tantis gregibus tibi digna videtur?
 Si formosa, decens, dives, jœcunda, vetustos
 Perticibus disponat avos, intactior omni
 Cruribus effusis bellum dirimente Sabinâ:
 Rara avis in terris, nigroque simillima cygno. 165
 Quis feret uxorem, cui constant omnia? malo,
 Malo, malo Venusinam, quam te, Cornelia mater
 Gracchorum; si cum magnis virtutibus adfers
 Grande supercilium, & numeros in dote triumphos.
 Tolle tuum, precor, Hannibalem, victumque Syphacem
 Incastris, & cum totâ Carthagine migra. 171
 Parce, precor, Pæan, & tu Dea pone sagittas,
 Nil pueri faciunt, ipsam configite matrem!
 Amphion clamat: sed Pæan contrahit arcum.
 Extulit ergo greges natorum, ipsumque parentem. 175
 Quam sibi nobilior Latonæ gente videtur,
 Quæ eadem scrofâ Niobe fœcundior albâ.

F
 an o l o l p o u

Quæ

Quæ tanti gravitas, quæ forma, ut se tibi semper
 Imputet? hujus enim rari, summique volu-
 tas
 Nulla boni, quoties animo corrupta superbo
 X Plus aloës, quam mellis habet. quis deditus autem
 Usque adeo est, ut non illam, quam laudibus effert,
 Horreat, inque diem septenis oderit horis?
 Quædam parva quidem: Sed non toleranda maritis.
 Nam quid rancidius, quam quod se non putat ulla
 Formosam, nisi quæ de Tuscâ Græcula facta est?
 De Sulmonensi mera Cecropis? omnia Græcè,
 Cum sit turpe magis nostris nescire Latine.
 Hoc sermone pavent, hoc iram, gaudia, curas,
 Hoc cuncta effundunt animi secreta. quid ultra?
 Concumbunt Græcè. dones tamen ista puellis:
 Tune etiam, quam sextus & octogesimus annus
 Pulsat, adhuc Græcè? non est hic sermo pudicus
 In vetulâ, quoties lascivum intervenit illud:
 Ζῶν καὶ ψυχὴ, modò sub loqice relictis
 Uteris in urbâ quod enim non excitet inguen
 Vox blanda & nequam? digitos habet. ut tamen om-
 Subsident pennæ; dicas hæc mollius Æmo,
 Quanquam & Carpophoro; facies tua computat ante
 Si tibi legitimis pactam junctamque tabellis
 Non es amaturus; ducendi nulla videtur
 Causa: nec est quare cœnam, & mustacea perdas,
 Labente officio, cruais donanda: nec illud,
 Quod primâ pro nocte datur; cum lance beata
 Dacicus, & scripto radiat Germanicus auro.
 Si tibi simplicitas uxoria, deditus uni

+ prude cat

Est animus : summitte caput cervice paratâ
 Ferre jugum : nullam invenies, quæ parcat amanti. *
 Ardeat ipsa licet, tormentis gaudet amantis,
 Et spoliis. igitur longè minùs utilis illi 210
 Uxor, quisquis erit bonus optandusque maritus.
 Nil unquam invitâ donabis conjuge : vendes
 Hac obstante nihil : nihil, hæc si nolet, emetur.
 Hac dabit affectus : ille excludatur amicus
 Jam senior, cujus barbam tua janua vidit. 215
 Testandi cùm sit lenonibus, atque lanistis
 Libertas, & juris idem contingat arenæ;
 Non unus tibi rivalis dictabitur hæres.
 Fane crucem servo. meruit quo crimine servus
 Supplicium ? quis testis adest ? quis detulit ? audi, 220
 Nulla unquam de morte hominis cunctatio longa est.
 Odemens, ita servus homo est ? nil fecerit, esto.
 Hoc volo, sic jubeo, sit pro ratione voluntas. X
 Imperat ergo viro : sed mox hæc regna relinquit,
 Permutatque domos, & flammæa conterit : inde 225
 Advolat, & spreti repetit vestigia lecti.
 Ornatas paullo ante fores, pendentia linquit
 Vela domus, & adhuc virideis in limine ramos.
 Sic crescit numerus ; sic fiunt octo mariti,
 Quinque per autumnos : titulo res digna sepulcri. 230
 Desperanda tibi salvâ concordia socru :
 Illa docet spoliis nudi gaudere mariti :
 Illa docet, missis a corruptore tabellis,
 Nil rude, nec simplex rescribere : decipit illa
 Custodes, aut ære domat : tunc corpore sano 235
 O brides veil F 2

Advocat Archiginem, onerosaque pallia jactat.
 Abditus interea latet arcessitus adulter,
 Impatiensque moræ silet & præputia ducit.
 Scilicet exspectas, ut tradat mater honestos,
 Atque alios mores, quàm quos habet? utile porro 24
 Filiolam turpi vetulæ producere turpem.
 Nulla ferè caussa est, in qua non fœmina litem
 Moverit. accusat Manilia, si rea non est.
 Componunt ipse, per se, formantque libellos,
 Principium atque locos Celso dicere paratæ. 24
 Endromidas Tyrias, & fœmineum ceromâ
 Quis nescit? vel quis non vidit vulnera pali?
 Quem cavat assiduis sudibus, scutoque laceffit,
 Atque omneis implet numeros, dignissima prorsus
 Florali matrona tubâ; nisi, si quid in illo 25
 Pectore plus agitet, veræque paratur arene.
 Quem prestare potest mulier galeata pudorem,
 Quæ fugit a sexu? vires amat. hæc tamen ipsa.
 Vir nollet fieri. nam quantula nostra voluptas!
 Quale decus rerum, si conjugis auctio fiat, 25
 Balteus, & manicæ, & cristæ, crurisque sinistri
 Dimidium tegmen: vel si diversa movebit
 Prælia, tu felix ocreas vendente puellâ.
 Hæ sunt, quæ tenui sudant in cyclade, quarum
 Delicias & panniculus bombycinus urit. 26
 Adspice, quo fremitu monstratos perferat ictus,
 Et quanta galeæ curetur pondere, quanta
 Poplitibus sedeat, quam denso fascia libro,
 Et ride, positis scaphium cum sumitur armis.

x Redclothes. a wrosters nugg.
 p. ointment for wrosters. = chamberpior

Dicite

SATYRA VI.

45

Dicite vos neptes Lepidi, cæcive Metelli,

265

Eurgitis aut Fabii, quæ ludia sumserit unquam

Hos habitus? quando ad palum gemat uxor Asylli?

Semper habet liteis, alternaque jurgia lectus, ✕

24 In quo nupta jacet. minimum dormitur in illo.

Cum gravis illa viro, tunc orbâ tigride peior.

270

Cum simulat gemitus occulti conscia facti,

Aut odit pueros, aut fictâ pellice plorat

Uberibus semper lacrymis, semperque paratis

248 In statione suâ, atque expectantibus illam,

Quo jubeat manare modo: tu credis amorem,

275

Tu tibi tunc currucâ places, fletumque labellis

Exforbes. quæ scripta, & quas lecture tabellas,

S tibi zelotypæ retegantur scrinia mœchæ!

251 *Sed jacet in servi complexibus, aut equitis. dic,*

Ecce aliquem, fodes, heic Quintiliane colorem.

280

Peremus. dic ipsa: Olim convenerat, inquit,

Ut faceres tu, quod velles: nec non ego possem

Indulgere mihi: clames licèt, & mare cælo

255 *Confundas, homo sum. Nihil est audacius illis*

Deprensus: iram, atque animos a crimine sumunt. 285

Unde hæc monstra tamen, vel quo de fonte requiris?

RÆSTABAT *castas humilis fortuna Latinas*

Quondam, nec vitiis contingi parva sinebant

260 *Tæta labor, somnique breves, & vellere Tusco*

exatæ duræque manus, ac proximus Urbi

290

Hannibal, & stantes Collinâ turre mariti.

nunc patimur longæ pacis mala : sævior armis

luxuria incubuit, victumque ulciscitur orbem.

a son's Daughters; a Cuckold.

Nullum

Nullum crimen abest. facinusque libidinis, ex quo
 Paupertas Romana perit: hinc fluxit ad istos, 295
 Et Sybaris colleis: hinc & Rhodos, & Miletos,
 Atque coronatum & petulans madidumque Tarentum.
 Prima peregrinos obscœna Pecunia mores
 Intulit: & TURPI fregerunt secula luxu
 Divitiæ molles. Quid enim Venus ebria curat? 300
 Inguinis, & capitis quæ sint di' crimina, nescit;
 Grandia quæ mediis jam noctibus ostrea mordet,
 Cum perfusa mero spumant unguenta Falerno,
 Cum bibitur conchâ, cum jam vertigine tectum
 Ambulat, & geminis exsurgit mensa lucernis. 305
 Inunc, & dubita, quâ sorbeat aëra sannâ,
 Tullia quid dicat notæ Collacia Mauræ,
 Maura Pudicitiae veterem cum præterit aram.
 Noctibus heic ponunt lecticas, micturiunt heic,
 Effigiemque Deæ longis siphonibus impient, 310
 Inque vices equitant, ac Luna teste moventur.
 Inde domos abeunt: tu calcas luce reversa
 Conjugis urinam magnos visurus amicos.
 Nota Bonæ secreta Deæ, cum tibi: lumbos
 Incitat, & cornu pariter vinoque feruntur 315
 Attonitæ, crinemque rotant, ululantque Priapi
 Mænades. ô quantus tunc illis mentibus ardor
 Concubitus! quæ vox saltante libidine! quantus
 Ille meri veteris per crura madentia torrens!
 Lenonum ancillas posita Saufeja corona 320
 Provocat, attollit pendentis præmia coxæ.
 Ipsa Medullinæ fluctum crissantis adorat.

Palnam inter Dominas virtus natalibus æquat.

Nil ibi per ludum simulabitur: omnia fient

295 *Ad verum, quibus incendi jam frigidus ævo* 325

Laomedontiades, & Nestoris hœrnia possit.

um. *Tunc prurigo moræ impatiens, tunc fœmina simplex,*

Et toto pariter repetitus clamor ab antro:

Jam fas est. admitte viros. jam dormit adulter.

300 *Illa jubet sumto juvenem properare cucullo.* 330

Si nihil est, servis incurritur. abstuleris spem

Servorum. venit & conductus aquarius. hic si

Quæritur, & desunt homines: mora nulla per ipsam,

Quo minus imposito clunem summittat asello.

305 *Atque utinam ritus veteres, & publica saltem* 335

His intacta malis agerentur sacra: sed omnes

Noverunt Mauri, atque Indi, quæ psalteria penem

Majorem, quam sunt duo Cæsaris Anticatones,

Illuc, testiculi sibi conscius unde fugit mus,

310 *Intulerit, ubi velari pictura jubetur,* 340

Quæcunque alterius sexûs imitata figuram est.

Et quis tunc hominum contemptor numinis? aut quis

Sympuvium ridere Numæ, nigrumque catinum,

Et Vaticano fragileis de monte patellas

315 *Ausus erat? sed nunc ad quas non Clodius aras?* 345

Audio, quid veteres olim moneatis amici:

Pone seram: cokibe. sed quis custodiet ipsos

Custodes? cauta est, & ab illis incipit uxor.

Famque eadem summis pariter minimisque libido,

320 *Nec melior, silicem pedibus quæ conterit atrum,* 350

Quam quæ longorum vehitur cervice Syrorum.

lmam *Ut*

Ut spectet ludos, conducit Ogulnia vestem,
 Conducit comites, sellam, cervical, amicas,
 Nutricem, & flavam, cui det mandata, puellam.
 Hæc tamen argenti superest quodcunque paterni 355
 Lævibus athletis, ac vasa novissima donat.

✕ Multis res angusta domi: sed nulla pudorem
 Paupertatis habet, nec se metitur ad illum,
 Quem dedit hæc, posuitque modum. tamen utile quid sit
 Prospiciunt aliquando viri: frigusque, famemque 360
 Formicâ tandem quidam expavere magistrâ.

 Prodigæ non sentit pereuntem fœmina censum:
 At, velut exhaustâ redivivus puliulet arcâ
 Nummus, & e pleno tollatur semper acervo,
 Non unquam reputant, quanti sibi gaudia constant, 365
 Sunt quas eunuchi imbelles, ac mollia semper
 Oscula delectent, & desperatio barbæ,
 Et quod abortivo non est opus. illa voluptas
 Summa tamen, quod jam calida matura juventa
 Inguina traduntur medicis, jam pectine nigro. 370
 Ergo spectatos, ac jussos crescere primum
 Testiculos, postquam cœperunt esse bilibres,
 Tonsoris damno tantum rapit Heliodorus.
 Conspicius longe, cunctisque notabilis intrat
 Balnea, nec dubie custodem vitis & horti 375
 Provocat, a domina factus spado. dormiat ille
 Cum Domina. sed tu jam durum, Posthume, jamque
 Tundendum eunucho Bromium committere noli.
 Si gaudet cantu: nullius fibula durat
 Vocem vendentis Prætoribus: organa semper 380

In manibus: densi radiant testudine totâ
 Sardonyches: crispo numerantur pectine chorde,
 Quo tener Hedymeles operas dedit: hunc tenet, hoc se
 355 Solatur, gratoque indulget basia plectro.
 Quædam de numero Lamiarum ac nominis alti, 385
 Et farre & vino Janum Vestamque rogabat,
 An Capitolinam deberet Pollio quercum
 360 Sperare, & fidibus promittere. quid faceret plus
 Agrotante viro? medicis quid tristibus erga
 Filium? stetit ante aram, nec turpe putavit 390
 Pro cytharo velare caput: dictataque verba
 Pertulit, ut mos est, & avertâ palluit agnâ.
 Dic mihi nunc, quæso, dic antiquissime Divum,
 365 Respondes his JANE pater? magna otia cæli,
 Non est, ut video, non est, quod agatur apud Vos. 395
 Hec te comædis te consulit: illa tragædum
 Commendare volet, varicosus fiet haruspex.
 Sed cantet potius, quam totam pervolet Urbem
 370 Audax, & cætus possit quæ ferre virorum,
 Cumque paludatis Ducibus, præsentem marito, 400
 Ipsa loqui rectâ facie, strictisque mamillis.
 Hæc eadem novit, quid toto fiat in orbe,
 Quid Seres, quid Thraces agant: secreta novercæ
 375 Et pueri: quis amet, quis diripiatur adulter.
 Dicet, quis viduam prægnantem fecerit, & quo 405
 380 Mense: quibus verbis concumbat quæque, modis quot.
 Instantem Regi Armenio, Parthoque cometen
 Prima videt: famam, rumoresque illa recenteis
 Excipit ad portas: quosdam facit Isse Niphatem

In populos, magnoque illic cuncta arva teneri
 Diluvio: nutare urbes, subsidere terras,
 Quocunque in trivio, cuicunque est obvia, narrat.
 Nec tamen id vitium magis intolerabile, quàm quæ
 Vicinos humileis rapere, & concidere loris
 Exorata solet. nam si latratibus, alti
 Rumpuntur somni: fustes hoc ocyus, inquit,
 Adferte, atque illis dominum jubet antè feriri,
 Deinde canem: gravis occurso, teterrima vultu
 Balnea nocte subit: conchas, & castra moveri
 Noctè jubet: magno gaudet sudare tumultu,
 Cum lassata gravi ceciderunt brachia massâ,
 Callidus & cristæ digitos impressit aliptes,
 Ac summam Dominae femur exclamare coegit.
 Convivæ miseri interea somnoque, fameque
 Urgentur. tandem illa venit rubicundula, totum
 Oenophorum sitiens, plenâ quod tenditur urnâ
 Admotum pedibus, de quo sextarius alter
 Ducitur ante cibum, rabidam facturus orexim.
 Dum redit, & loto terram ferit intestino.
 Marmoribus rivi properant, aurata Falernum
 Pelvis olet: nam sic, tanquam alta in dolia longus
 Deciderit serpens, bibit, & vomit. ergo maritus
 Nauseat, atque oculis bilem substringit opertis.
 Illa tamen gravior, quæ cum discumbere cæpit,
 Laudat Virgilium, perituræ ignoscit Elisæ,
 Committet vates & comparat; inde Maronem,
 Atque aliâ parte in trutina suspendit Homerum.
 Cedunt grammatici, vincuntur rhetores, omnis
 The who anointed the wrestlers.
 Stomach for meat.

410 *Turba tacet, nec caussidicus, nec præco loquatur,*
Alera nec mulier; verborum tanta cadit vis: 440
Tot pariter pelves, tot tintinnabula dicas
Pulsari. jam nemo tubas, nemo æra fatiget:
Una laboranti poterit succurrere Lunæ.
 415 *Imponit finem sapiens & rebus honestis.*
Nam quæ docta nimis cupit, & facunda videri, 445
Cære tenuis medio tunicas succingere debet,
Cedere Silvano porcum, quadrante lavari.
Non habeat matrona, tibi quæ juncta recumbit,
 420 *Dicendi genus, aut curvum sermone rotato*
Torqueat enthymema, nec historias sciat omneis: 450
Sed quædam ex libris & non intelligat. odi
Hanc ego, quæ repetit, volvitque Palæmonis artem,
Servatâ semper lege & ratione loquendi,
 425 *Ignotosque mihi tenet antiquaria versus,*
Nec curanda viris opicæ castigat amicæ 355
Verba. solæcismum liceat fecisse marito.
Nil non permittit mulier sibi, turpe putat nil,
Cum virideis gemmas collo circumdedit, & cum
 430 *Auribus extentis magnos commisit elenchos.*
Intolerabilius nihil est, quàm fœmina dives. 460
Intereâ fœda adspectu, ridendaque multo
Pare turæ facies, aut pingua Poppæana
Spirat, & hinc miseri viscantur labra mariti.
 435 *Ad mœckum lotâ veniunt cute. quando videri*
Vult formosa domi? mœchis foliata parantur. 465
His emitur, quidquid graciles huc mittitis Indi.
Tandem aperit vultum, & tectoria prima reponit:

Turba syllogia
inde, unlearned.
An arrogant grammarian

Incipit agnoscere, atque illo lacte fovetur,
 Propter quod secum comites educit aſellas,
 Exul Hyperboreum si dimittatur ad axem.
 Sed quæ mutatis inducitur, atque fovetur
 Tot medicaminibus, coctæque siliginis offas
 Accipit, & facies madidæ dicetur, an ulcus?
 Est precium curæ penitus cognoscere toto
 Quid faciant, agitentque die. si nocte maritus
 Adversus jacuit: periit libraria, ponunt
 Cosmetæ tunicas, tardè venisse Liburnus
 Dicitur, & pœnas alieni pendere somni
 Cogitur, hic frangit ferulas, rubet ille flagello;
 Hic scuticâ: sunt, quæ tortoribus annua præstent:
 Verberat, atque obiter faciem linit; audit amicas,
 Aut latum pictæ vestis considerat aurum,
 Et cædit; longi relegit transversa diurni,
 Et cædit, donec lassis cædentibus, EXI
 Intonet horrendum, jam cognitione peractâ.
 Præfectura domûs Siculâ non mitior aulâ.
 Nam si constituit, solitoque decentius optat
 Ornari, & properat, jamque exspectatur in hortis,
 Aut apud Isacæ potius sacraria lenæ;
 Disponit crinem laceratis ipsa capillis
 Nuda humero Pſecas infelix, nudisque mamillis.
 Altior hic quare cincinnus? taurea punit
 Continuo flexi crimen facinusque capilli.
 Quid Pſecas admisit? quænam est heic culpa puellæ.
 Si tibi displicuit nasus tuus? altera lævum
 Extendit, pectitque comas, & volvit in orbem.
 "anxiety. x a curled lock of hair
 = a lock of bull's hide

Est in consilio matrona, admotaque lanis

Emeritâ quæ cessat acu: sententia prima

47 Hujus erit; post hanc ætate, atque arte minores

Consebunt, tanquam famæ discrimen agatur,

500

Sut animæ: tanta est quærendi cura decoris.

Tot premit ordinibus, tot adhuc compagibus altum

Edificat caput. Andromochen à fronte videbis:

48 Post minor est: credas aliam. cedo, si breve parvi

Sortita est lateris spatium, breviorque videtur

505

Virgine Pygmæâ, nullis adjuncta cothurnis,

Et levis erectâ consurgit ad oscula plantâ.

Nulla viri cura intereâ, nec mentio fiet

: 49 Damnorum: vivit tanquam vicina mariti.

5, Hoc solo propior, quod amicos conjugis odit,

510

Et servos, gravis est rationibus. ecce furentis

Bellonæ, matrisque Deûm chorus intrat, & ingens

Semivir, obscæno facies reverenda minori,

48 Mollia qui raptâ secuit genitalia testâ

Jam pridem, cui rauca cohors, cui tympana cedunt 515

Elebeja, & Phrygiâ vestitur bucca tiarâ;

tis, Grande sonat, metuique jubet Septembris, & Austri

Adventum, nisi se centum lustraverit ovis,

48 Et xerampelinas veteres donaverit Ipsi,

Ut quidquid subiti, & magni discriminis instat,

520

In tunicas eat, & totum semel expiet annum.

Hibernum fractâ glacie descendet in amnem,

le, Ter matutino Tiberi mergetur, & ipsis

48 Vorticibus timidum caput abluet: inde Superbi

Totum Regis agrum nuda ac tremebunda cruentis

525

Erepet

Erepet genibus : si candida jusserit Io,
 Ibit ad Ægypti finem, calidaque petitas
 A Meroe portabit aquas, ut spargat in ædem
 Isidis, antiquo quæ proxima surgit ovili.
 Credit enim ipsius Dominae se voce moneri :
 En animam & mentem, cum qua Di nocte loquantur !
 Ergo hic præcipuum summumque meretur honorem,
 Qui gregi linigero circumdatus, & grege calvo
 Plangentis populi currit derisor Anubis.
 Ille petit veniam, quoties non abstinet uxor
 Concubitu sacris observandisque diebus,
 Magnaque debetur violato pœna cadurco.
 Et movisse caput visa est argentea serpens :
 Illius lacrimæ, meditataque murmura præstant,
 Ut veniam culpæ non abnuat, ansere magno
 Scilicet & tenui popano corruptus Osiris.
 Cum dedit ille locum : cophino, fœnoque relicto,
 Arcanam Judæa tremens mendicat in aurem,
 Interpres legum Solymarum, & magna sacerdos
 Arboris, ac summi fida internuncia cœli ;
 Implet & illa manum, sed parcius ære minuto.
 Qualiacunque voles Judæi somnia vendunt :
 Spondet amatorem tenerum, vel divitis orbi
 Testamentum ingens, calidæ pulmone columbæ
 Tractato : Armenius, vel Commagenus haruspex
 Pectora pullorum rimabitur, exta catelli,
 Interdum & pueri : faciet, quod deferat ipse.
 Chaldæis sed major erit fiducia : quidquid
 Dixerit Astrologus, credent à fonte relatum
 x marriage bē. " a cathe offered

Hammonis; quoniam Delphis oracula cessant, 555
 Et genus humanum damnat caligo futuri.
 Præcipuus tamen est horum, qui sæpius exsul,
 Cujus amicitia, conducendaque tabella
 530 Magnus civis obit, & formidatus Othoni.
 Inde fides artis, sonuit si dextera ferro, 560
 Lævaque si longo castrorum in carcere mansit.
 Nemo mathematicus genium indemnatus habebit:
 Sed qui pænè perit, cui vix in Cyclada mitti
 535 Contigit, & parvâ tandem caruisse Seripho.
 Consulit ictericæ lento de funere matris, 565
 Antè tamen de te, Tanàquil tua: quando sororem
 Efferat, & patruos: an sit victurus adulter
 Post ipsam? quid enim majus dare Numina possunt?
 540 Hæc tamen ignorat, quid sidus triste minetur
 Saturni, quo læta Venus se proferat astro, 570
 Qui mensis damnis, quæ dentur tempora lucro.
 Illius occursum etiam vitare memento,
 In cujus manibus, ceu pingua succina, tritas
 545 Cernis ephemeridas: quæ nullum consulit, & jam
 Consulitur: quæ castra viro, patriamque petente 575
 Non ibit pariter numeris revocata Thracy'li.
 Ad primum lapidem vectari cùm placet, hora *nil stene*
 Sumitur ex libro: si prurit frictus ocelli
 550 Angulus, inspecta genēsicollyria poscit. *Horavice*
 Egra licèt jaceat, capiendo nulla videtur 580
 Aptior hora cibo, nisi quam dederit Petosyris.
 Si mediocris erit: spatium lustrabit utrinque
 Metarum, & forteis ducet, frontemque, manumque
vixit of the jaundice "imperial wife. Præbebit
a mathematician in Egypt.

Præbebit vati crebrum poppysina roganti.

Divitibus responsa dabunt Phryx augur, & Indus 58

Conductus, dabit astrorum, mundi que peritus,

Atque aliquis senior, qui publica fulgura condit.

Plebejum in circo positum est, & in aggere fatum.

Quæ nudis longum ostendit cervicibus aurum,

Consulit ante phalas, delphinorumque columnas, 59

An saga vendenti nubat caupone relicto?

Hæ tamen & partus subeunt discrimen, & omneis.

Nutricis tolerant fortunâ urgente labores;

Sed jacet aurato vix ulla puerpera lecto.

Tantum artes hujus, tantum medicamina possunt, 59

Quæ sterileis facit, atque homines in ventre necandos

Conducit: gaude infelix, atque ipse bibendum

Porrige, quidquid erit: nam si distendere vellet,

Et vexare uterum pueris salientibus, esses

Æthiopis fortasse pater: mox decolor hæres 60

Impleret tabulas, nunquam tibi manē videndus.

Transeosuppositos, & gaudia, vota que sæpè

Ad spurcos decepta lacus, atque inde petitos

Pontifices Salios, Scaurorum nomina falso

Corpore laturos. stat Fortuna improba noctu 60

Arridens nudis infantibus. hos fovet omneis,

Involvitque sinu: domibus tunc porrigit altis,

Secretumque sibi mimum parat. hos amat, his se

Ingerit, utque suos ridens producit alumnos.

Hic magicus adfert cantus, hic Thessala vendit 61

Philtrea, quibus valeat mentem vexare mariti,

Et soleâ pulsare nates. quod desipis, inde est,

a. juv. inq. clasp.

in l. 1. to be seen early

Inde animi caligo, & magna oblivio rerum,
 Quas modò gessisti. tamen hoc tolerabile, si non
 Et furere incipias, ut avunculus ille Neronis, 615
 Qui totam tremuli frontem Cæsonia pulli
 Infudit. quæ non faciet, quod Principis uxor?
 Ardebant cuncta, & fractâ compage ruebant,
 Non aliter, quàm si fecisset Juno maritum
 Insanum. minùs ergo nocens erit Agrippinæ 620
 Boletus: siquidem unius præcordia pressit ~~-a?mushroo.~~
 Ille Senis, tremulumque caput descendere jussit
 In cælum, & longâ manantia labra salivâ.
 Hec poscit ferrum, atque igneis, hæc potio torquet:
 Hec lacerat mixtos Equitum cum sanguine Patres. 625
 Tanti partus æquæ! quanti una venefica constat?
 Oderunt natos de pellice: nemo repugnet,
 Nemo vetet: jam jam privignum occidere fas est!
 Vos ego, pupilli, moneo, quibus amplior est res,
 Custodite animas, & nulli credite mensæ. 630
 Levida materno fervent adipata veneno.
 Mordeat antè aliquis, quidquid porrexerit illa;
 Quæ peperit, timidas prægustet pocula papas.
 Pingimus hæc, altum Satyrâ sumente cothurnum,
 Scilicet, & finem egressi legemque priorum, 635
 Grande Sophocleo carmen bacchamur hiatus,
 Montibus ignotum Rutulis, cæloque Latino.
 Nos utinam vani! sed clamat Pontia: Feci,
 Confiteor, puerisque meis aconita paravi,
 Quæ deprensa patent. facinus tamen ipsa peregi. 640
 Tunc duos unâ sævissima vipera cœnâ?
 Infat. H Tunc

Callibus, esuriens migraret in atria Cleio.

Nam, si Pieriâ quadrans tibi nullus in umbra

Ostendatur, ames nomen victumque Machææ,

Et vendas potius, commissa quod auctio vendit

10

stantibus: ænophorum, tripodes, armaria, cistas,

Alcyonem Bacchi, Thebas & Terea Fausti.

Hoc satius, quàm si dicas sub Iudice: Vidi,

Quod non vidisti. faciant equites Asiani,

Quanquam & Cappadoces faciant, equitesque Bithyni,

Altera quos nudo traducit Gallia talo.

16

Nemo tamen studiis indignum ferre laborem

Cogetur posthac, necit quicunque canoris

Illoquium vocale modis, laurumque momordit.

Hoc agite, ô juvenes: circumspicit, & stimulat vos,

20

Materiamque sibi Ducis indulgentia quærit.

Si qua aliunde putas rerum spectanda tuarum

Præsidia, atque ideò crocæe membrana tabellæ

Impletur: lignorum aliquid posce ocyus, & quæ

Componis, dona Veneris, Thelesine, marito;

25

Aut clude, & positos tineâ pertunde libellos,

Frangere miser calamos, vigilataque prælia dele,

Qui facis in parva sublimia carmina cella,

Ut dignus venias hederis, & imagine macra.

Spes nulla ulterior: didicit jam dives avarus

30

Tantum admirari, tantum laudare disertos,

Ut pueri funonis avem. sed defluit ætas

Et pelagi patiens, & cassidis, atque ligonis.

Tædia tunc subeunt animos, tunc seque, suamque

Terpsichoren odit facunda & nuda senectus.

35

Accipe tunc arteis, ne quid tibi conferat iste,
 Quem colis, & Musarum, & Apollinis æde relictâ;
 Ipse facit versus, atque uni cedit Homero
 Propter mille annos. & si dulcedine famæ
 Succensus recites, Maculonis commodat ædeis;
 Hæc longè ferrata domus servire jubetur,
 In qua sollicitas imitatur janua portas.
 Scit dare libertos extrema in parte sedentis
 Ordinis, & magnas comitum disponere voces.
 Nemo dabit regum, quanti subsellia constent,
 Et quæ conducto pendent anabathra tigillo,
 Quæque reportandis posita est orchestra cathedris.
 Nos tamen hoc agimus, tenuique in pulvere sulcos
 Ducimus, & litus sterili versamus aratro.
 Nam si discedas, laqueo tenet ambitiosi
 Consuetudo mali: tenet insanabile multos
 Scribendi cacoëthes, & ægro in corde senescit.
 Sed vatem egregium, cui non sit publica vena,
 Qui nihil expositum soleat deducere, nec qui
 Communi feriat carmen triviale monetâ:
 Hunc, qualem nequeo monstrare, & sentio tantum,
 Anxietate carens animus facit, omnis acerbi
 Impatiens, cupidus sylvarum, aptusque bibendis
 Fontibus Aonidum: neque enim cantare sub antro
 Pierio, thyrsumve potest contingere mæsta
 Paupertas, atque æris inops, quo nocte dieque
 Corpus eget: satur est, cum dicit Horatius: Heuochè!
 Quis locus ingenio: nisi cum se carmine solo
 Vexant, & Dominis Cyrrhæ, Nysæque feruntur
 * U/ plac. secund. to U/ o/lo, * 10 Buch. Pectora

Pectora vestra, duas non admittentia curas? 65
 Magnæ mentis opus, nec de lodice paranda *Alpanhet.*
 Attonitæ, currus, & equos, faciesque Deorum
 Adspicere, & qualis Rutulum confundat Erinnyes.
 Nam, si Virgilio puer & tolerabile deesset
 Hospitium, caderent omnes à crinibus hydri: 70
 Sarda nihil gemeret grave buccina. poscimus, ut sit
 Non minor antiquo Rubrenus Lappa cothurno,
 Cujus & alveolos, & lænam pignerat Atreus.
 Non habet infelix Numitor, quod mittat amico:
 Quintillæ quod donet, habet, nec defuit illi, 75
 Unde emeret multâ pascendum carne leonem
 Jam domitum: constat læviori bellua sumtu
 Nimirum, & capiunt plus intestina poetæ.
 Contentus famâ jaceat Lucanus in hortis
 Marmoreis: at Serrano, tenuique Saleio 80
 Gloria quantalibet, quid erit, si gloria tantum est?
 Curritur ad vocem jucundam, & carmen amicæ
 Thebaidos, lætam cum fecit Statius Urbem,
 Promisitque diem. tantâ dulcedine captos
 Afficit ille animos, tantaque libidine vulgi 85
 Auditur: sed, cum fregit subsellia versu,
 Esurit, intactam Paridi nisi vendat Agaven.
 Ille & militiæ multis largitur honorem,
 Semestri vatum digitos circumligat aura.
 Quod non dant procures, dabit histrio. tu Camerinos, 90
 Et Baream, tu nobilium magna atria curas!
 Præfectos Pelopeia facit, Philomela Tribunos.
 Claud tamen invidias vati, quem pulpita pascunt.

Quis

Quis tibi Mæcnas? quis nunc erit aut Proculejus,
 Aut Fabius? quis Cotta iterum? quis Lentulus alter
 Tunc par ingenio precium: tunc utile multis
 Pallere, & vinum toto nescire decembri.
 Vester porrò labor fecundior, historiarum
 Scriptores: petit hic plus temporis, atque olei plus:
 Namque oblita modi millesima pagina surgit
 Omnibus, & crescit multâ damnosa papyro,
 Sic ingens rerum numerus jubet. atque operum lex.
 Quæ tamen inde seges? terræ quis fructus apertæ?
 Quis dabit historico, quantum daret acta legenti?
 Sed genus ignavum, quod lecto gaudet & umbrâ.
 Dic igitur, quid caussidicis civilia præstent
 Officia, & magno comites in fasce libelli?
 Ipsi magna sonant: sed tunc, cum creditor audit,
 Præcipue, vel si tetigit latus acrior illo,
 Qui venit ad dubium grandi cum codice nomen,
 Tunc immensa cavi spirant mendacia folles,
 Conspuiturque sinus. veram deprendere messem
 Si libet: hinc centum patrimonia caussidicorum,
 Parte aliâ solum ruffati pone Lacerne.
 Consedere Duces: surgis tu pallidus Ajax
 Dicturus dubiâ pro libertate, bubulco
 Judice. rumpe miser tensum jecur, ut tibi lasso
 Figantur virides, scalarum gloria, palmæ.
 Quod vocis precium? siccus petasunculus, & vas
 Pelamydum: aut veteres Maurorum epimenia, bulbi
 Aut vinum Tiberi de vectum, quinque lagenæ.
 Si quater egisti, si contiget aureus unus,

x a little gamony of bacon. xx Little Tinnys. 11
 & monthly Presents

Ide cadunt partes ex fœdere pragmaticorum.

Amilio dabitur, quantum licet, & melius nos

timus: hujus enim stat currus aeneus, alti

125

quadrijuges in vestibulis, atque ipse feroci

ballatore sedens curvatum hastile minatur

eminus, & statua meditatur prœlia lusca.

Si Pedito conturbat, Matro deficit: exitus hic est

Tergilli, magno cum rhinocerote lavari

130

Qui solet, & vexat lutulenta balnea turba,

Perque forum juvenes longo premit assere Medos

Exturus pueros, argentum, murrhina, villas.

Spendet enim Tyrio stiataria purpura filo.

Et tamen est illis hoc utile: Purpura vendit

135

caussidicum, vendunt amethystina: convenit illis

Estreptu, & facie majoris vivere census.

Sed finem impensæ non servat prodiga Roma.

Fecimus eloquio? Ciceroni nemo ducentos

Nunc dederit nummos, nisi fulserit annulus ingens.

140

Respicit hæc primum, qui litigat, an tibi servi

Octo, decem comites, an post te sella, togati

Ante pedes? ideò conductâ Paullus agebat

Sordonyche, atque ideò pluris, quam Gallus agebat,

Quam Basilus. RARA in tenui facundia panno.

145

Quando licet Basilo flentem producere matrem?

Quis benè dicentem Basilum ferat? accipiat te

Callia, vel potius nutricula caussidicorum

Trica, si placuit mercedem ponere linguæ.

clamare doctes, ô ferrea pectora Vetti;

150

perimit sævos classis numerosa tyrannos.

Nam

Facit Rhetoric.

Nam quaecunque sedens modò legerat, hæc eadem stans
 Perferet, atque eadem cantabit versibus isdem.
 Occidit miseros crambe repetita magistros.
 Quis color, & quod sit caussæ genus, atque ubi summus
 Quæstio quæ veniant diversæ sorte sagittæ,
 Nosse velint omnes, mercedem solvere nemo.
 Mercedem appellas? quid enim scio? culpa docentis
 Scilicet arguitur, quòd læva in parte mamillæ
 Nil salit Arcadico juveni, cujus mihi sexta
 Quaque die miserum dirus caput Hannibal implet.
 Quidquid id est, de quo deliberat, an petat Urbem
 A Cannis, an post nimbos, & fulmina cautus
 Circumagat madidas à tempestate cohorteis.
 Quantum vis stipulare, & protinus accipe, quod do,
 Ut totiens illum pater audiat. hæc alii sex,
 Vel plures uno conclamant ore sophistæ,
 Et veras agitant liteis, raptore relicto,
 Fusa venena silent, malus ingratusque maritus,
 Et quæ jam veteres sanant mortaria cæcos.
 Ergo sibi dabit ipse rudem, si nostra movebunt
 Consilia, & vitæ diversum iter ingreditur,
 Ad pugnam qui rhetorica descendit ab umbra,
 Summula ne pereat, quâ vilis tessera venit
 Frumenti. quippe hæc merces lautissima. tenta,
 Chrysogonus quanti doceat, vel Pollio quanti
 Lautorum pueros, artem scindens Theodori.
 Balnea sexcentis, & pluris porticus, in qua
 Gestetur Dominus, quoties pluit. anne serenum
 Exspectet, spargatque luto jumenta recenti?

The Master. xx The Scholar

hic potius: namque heic mundæ nitet ungula mulæ.

Parte aliâ longis Numidarum fulta columnis

ergat, & argentem rapiat cœnatio Solem.

Quanticunque domus, veniet, qui fercula doctè

componat; veniet, qui pulmentaria condit.

185

Hos inter sumptus sestertia Quintilianò,

ut multùm, duo sufficient: res nulla minoris

constabit patri, quàm filius. unde igitur tot

Quintilianus habet saltus? exempla novorum

Patrum transi: felix, & pulcer, & acer:

190

Felix, & sapiens, & nobilis, & generosus

adpositam nigræ Lunam subtexit alutæ:

Felix, orator quoque maximus, & jaculator.

Et se perfrixit, cantat bene. distat enim, quæ

statera te excipiant modo primos incipientem

195

edere vagitus, & adhuc a matre rubentem.

Si Fortuna volet, fies de rhetore consul;

Si volet hæc eadem, fies de consule rhetor,

ventidius quid enim? quid Tullius? anne aliud, quàm

sedus, & occulti miranda potentia fati?

200

Servis regna dabunt, captivis fata triumphum.

Felix ille tamen corvo quoque rarior albo.

Constituit multos vanæ, sterilisque cathedræ,

sicut Thrasy Machi probat exitus, a que Secundi

Carrinatis; & Hunc inopem vidistis Athenæ,

205

Nil præter gelidas ausæ conferre cicutas.

Si majorum umbras tenuem, & sine pondere terram,

spiranteisque crocos, & in urna perpetuum ver,

Qui præceptorem sancti voluere parentis

I

Esse

Esse loco. metuens virgæ jam grandis Achilles 210
 Cantabat patriis in montibus: & cui non tunc
 Eliceret risum citbarædi cæuda magistri?
 Sed Rufum, atque alios cædit sua quæque juventus:
 Rufum, qui toties Ciceronem Allobroga dixit.
 Quis gremio Celadi, doctique Palæmonis adfert, 215
 Quantum grammaticus meruit labor? & tamen ex hoc
 Quodcunque est (minùs est autem, quàm rhetoris æra
 Discipuli custos præmordet Acænonætus,
 Et, qui dispensat, frangit sibi. cede Palæmon,
 Et patere inde aliquid decrescere: non aliter, quam 220
 Institor hibernæ tegetis, niveique cadurci:
 Dum modò non pereat, mediæ quòd noctis ab hora
 Sedisti, quâ nemo faber, quâ nemo sederet,
 Qui docet obliquo lanam deducere ferro:
 Dum modo non pereat totidem olfecisse lucernas, 225
 Quot stabant pueri, cum totus decolor esset
 Flactus, & hæreret nigro fuligo Mæroni.
 Rara tamen merces, quæ cognitione Tribuni
 Non egeat. sed Vos sævas imponite leges,
 Ut præceptori verborum regula constet, 230
 Ut legat historias, auctores noverit omneis,
 Tanquam ungueis, digitosque suos, ut fortè rogatus
 Dampetit aut thermas, aut Phæbi balnea, dicat
 Nutricem Anchisæ: nomen, patriamque novercat
 Archemori: dicat, quot Acestes vixerit annos, 235
 Quot Sículus Phrygibus vini donaverit urnas?
 Exigite, ut mores teneros ceu pollice ducat,
 Ut si quis cerâ vultum facit: exigite, ut sit

* alluding to Chiron Achilles' Tutor who Et
 was fabled a Centaur, & of course had a tail.
 * Horace & Virgil sullies wth frequent handling.

SATYRA VIII.

67

Et pater ipsius cœtus, ne turpia ludant,
Ne faciant vicibus. non est leve tot puerorum
Observare manus, oculosque in sine trementeis.
Hæc, inquit, cura, sed cum se verterit annus,
Accipe, victori populus quod postulat, aurum.

240

SATYRA VIII.

Stemmata quid faciunt, quid prodest, Pontice, longo
Sanguine censerî, pictosque ostendere vultus
Majorum, & stanteis in curribus Aemilianos,
Et Curios jam dimidios, humerosque minorem
Corvinum, & Galbam auriculis nasoque carentem? 5
Quis fructus generis tabulâ jactare capaci
Corvinum, posthac multâ contingere virgâ
Summos Equitum cum Dictatore magistros,
Si coram Lepidis malè vivitur? effigies quò
Tot bellatorum, si luditur alea pernox 10
Ante Numantinos? si dormire incipis ortu
Luciferi, quò signa duces, & castra movebant?
Cur Allobrogicis, & magnâ gaudeat arâ
Natus in Herculeo Fabius Lare, si cupidus, si
Vanus, & Euganeâ quantumvis mollior agnâ: 15
Sit tenerum attritus Catinensi pumice lumbum
Squalenteis traducit avos, emtorque veneni
Frangenda miseram funestat imagine gentem?
Tota licet veteres exornent undique ceræ
Atria, NOBILITAS sola est atque unica Virtus. 20
Paulus, vel Cossus, vel Drusus moribus esto:

Hos ante effigies majorum pone tuorum :
Præcedant ipsas illi te Consule virgas :
Prima mihi debes animi bona. sanctus haberi,
Justitiæque tenax factis dictisque mereris,
Agnosco Procerem. salve Getulice, seu tu
Silanus, quocunque alio de sanguine rarus,
Civis, & egregius patriæ contingis ovanti.
Exclamare libet, populus quod clamat, Osiri
Invento. quis enim generosum dixerit hunc, qui
Indignus genere, & præclaro nomine tantum
Insignis ? nanum cujusdam, Atlanta vocamus :
Æthiopem, cycnum : parvam extortamque puellam,
Europen : canibus pigris scabieque vetusta
Lævibus, & siccæ lambentibus ora lucernæ,
Nomen erat pardus, tigris, leo, si quid adhuc est,
Quod fremat in terris violentius. ergo cavebis,
Et metues, ne tu sis Creticus, aut Camerinus.
His ego quem monui ? tecum est mihi sermo, Rubelli
Plaute. tumes alto Drusorum stemmate, tanquam
Feceris ipse aliquid, propter quod nobilis esses,
Ut te conciperet, quæ sanguine fulget Iuli ;
Non quæ ventoso conductæ sub aggere texit.
Vos humiles, inquis, vulgi pars ultima nostri,
Quorum nemo queat patriam monstrare parentis :
Ast ego Cecropides. Vivas, & originis hujus
Gaudia longa seras : tamen imâ plebe Quiritem
Facundum invenies. solet hic defendere causas
Nobilis indocti. veniet de plebe togata,
Qui juris nodos, & legum ænigmata solvat.

Hic petit Euphraten juvenis, domitique Batavi

Custodes aquilas, armis industrius: at tu

Nil, nisi Cecropides, truncoque simillimus Hermæ.

25 Nullo quippe alio vincis discrimine, quàm quod

Illi marmoreum caput est, tua vivit imago.

55

Dic miki, Teucrorum proles, animalia muta

Qui generosa putet, nisi fortia? nempè volucrum.

Sic laudamus equum, facili cui plurima palma

30 fervet, & exsultat rauco victoria Circo.

Nobilis hic, quocunque venit de gramine, cujus

60

Clara fuga ante alios, & primus in æquore pulvis:

m, Sed venale pecus Corythæ, posteritas &

Hirpini, si rara jugo victoria sedit.

35 Nil ibi majorum respectus, gratia nulla

Umbrarum, Dominos precibus mutare jubentur

65

Exiguus, trito ducunt epirhedra collo

Segnipedes, dignique molam versare Nepotis.

elli Ergo, ut miremur te, non tua; primum aliquid da,

n 40 Quod possum titulis incidere præter honores,

Quos illis damus, & dedimus, quibus omnia debes.

70

Hec satis ad Juvenem, quem nobis fama superbum

Tradit, & inflatum, plenumque Nerone propinquo.

Rarus enim fermè sensus communis in illa

45 Fortuna, sed te censeri laude tuorum,

Pontice, noluerim, sic ut nihil ipse futuræ

75

laudis agas. MISERUM est aliorum incumbere famæ,

Ne collapsa ruant subductis tecta columnis.

Stratus humi palmes viduas desiderat ulmos.

50 Iste bonus miles, istor bonus, arbiter idem

Hæc ex magno

Integer

Integer ; ambigua si quando citabere testis
 Incertæque rei, Phalaris licet imperet, ut sis
 Falsus, & admoto dictet perjurio tauro,
 SUMMUM crede nefas animam præferre pudori,
 Et propter vitam vivendi perdere causas.
 Dignus morte perit, cœnet licet ostrea centum
 Gaurana, & Cosmi toto mergatur aheno.
 Expectata diu tandem provincia cum te
 Rectorem accipiet, pone iræ frena, modumque,
 Pone & avaritiæ : miserere inopum sociorum.
 Ossa vides regum vacuis exsucta medullis.
 Respice, quid moneant leges, quid curia mandet,
 Præmia quanta bonos maneant, quàm fulmine iusto
 Et Capito, & Numitor ruerint, damnante Senatu,
 Peiratæ Cilicum. sed quid damnatio confert,
 Cum Pansa eripiat, quidquid tibi Natta reliquit ?
 Præconem Chærippe tuis circumspice pannis,
 Famque tace. Furor est post omnia perdere naulum.
 Non idem gemitus olim, neque vulnus erat par
 Damnorum, sociis florentibus, & modò victis.
 Plena domus tunc omnis, & ingens stabat acervus
 Nummorum, Spartana chlamys, conchyliæ Coa,
 Et cum Parrhasii tabulis, signisque Myronis
 Pheidæacum vivebat ebur, necnon Polycleti
 Multus ubique labor : raræ sine Mentore mensæ.
 Inde Dolabella est, atque hinc Antonius, inde
 Sacrilegus Verres. referebant navibus altis.
 Occulta spolia, & plureis de pace triumphos.
 Nunc sociis iuga pauca bouum, grex parvus equarum,

Et pater armenti capto eripiatur agello:
 Si deinde Lares, si quod spectabile signum,
 Siquis in ædícula Deus unicus. hæc etenim sunt
 Pro summis: nam sunt hæc maxima. despicias tu
 Forsitan imbelleis Rhodios, unclamque Corinthum:
 Despicias meritò. quid resinata juvenus,
 Cruraque totius facient tibi lævia gentis?
 Horrida vitanda est Hispania, Gallicus axis,
 Illyricumque latus. parce & messoribus illis,
 Qui saturant Urbem, Circo, scenæque vacantem.
 Quanta autem inde feres tam diræ præmia culpæ,
 Cum tenues nuper Marius discinxerit Afros?
 Curandum in primis, ne magna injuria fiat
 Fortibus, & miseris, tollas licet omne, quod usquam est
 Auri, atque argenti: scutum, gladiumque relinquens,
 Et jaculum, & galeam: SPOLIATIS arma supersunt.
 Quod modò proposui, non est sententia: verum est.
 Credite me vobis folium recitare Sibyllæ.
 Si tibi sancta cohors comitum, si nemo tribunal
 Vendit Acersecomes, si nullum in conjugè crimen,
 Nec per conventus, & cuncta per oppida curvis
 Unguibus ire paret nummos raptura Celæno:
 Tunc licet à Pico numeres genus, altaque si te
 Nomina delectant, omnem Titanida pugnam,
 Inter majores ipsumque Promethea ponas.
 De quocunque voles proavum tibi sumito libro.
 Quod si præcipitem rapit ambitio, atque libido,
 Frangis virgas sociorum in sanguine, si te
 Delectant hebetes lasso lictore secures:

Incipit

Incipit ipsorum contra te stare parentum
 Nobilitas, claramque facem præferre pudendis.
 OMNE animi vitium tantò conspectius in se
 Crimen habet, quantò major, qui peccat, habetur.
 Quò mihi te solitum falsas signare tabellas
 In templis, quæ fecit avus, statuamque parentis
 Ante triumphalem? quò, si nocturnus adulter
 Tempora Santonico velas adoperta cucullo?
 Præter majorum cineres, atque ossa volucris
 Carpentò rapitur pinguis Lateranus, & ipse,
 Ipse rotam adstringit multo sufflamime Consul:
 Noctè quidem; sed Luna videt, sed sidera testis
 Intendunt oculos. finitum tempus honoris
 Cum fuerit, clarâ Lateranus luce flagellum
 Sumet, & occursum nunquam trepidabit amici
 Jam senis, ac virga prior annuet, atque maniplos
 Solvet, & infundet jumentis hordea lassis.
 Intereâ, dum lanatas, torvumque juvencum
 More Numæ cædit Jovis ante altaria, jurat
 Solam Eponam & facies olida ad præsepia pictas.
 Sed cum pervigiles placet instaurare popinas;
 Obvius assiduo Syrophœnix udus amomo
 Currit, Idumææ Syrophœnix incola portæ,
 Hospitis affectu Dominum, Regemque salutat.
 Et cum venali Cyane succincta lagena.
 Defensor culpæ dicet mihi, fecimus & nos
 Hæc juvenes. esto desisti nempè, nec ultrâ
 Fovisti errorem. breve sit, quod turpiter audes.
 Quædam cum prima resecantur crimina barba,

Indulge veniam pueris. Lateranus ad illos
 Thermarum calices, inscriptaque lintea vadit,
 140 Maturus bello, Armeniae Syriaeque tuendis
 Annibus, & Rheno, atque Istro præstare Neronem
 Scurum valet hæc ætas. mitte ostia Cæsar, 170
 Mitte: sed in magna legatum quære popina.
 Invenies aliquo cum percussore jacentem,
 145 Armistum nautis, & furibus, ac fugitivis,
 Inter carnifices, & fabros sandapilarum, 174
 Et resupinati cessantia tympana Galli:
 Nequa ibi libertas, communia pocula, lectus
 Non alius cuiquam, nec mensa remotior ulli.
 150 Quid facias talem sortitus, Pontice, servum?
 Semper in Lucanos, aut Tusca ergastula mittas, 180
 Ut vos Trojugenæ vobis ignoscitis, & quæ
 Corpiæ Cærdoni, Volesos, Brutumque decebunt.
 Quid, si nunquam adeo fœdis, adeoque pudendis
 155 Sumus exemplis, ut non pejora supersint?
 Consumtis opibus vocem Damasippe locasti 185
 Pario, clamosum ageres ut Phasma Catulli.
 Aureolum velox etiam benè Lentulus egit,
 Iudice me, dignus vera cruce. nec tamen ipsi
 160 Moscas populo: populi frons durior hujus,
 Qui sedet, & spectat triscurria patriciorum: 190
 Manipides audit Fabios, ridere potest qui
 Mercorum alapas. quanti sua funera vendant,
 Quid refert? vendunt nullo cogente Nerone,
 Nec dubitant Celsi Prætoris vendere ludis.

165 Terge tamen gladios inde, atque hinc pulpita pone: 195

Inda not baths.

K

Quid

mean mechanic.

a Bischoffia

Quid satius? mortem sic quisquam exhorruit : ut sit
 Zelotypus Thymeles, stupidi collega Corinthi?
 Res haud mira tamen, citharædo Principe mimus
 Nobilis. hæc ultrà, quid erit nisi ludus? & illic
 Dedecus Urbis habes. nec mir⁺millonis in armis, 20
 Nec clypeo Gracchum pignantem, aut falce supinâ,
 (Damnât enim taleis habitus; sed damnât, & odit)
 Nec galeâ faciem abscondit; movet ecce tridentem,
 Postquam librata pendentia retia dextra
 Nequidquam effudit, nudum ad spectacula vultum 25
 Erigit, & totâ fugit agnoscendus arenâ.
 Credamus tunicæ, de faucibus aurea cum se
 Porrigat, & longo jactetur spira galero.
 Ergo ignominiam graviorem pertulit omni
 Vulnere, cum Graccho jussus pugnare secutor. 26
 Libera si dentur populo suffragia, quis tam
 Perditus, ut dubitet Senecam præferre Neroni;
 Cujus supplicio non debuit una parari
 Simia, nec serpens unus, nec Culeus unus?
 Par Agamemnonidæ crimen: sed caussa facit rem 27
 Dissimilem. quippe ille Deis auctoribus ultor
 Patris erat cæsi media inter pocula: sed nec
 Electræ jugulo se polluit, aut Spartani
 Sanguine conjugii, nullis aconita propinquis
 Miscuit, in scena nunquam cantavit Orestes,
 Troica non scripsit. quid enim Virginii armis
 Debuit ulcisci magis, aut cum vindice Galba?
 Quid Nero tam sævâ, crudâque tyrannide fecit?
 Hæc opera, atque hæ sunt generosi Principis artes,
 x a p r e e r .

Gaudentis fœdo peregrina ad pulpita cantu
 Prostitui, Grajæque apium meruisse coronæ.
 Majorum effigies habeant insignia vocis,
 Ante pedes Domitî longum tu pone Thyestæ
 Syrma, vel Antigonæ, seu personam Menalippes,
 Et de marmoreo citharam suspende colosso. 230
 Quid, Catilina, tuis natalibus, atque Cethegi
 Inveniet quisquam sublimius? arma tamen vos
 Nocturna, & flammæ domibus, templisque parastis;
 Ut Braccatorum pueri, Senonumque minores,
 Ausi, quod liceat tunicâ punire molesta. 235
 Sed vigilat Consul, vexillaque vestra coërcet.
 Hic novus Arpinas, ignobilis, & modo Romæ
 Municipalis Eques galeatum ponit ubique
 Præsidium attonitis, & in omni gente laborat.
 Tantum igitur muros intra toga contulit illi 240
 Nominis, & tituli; quantum non Leucade, quantum
 Ithessaliæ campis Octavius abstulit udo
 Cædibus assiduis gladio. sed Roma parentem,
 Roma patrem patriæ Ciceronem libera dixit.
 Arpinas alius Volscorum in monte solebat 245
 Poscere mercedes alieno lassus aratro,
 Nodosam post hæc frangebat vertice vitem,
 Si lentus piger muniret castra dolabrâ:
 Hic tamen & Cimbros, & summa pericula rerum
 Excipit, & solus trepidantem protegit Urbem. 250
 Atque ideò, postquam ad Cimbros, stragemque volabant,
 Qui nunquam attigerant majora cadavera, corvi,
 Nobilis ornatur lauro collega secundâ.

Plebejæ Deciorum animæ, plebeja fuerunt
 Nomina: pro totis legionibus hi tamen, & pro
 Omnibus auxiliis, atque omni pube Latinâ
 Sufficiunt Dîs infernis, Terræque parenti,
 Pluris enim Decii, quam quæ servantur ab illis.
 Ancillâ natus trabeam, & diadema Quirini,
 Et fasceis meruit Regum ultimus ille bonorum.
 Proditâ laxabant portarum claustra tyrannis
 Exsulibus juvenes ipsius Consulis, & quos
 Magnum aliquid dubiâ pro libertate deceret,
 Quod miraretur cum Coclite Mucius, & quæ
 Imperii fineis Tiberinum Virgo natavit.
 Occulta ad Patres produxit crimina servus
 Matronis lugendus: at illos verbera justis
 Afficiunt pœnis, & legum prima securis.
 Malo pater tibi sit Therſites, dummodò tu sis
 Aeacidæ similis, Vulcaniaque arma capeſſas,
 Quam te Therſitæ similem producat Achilles.
 Et tamen, ut longè repetas longeque revolvās
 Nomen, ab infami gentem deducis aſylo.

X Majorum primus quisquis fuit ille tuorum,
 Aut paſtor fuit, aut illud, quod dicere nolo.

*The Decii devoted themselves victims, to save
 the Roman army. H. Servius Tullius.*

SATYRA IX.

Scire velim, quare toties mihi, Nævole, triftis
 Occurras fronte obductâ, ceu Mar ya victus.
 Quid tibi cum vultu, qualem deprenſus habebat
 Ravola, dum Rhodopes uda terit inguina barba?

Nos colaphum incutimus lambenti crustula seruo.

5

Non erat hac facie miserabilior Creperejus

Pollio, qui triplicem usuram præstare paratus

Circuit, & fatuos non invenit. unde repente

Tot rugæ? certè modico contentus agebas

Vernam equitem, convivæ joco mordente facetus:

10

Et salibus vehemens intra pomæria natis.

Omnia nunc contra: vultus gravis, horrida sicca

Silva comæ, nullus tota nitor in cute, qualem

Bruttia præstabat calidi tibi fascia visci:

Sed fruticante pilo neglecta, & squalida crura.

15

Quid macies ægri veteris, quem tempore longo

Torret quarta dies, olimque domestica febris?

Dependas animi tormenta latentis in ægro

Corpore, dependas & gaudia: sumit utrumque

Inde habitum facies. igitur flexisse videris

20

Propositum, & vitæ contrarius ire priori.

Nuper enim, ut repeto, fanum Isidis, & Ganymedem,

Pacis, & advectæ secreta palatia Matris,

Et Cererem (nam quo non prostat fœmina templo?)

Notior Ausidio mœchus scelerare solebas,

25

Quodque taces, ipsos etiam inclinare maritos.

Utile & hoc multis vitæ genus: at mihi nullum

Inde operæ precium. pingueis aliquando lacernas,

Munimenta togæ, duri, crassique coloris,

Et malè percussas textoris pectine Galli

30

Accipimus, tenue argentum, venæque secundæ.

Fata regunt homines: fatum est & partibus illis,

Quas sinus abscondit, nam, si tibi sidera cessant,

Nil

Nil faciet longi mensura incognita nervi,
 Quamvis te nudum spumanti virro labello
 Viderit, & blandæ assidue densæque tabellæ
 Sollicitent Αὐτὸς γὰρ ἐρίλεται ἄνδρα κιναιδῶς
 Quod tamen ulterius monstrum, quam mollis avarus?
 Hæc tribui, deinde illa dedi, mox plura tulisti.
 Forte computat, ac cœvet. ponatur calculus, adsint
 Cum tabula pueri. numerata sestertia quinque
 Omnibus in rebus: numerentur deinde labores.
 An facile & pronum est agere intra viscera penem
 Legitimum, atque illic hesternæ occurrere cœnæ?
 Servus erit minùs ille miser, qui foderit agrum,
 Quàm dominum, sed tu sanè tenerum & puerum te,
 Et pulcrum, & dignum cyatho, cœloque putabas.
 Vos humili adseculæ, vos indulgebitis unquam
 Cultori, jam nec morbo donare parati?
 En, cui tu viridem umbellam, cui succina mittas
 Grandia, natalis quoties redit, aut madidum ver
 Incipit: & stratâ positus, longaue cathedrâ
 Munera fœmineis tractas secreta Kalendis.
 Dic passer, cui tot monteis, tot prædia servas
 Apula, tot milvos intra tua pascua lassos?
 Te Trifolinus ager fœcundis vitibus implet,
 Suspectumque jugum Cumis, & Gaurus inanis?
 Nam quis plura linit victuro dolia musto?
 Quantum erat exhausti lumbo donare clientis
 Fugeribus paucis? meliusne hic rusticus infans
 Cum matre, & casulis, & conlusore catello
 Cymbala pulsantis legatus siet amici?

Improbis es, cum poscis, ait. sed pensio clamat,

Posce: sed appellat puer unicus, ut Polyphemi

Lata acies, per quam sollers evasit Ulysses.

65

Alter emendus erit: namque hic non sufficit: ambo

Pascendi. quid agam brumâ spirante? quid, oro,

Quid dicam scapulis puerorum Aquilone Decembri,

Et pedibus? durate, atque expectate cicadas?

Verum, ut dissimules, ut mittas cetera, quanto

70

Metiris precio, quod, ni tibi deditus essem

Devotusque cliens, uxor tua virgo maneret?

Scis certè, quibus ista modis, quàm sæpè rogaris,

Et quæ pollicitus. fugientem sæpè puellam

Amplexu rapui: tabulas quoque ruperat, & jam

75

Signabat, tota vix hoc ego nocte redemi,

Te plorante foris. testis mihi lectulus, & tu,

Ad quem pervenit lecti sonus, & Dominae vox.

Instabile, ac dirimi cæptum, & jam pænè solutum

Conjugium in multis domibus servavit adulter!

80

Quo te circumagas? quæ prima, aut ultima ponas?

Nullum ergo meritum est, ingrata ac perfide, nullum,

Quod tibi filiulus, vel filia nascitur ex me?

Tollis enim, & libris actorum spargere gaudes

Argumenta viri. foribus suspende coronas,

85

Jam pater es: dedimus, quod famæ opponere possis:

Jura parentis habes, propter me scriberis hæres,

Legatum omne capis, nec non & dulce caducum.

Commoda prætereà jungentur multa caducis,

Si numerum, si treis implevero. justa doloris,

90

Nævole, caussa tui. contra tamen ille quid adfert?

Negligit

Negligit, atque alium bipedem sibi quærit asellum.
 Hæc soli commissæ tibi celare memento,
 Et tacitus nostras intra te fige querelas.
 Nam res mortifera est inimicus pumice lævis.
 Qui modò secretum commiserat, ardet, & odit,
 Tanquam prodiderim, quidquid scio. sumere ferrum,
 Fuste aperire caput, candelam apponere valvis
 Non dubitat. nec contemnas, aut despicias, quòd
 His opibus nunquam cara est annona veneni.
 Ergo occulta teges, ut curia Martis Athenis.
 O Corydon, Corydon, secretum divitis ullum
 Esse putas? servi ut taceant: jumenta loquentur,
 Et canis, & postes, & marmora. claude fenestras,
 Vela tegant rimas, junge ostia, tollite lumen
 E medio, taceant omnes, propè nemo recumbat:
 Quod tamen ad cantum galli facit ille secundi,
 Proximus ante diem caupo sciet, audiet, & quæ
 Finxerunt pariter librarius, archimagiri,
 Carptores. quod enim dubitant componere crimen
 In Dominos, quoties rumoribus ulciscuntur
 Baltea? nec deerit, qui te per compita quærat
 Nolentem, & miseram vinosus inebriet aurem.
 Illos ergo roges, quidquid paullò antè petebas
 A nobis. taceant illi: sed prodere malunt
 Arcanum, quàm subrepti potare Falerni,
 Pro populo faciens quantum Saufeja bibebat.
 Vivendum rectè est, cùm propter plurima, tunc his
 Præcipuè caussis, ut linguas mancipiorum
 Contemnas. nam LINGUA mali pars pessima servi.
 Deterior tamen hic, qui liber non erit illis,
 x Master Cook.

Quorum animas & farre suo custodit, & ære.

Idcirco ut possim linguam contemnere servi,

Utile consilium modò, sed commune, dedisti:

Nunc mihi quid suades post damnum temporis, & spes

Deceptas? Festinat enim decurrere velox 126

Rosculus angustæ, miseræque brevissima vitæ

Portio: dum bibimus, dum certa, unguenta, puellas

Roscimus, obrepit non intellecta senectus.

Ne trepida: nunquam pathicus tibi deerit amicus, 130

Stantibus & salvis his collibus, undique ad illos

Convenient & carpentis, & navibus omnes,

Qui digito scalpunt uno caput. altera major

Spes superest: tu tantum erucis imprime dentem.

Hæc exempla para felicibus: at mea Clotho 135

Et Lachesis gaudent, si pascitur inguine venter.

O parvi, nostrique Lares, quos thure minuto,

Aut farre, & tenui soleo exorare coronâ,

Quando ego figam aliquid, quo sit mihi tuta senectus

Attegete & baculo? viginti millia fœnus 140

Signoribus positis, argenti vascula puri,

Ad quæ Fabricius censor notet; & duo fortes

De grege Mæsorum, qui me cervice locatâ

Securum jubeant clamoso insistere Circo.

Et mihi prætereâ curvus cælator, & alter, 145

Qui multas facies fingit citò: sufficiunt hæc,

Quando ego pauper ero. votum miserabile, nec spes

His saltem. nam, cum pro me Fortuna rogatur,

Adfixit ceras illa de nave petitas,

Quæ Siculo cantus effugit remige surdo.

SATYRA X.

Omnibus in terris, quæ sunt à Gadibus usque
 Auroram, & Gangem, PAUCI dignoscere possunt
 Vera bona, atque illis multum diversa, remota
 Erroris nebulâ. quid enim ratione timemus,
 Aut cupimus? quid tam dextro pede concipis, ut te
 Conatus non pœniteat, votique peracti?
 Evertère domos totas optantibus ipsis
 Di faciles. nocitura togâ, nocitura petuntur
 Militiâ. torrens dicendi copia multis,
 Et sua mortifera est facundia. viribus ille
 Confusus periit, admirandisque lacertis.
 Sed plureis nimia congesta pecunia curâ
 Strangulat, & cuncta exsuperans patrimonia census,
 Quantò delphinis balæna Britannica major.
 Temporibus diris igitur, jussuque Neronis
 Longinum, & magnos Senecæ prædixit hortos
 Clausit, & egregias Lateranorum obsidet ædeis
 Tota cohors: rarus venit in cœnacula miles.
 Pauca licet portes argenti vascula puri,
 Nocte iter ingressus gladium contumque timebis,
 Et motæ ad Lunam trepidabis arundinis umbram:
 * Cantabit vacuus coram latrone viator.
 PRIMA ferè vota, & cunctis notissima templis
 Divitiæ, crescant ut opes, ut maxima toto
 Nostra sit arca foro. sed nulla aconita bibuntur
 Fictilibus: tunc illa time, cùm pocula sumes

Gemmata, & lato Setinum ardebit in auro.
 Jamne igitur laudas, quod de sapientibus alter
 Ridebat, quoties de limine moverat unum,
 Protuleratque pedem; flebat contrarius auctor? 30
 Sed facilis cuivis rigidi censura cachinni:
 Mirandum est, unde ille oculis suffecerit humor.
 Perpetuo risu pulmonem agitare solebat
 Democritus, quanquam non esset urbibus illis
 Prætexta, & trabeæ, fasces, lectica, tribunal. 35
 Quid, si vidisset Prætorem curribus altis
 Extantem, & medio sublimem in pulvere Circi
 In tunica Jovis, & pictæ Sarrana ferentem
 Ex humeris aulæa togæ, magnæque coronæ
 Tantum orbem, quanto cervix non sufficit ulla? 40
 Quippe tenet sudans hanc publicus, & sibi Consul
 Ne placeat, curru servus portatur eodem.
 Da nunc & volucrem, sceptro quæ surgit eburno,
 Illinc cornicines, hinc præcedentia longi
 Agminis officia, & niveos ad fræna Quirites, 45
 Defossa in oculis quos sportula fecit amicos.
 Tum quoque materiam risus invenit ad omneis
 Occursus hominum; cujus prudentia monstrat,
 SUMMOS posse viros, & magna exempla daturus
 Verveum in patria, crassoque sub aëre nasci. 50
 Ridebat curas, nec non & gaudia vulgi;
 Interdum & lacrymas, cum Fortunæ ipse minaci
 Mandaret laqueum, mediumque ostenderet unguem.
 Ergo supervacua, aut perniciose petuntur,
 Propter quæ fas est genua incutere Deorum. 55

55

"robe of state. Purple. Quosdam
 Sapiens. To cover w way.

Quosdam præcipitat subjecta potentia magnæ
 Invidiæ, mergit longa, atque insignis honorum
 Pagina, descendunt statuæ restemque sequuntur.
 Ipsas deinde rotas bigarum impacta securis
 Cedit, & immeritis franguntur crura caballis. 60
 Jam strident ignes, jam follibus atque caminis
 Ardet adoratum populo caput, & crepat ingens
 Sejanus: deinde ex facie toto orbe secunda
 Fiunt urceoli, pelves, sartago, patellæ,
 Pone domi lauros, duc in Capitolia magnum,
 Cretatumque bovem: Sejanus ducitur unco
 Spectandus: gaudent omnes. quæ labra? quis illi
 Vultus erat? nunquam, si quid mihi credis, amavi
 Hunc hominem. sed quo cecidit sub crimine? quisnam
 Delator? quibus indicibus? quo teste probavit? 70
 Nil horum: verbosa & grandis epistola venit
 A Capreis: benè habet; nil plus interrogo. Sed quid
 Turba Remi? Sequitur Fortunam, ut semper, & odit
 Damnatos. idem populus, si Nurtia Tusco
 Favisset, si oppressa foret securâ senectus
 Principis, hac ipsâ Sejanum diceret horâ
 Augustum. jam pridem, ex quo suffragia nulli
 Vendimus, effudit curas. nam, qui dabat olim
 Imperium, fasceis, legiones, omnia; nunc se
 Continet, atque duas tantum res anxius optat,
 Panem & Circenseis. perituros audio multos.
 Nil dubium: magna est fornacula: pallidulus mi
 Brutidius meus ad Martis fuit obvius aram.
 Quàm timeo, victus ne pœnas exigat Ajax,
Fryingpan.

SATYRA X.

85

Ut malè defensus! curramus præcipites, & 85

Dum jacet in ripa, calcemus Cæsaris hostem.

Sed videant servi, ne quis neget, & pavidum in jus
Cervice obstrictâ dominum trahat. hi sermones

60 Tunc de Sejano, secreta hæc murmura vulgi.

Visne saluari sicut Sejanus, habere

90

Tantundem, atque illi summas donare curuleis?

Illum exercitibus præponere? tutor haberi

Principis Augustâ Caprearum in rupe sedentis

65 Cum grege Chaldaeo? vis certè pila, cohorteis,

Egregios equites, & castra domestica? quid ni 95

Hæc cupias? &, qui nolunt occidere quenquam,

Posse volunt. Sed quæ præclara, & prospera tanti,

Ut rebus lætis par sit mensura malorum?

70 Hujus, qui trahitur, prætextam sumere mavis:

An Fidenarum, Gabiorumque esse potestas, 100

Et de mensura jus dicere, vasa minora

uid Frangere pannosus vacuis Aedilis Ulubris?

Ergo quid optandum foret, ignorasse fateris

75 Sejanum. nam qui nimios optabat honores,

Et nimias poscebat opes: numerosa parabat 105

Excelsæ turris tabulata, unde altior esset

Casus, & impulsæ præceps immane ruinæ.

Quid Crassos, quid Pompejos evertit? & illum,

80 Ad sua qui domitos deduxit flagra Quirites?

Summus nempe locus nullâ non arte petitus, 110

Magnaque Numinibus vota exaudita malignis.

AD generum Cereris sine cæde, & vulnere pauci

Descendunt Reges, & siccâ morte tyranni.

Eloquium

Eloquium, aut famam Demosthenis, aut Ciceronis
 Incipit optare, & totis Quinquatribus optat,
 Quisquis adhuc uno partem colet asse Minervam,
 Quem sequitur custos angustæ vernula capsæ.
 Eloquio sed uterque perit orator: utrunque
 Largus, & exundans letho dedit ingenii fons.
 Ingenio manus est, & cervix cæsa: nec unquam
 Sanguine caussidici maduerunt rostra pusilli.
 O fortunatam natam me Consule Romam.
 Antonî gladios potuit contemnere, si sic
 Omnia dixisset. ridenda poemata malo,
 Quàm te conspicuæ divina Philippica famæ,
 Volveris à prima quæ proxima. Sævus & illum
 Exitus eripuit, quem mirabantur Athenæ
 Torrentem, & pleni moderantem fræna theatri.
 Dîs ille adversis genitus, fatoque sinistro,
 Quem pater ardentis massæ fuligine lippus
 A carbone, & forcipibus, gladiosque parante
 Incude, & luteo Vulcano ad rhetora misit.
 Bellorum exuvie, truncis affixa tropæis
 Lorica, & fractâ de casside buccula pendens,
 Et curtum temone jugum, victæque tîremis
 Aplustre, & summo tristis captivus in arcu,
 Humanis majora bonis creduntur: ad hoc se
 Romanus, Grajusque, ac Barbarus induperator
 Erexit: causas discriminis, atque laboris
 Inde habuit: TANTO major famæ sitis est, quàm
 Virtutis. QUIS enim virtutem amplectitur ipsam,
 Præmia si tollas? patriam tamen obruit olim
 * the mouth part of a helmet
 "a flag, or" "ensign."

Gloria paucorum, & laudis, tituli que cupido
 Desuri saxi cinerum custodibus: ad quæ
 110 Discutienda valent sterilis mala robor a ficus: 145
 Quandoquidem data sunt ipsis quoque fata sepulcris.
 Expende Hannibalem: quot libras in Duce summo
 evenies? hic est, quem non capit Africa Mauro
 percussa Oceano, Niloque adnota tepenti.
 120 cursum ad Aethiopum populos, altosque elephantos 150
 Additur imperiis Hispania, Pyrenæum
 transilit. opposuit natura Alpemque nivemque:
 diducit scopulos, & montem rumpit aceto.
 Nam tenet Italiam: tamen ultra pergere tendit.
 125 Actum, inquit, nihil est, nisi Pæno milite portas 155
 transimus, & mediâ vexillum pono Suburâ.
 qualis facies, & quali digna tabellâ,
 cum Gætula Ducem portaret bellua luscum!
 Exitus ergo quis est? ô gloria: vincitur idem
 130 semper, & in exsilium præceps fugit, atque ibi magnus,
 mirandusque cliens sedet ad prætoria Regis, 161
 donec Bithyno libeat vigilare tyranno.
 nem animæ, quæ res humanas miscuit olim,
 non gladii, non saxa dabunt, nec tela; sed ille
 135 annarum vindex, & tanti sanguinis ultor 165
 annulus. i demens, & sævas curre per Alpeis,
 & pueris placeas, & declamatio fias!
 nus Pellæo juveni non sufficit orbis:
 festuat infelix angusto limite mundi,
 140 Gyaræ clausis scopulis, parvaque Seripho. 170
 m, am tamen à figulis munitam intraverit urbem,
 Gloria Burning the waer from wit grows. Sarcophago

Sarcophago contentus erit. MORS sola fatetur;
 Quantula sint hominum corpuscula. Creditur olim
 Velificatus Athos, & quidquid Græcia mendax
 Audet in historia: constratum classibus isdem,
 Suppositumque rotis solidum mare: credimus altos
 Defecisse amneis, epotaque flumina Medo
 Prandente, & madidis cantat quæ Sostratus alis.
 Ille tamen, qualis rediit Salamine relictâ,
 In corum atque eorum solitus sævire flagellis
 Barbarus, Aeolio nunquam hoc in carcere passos;
 Ipsum compedibus qui vinxerat Ennosigæum?
 Mitius id sanè, quod non & stigmatè dignum
 Credidit. huic quisquam vellet servire Deorum?
 Sed qualis rediit? nempe unâ nave, cruentis
 Fluctibus, ac tarda per densa cadavera prorâ.
 Has toties optata exegit gloria pœnas!
 Da spacium vitæ, multos da Jupiter annos!
 Hoc recto vultu solum, hoc & pallidus optas.
 Sed QUAM continuis & quantis longa senectus
 Plena malis: deformem, & tetrum ante omnia vultum,
 Dissimilemque sui, deformem pro cute pellem,
 Pendenteisque genas, & taleis adspice rugas;
 Qualeis, umbriferos ubi pandit Tabraca saltus,
 In vetulâ scalpit jam mater simia buccâ.
 Plurima sunt juvenum discrimina: pulcrior ille
 Hoc, atque ille alio; multum hic robustior illo:
 Una senum facies, cum voce trementia membra,
 Et jam leve caput, madidique infantia nasi,
 Frangendus misero gingiva panis inermi:
Mount. "Septimè."

que adeo gravis uxori, gnatisque, sibi que,
 et captatori moveat fastidia Cossò.
 Non eadem vini, atque cibi torpente palato
 175 audia: nam coitus jam longa oblivio; vel si
 coneris, jacet exiguus cum ramice nervus;
 205 et, quamvis tota palpetur nocte, jacebit.
 Anne aliquid sperare potest hæc inguinis ægri
 canities? quid, quod merito suspecta libido est,
 180 quæ Venerem affectat sine viribus? adspice partis
 tunc damnum alterius. nam quæ cantante voluptas;
 et licet eximius citharædo, sive Seleuco,
 211 et quibus auratâ mos est fulgere lacernâ?
 Quid refert, magni sedeat quâ parte theatri,
 qui vix cornicines exaudiet, atque tubarum
 concentus? clamore opus est, ut sentiat auris,
 215 quem dicat venisse puer, quot nuntiet horas.
 at ereâ minimus gelido jam in corpore sanguis
 febre calet solâ; circumcilit agmine factò
 190 morborum omne genus: quorum si nomina quæras,
 promptius expediam, quot amaverit Hippiæ mæchos, 220
 quot Themison ægros autumno occiderit uno,
 quot Basilus socios, quot circumscripserit Hirrus
 pupillos: quot longa viros exsorbeat uno
 195 Laura die, quot discipulos inclinet Hamillus;
 percurrâ citius, quot villas possideat nunc, 225
 quo tondente gravis juveni mihi barba sonabat.
 le humero, hic lumbis, hic coxâ debilis, ambos
 perdidit ille oculos, & luscis invidet: hujus
 200 pallida labra cibum accipiunt digitis alienis:
 Licinius who from a M
 but became a venator. Ipse

Ipse ad conspectum cœnæ diducere rictum
 Suetus, hiat tantum, ceu pullus hirundinis, ad quem
 Ore volat pleno mater jejuna. sed omni
 Membrorum damno major dementia, quæ nec
 Nomina servorum, nec vultum agnoscit amici,
 Cum quo præteritâ cœnavit nocte; nec illos,
 Quos genuit, quos eduxit. nam codice sævo
 Hæredes vetat esse suos, bona tota feruntur
 Ad Phialen: tantum artificis valet halitus oris,
 Quod steterat multis in carcere fornicis annis.
 Ut vigeant sensus animi, ducenda tamen sunt
 Funera gnatorum, rogos adspiciendus amatæ
 Conjugis, & fratris, plenæque sororibus urnæ.
 Hæc data poena diu viventibus, ut renovata
 Semper clade domus multis in luctibus, inque
 Perpetuo mœrore, & nigrâ veste senescant.
 Rex Pylius, magno siquidquam credis Homero,
 Exemplum vitæ fuit à cornice secundæ.
 Felix nimirum, qui tot per secula mortem
 Distulit, atque suos jam dextrâ computat annos,
 Quique novum toties mustum bibit. oro, parumper
 Attendas, quantum de legibus ipse queratur
 Fatorum, & nimis de stamine, cum vidit acris
 Antilochi barbam ardentem: cum quærit ab omni,
 Quisquis adest socius, cur hæc in tempora duret,
 Quod facinus dignum tam longo admiserit ævo?
 Hæc eadem Peleus, raptum cum luget Achillem,
 Atque alius, cui fas Ithacum lugere natantem.
 Incolumi Trojâ Priamus venisset ad umbras

SATYRA X.

91

230 Affaraci magnis sollennibus, Hectore funus
 quem Portante, ac reliquis fratrum cervicibus, inter 260
 Iliadum lacrymas, ut primos edere planctus
 Cassandra inciperet, scissâque Polyxena pallâ:
 si foret extinctus diverso tempore, quo non
 235 Ceperat audaces Paris ædificare carinas.

Longa dies igitur quid contulit? omnia vidit 265
 Eversa, & flammis Asiam, ferroque cadentem.
 Tunc miles tremulus posita tulit arma tiarâ,
 Et ruit ante aram summi Jovis, ut vetulus bo
 240 Qui Domini cultris tenue, & miserabile collum
 Præbet, ab ingrato jam fastiditus aratro. 270

Exitus ille utcunque hominis: sed torva canino
 Latravit rictu, quæ post hunc vixerat, uxor.
 Festino ad nostros, & Regem transeo Ponti,
 245 Et Cræsum, quem vox justi facunda Solonis
 RESPICERE ad longæ jussit spatia ultima vitæ. 275
 Exsilium, & carcer, Minturnarumque paludes,
 Et mendicatus victâ Carthagine panis

Hinc causas habuere. quid illo cive tulisset *Marinus*
 250 Natura in terris, quid Roma beatius unquam;
 si circumducto captivorum agmine, & omni 280
 Bellorum pompâ, animam exhalasset optimam,
 Cum de Teutonico vellet descendere curru?

255 Provida Pompejo dederat Campania febreis
 Optandas: sed multæ urbes, & publica vota
 Pecerunt. igitur Fortuna ipsius & Urbis 285
 Servatum victo caput abstulit. hoc cruciatu
 Lentulus, hac pœna caruit, ceceditque Cethegus
 They supplicated, prolongation of his life. Integer.

Integer, & jacuit Catilina cadauera toto.
 Formam optat modico pueris, majore puellis
 Murmure, cum Veneris fanum videt anxia mater, 290
 Usque ad delicias votorum. cur tamen, inquit,
 Corripias? pulcrâ gaudet Latona Dianâ.
 Sed vetat optari faciem Leucretia, qualem
 Ipsa habuit. cuperet Rutilæ Virginia gibbum
 Accipere, atque suam Rutilæ dare. filius autem 295
 Corporis egregii, miseros trepidosque parentes
 Semper habet. RARA est adeo concordia formæ,
 Atque pudicitia! sanctos licet horrida mores
 Tradiderit domus, ac veteres imitata Sabinos:
 Prætereâ castum ingenium, vultumque modesto 300
 Sanguine ferventem tribuat natura benignâ
 Larga manu: (quid enim puero conferre potest plus,
 Custode & curâ natura potentior omni?)
 Non licet esse viros: nam prodiga corruptoris
 Improbilas ipsos audet tentare parentes. 305
 Tanta in muneribus fiducia! nullus ephēbum
 Deformem servâ castravit in arce tyrannus:
 Nec prætextatum rapuit Nero loripedem, nec
 Strumosum, atque utero pariter, gibboque tumentem
 I nunc, & juvenis specie lætare tui! quem 310
 Majora expectant discrimina? fiet adulter
 Publicus, & pœnas metuet, quasunque maritis
 Iratis debet: nec erit felicior astro
 Martis, ut in laqueos nunquam incidat. exigit autem
 Interdum ille dolor plus, quàm lex ulla dolori 315
 Concessit. necat hic ferro, secat ille cruentis
 a crooked old wife who lived till 92 Verberibus

Verberibus, quosdam mœchos & mugilis intrat.
 Sed tuus Endymion dilectæ fiet adulter
 Matronæ: mox cum dederit Servilia nummos,
 Fiet & illius, quam non amat: exuet omnem 320
 Corporis ornatum. quid enim ulla negaverit udis
 Inguinibus, siue est hæc Oppia, siue Catulla?
 Deterior totos habet illic fœmina mores.
 Sed casta quid forma nocet? quid profuit immo
 Hippolyto grave propositum? quid Bellerophonti? 325
 Erubuit nempe hæc, ceu fastidita, repulso.
 Nec Stenobœa minùs, quam Cressa excanduit, & se
 Concussere ambæ. MULIER sævissima tunc est,
 Cum stimulos odio pudor admovent. elige quidnam
 Suadendum esse putes, cui nubere Cæsaris uxor 330
 Destinat. optimus hic, & formosissimus idem
 Gentis patriciæ rapitur miser extinguendus
 Messalinæ oculis: dudum sedet illa parato
 Flameolo, Tyriusque palam Gepealis in hortis
 Sternitur, & ritu decies centena dabuntur 335
 Antiquo: veniet cum signatoribus auspex.
 Hæc tu secreta, & paucis commissa putabas.
 Non, nisi legitimè, vult nubere: quid placeat, dic:
 Ni parere velis, pereundum erit ante lucernas:
 Si scelus admittas, dabitur mæra parvula, dum res 340
 Notæ Urbi & populo contingat Principis aureis.
 Dedecus ille domus sciet ultimus: interea tu
 Obsequere imperio, sit tanti vita dierum
 Paucorum. quidquid melius, leviusque putaris,
 Præbenda est gladio pulcra hæc, & candida cervix. 345
 Nil

Nil ergo optabunt homines? Si consilium vis,
 Permittes ipsis expendere Numinibus, quid
 Conveniat nobis, rebusque sit utile nostris.
 Nam pro jucundis aptissima quæque dabunt Di.
 CARIOR est illis homo, quam sibi nos animorum 350
 Impulsu, & cæca magnaue cupidine ducti,
 Conjugium petimus, partumque uxoris: at illis
 Notum qui pueri, qualisque futura sit uxor.
 Ut tamen & poscas aliquid, voveasque sacellis
 Extæ, & candiduli divina tomacula porci: 355
 ORANDUM est, ut sit mens sana in corpore sano.
 Fortem posce animum; mortis terrore carentem:
 Qui spatium vitæ extremum inter munera ponat
 Naturæ, qui ferre queat quoscunque labores,
 Nesciat irasci, cupiat nihil, & potiores 360
 Herculis æumnas credat sævosque labores,
 Et Venere, & cœnis, & pluma Sardanapali.
 Monstro, quod ipse tibi possis dare. SEMITA certe
 Tranquillæ per Virtutem patet unica vitæ.
 Nullum numen habes, si sit prudentia; nos te, 365
 Nos facimus, Fortuna, Deam, cœloque locamus.

S A T Y R A XI.

Atticus eximie si cœnat, lautus habetur:
 Si Rutilus, demens. quid enim majore cachinno
 Excipitur vulgi, quam pauper Apicius? omnis
 Convictus, thermæ, stationes, omne theatrum
 De Rutilo. nam dum valida, ac juvenilia membra 5
 Sufficiunt

Sufficiunt galeæ, dumque ardens sanguine fertur;
Non cogente quidem, sed nec prohibente Tribuno
Scripturus leges, & regia verba lanistæ.

Multos porrò vides, quos sæpè elusus ad ipsum
Creditor introitum solet expectare macelli,

Et quibus in solo vivendi caussa palato est.

Egregius cœnat, meliusque miserrimus horum,

Et citò casurus jam perlucente ruinâ.

Intereâ gustus elementa per omnia quærunt,

Nunquam animo precii obstantibus: interius si

Attendas, **MAGIS** illa juvant, quæ pluris emuntur.

Ergo haud difficile est, perituram arcessere summam

Lancibus oppositis, vel matris imagine fractâ:

Et quadringentis nummis condire gulosum

Fictile, sic veniunt ad miscellanea ludî.

Refert ergo, quis hæc eadem paret: in Rutilo nam

Luxuria est; in Ventidio laudabile nomen

Sumit, & à censu famam trahit. illum ego jure

Despiciam, qui scit quanto sublimior Atlas

Omnibus in Libya sit montibus: hic tamen idem

Ignoret, quantum ferrata distet ab arca

Sacculus. è cœlo descendit γυνῆς σεαυτόν,

Figendum, & memori tractandum pectore, sive

Conjugium quæras, vel sacri in parte Senatus

Esse velis. nec enim lorica poscit Achillis

Thersites, in qua se transducebat Ulysses:

Ancipitem; seu tu magno discrimine caussam

Protegere affectas; te consule, dic tibi, quis sis,

Orator vehemens, an Curtius & Matro buccæ.

NOSCEN-

a corrupt Lawyer

NOSCENDA est mensura sui, spectandaque rebus 35

In summis, minimisque: etiam cum piscis emetur,

Ne nullum cupias, cum sit tibi gobio tantum

In loculis. . quis enim te deficiente crumenâ,

Et crescente gulâ, manet exitus; ære paterno,

Ac rebus mer sis in ventrem, fœnoris atque 40

Argenti gravis, & pecorum, agrorumque capacem?

Talibus à dominis post cuncta novissimus exit

Annulus, & digito mendicat Pollio nudo.

 Non præmaturi cineres, nec funus acerbum

Luxuriæ; sed morte magis metuenda senectus. 45

Hi plerunque gradus: conductâ pecunia Romæ,

Et coram dominis consumitur. inde ubi paullum,

Nescio quid, superest, & pallet fœnoris auctor;

Qui vertère solum, Bajas, & ad ostrea currunt.

Cedere namque foro jam non est deterius, quam 50

Esquilias à ferventi migrare Subura.

Ille dolor solus patriam fugientibus, illa

Mœstitia est, caruisse anno Circensibus uno.

 Sanguinis in facie non hæret gutta: morantur

Pauci ridiculum effugientem ex Urbe pudorem. 55

Experiêre hodie, nunquid pulcerrima dictu,

Persice, non præstem vitâ vel moribus, & re:

Sed laudem siliquas occultus ganeo, pultes

Coram aliis dictem puero; sed in aure, placentas.

Nam cum sis conviva mihi promissus, habebis 60

Euandrum, venies Tirynthius, aut minor illo

Hospes, & ipse tamen contingens sanguine cælum:

Alter aquis, alter flammis ad sidera missus.

35 *Fercula nunc audi nullis ornata macellis.*
De Tiburtino veniet pinguiissimus agro 65
Hædulus, & toto grege mollior, inscius herbæ,
Necdum ausus virgas humilis mordere salicti,
Qui plus lactis habet, quàm sanguinis; & montani
 40 *Asparagi, posito quos legit villica fuso.*
Grandia prætereà, tortoque calentia fœno 70
Ova adsunt ipsis cum matribus, & servatæ
Parte anni, quales fuerant in vitibus, uvæ:
Signinum Syriumque pirum, de corbibus isdem
 45 *Aemula Picenis, & odoris mala recentis,*
Nec metuenda tibi, siccatum frigore postquàm 75
Autumnum, & crudi posuere pericula succi.
Hæc olim nostri jam luxuriosa Senatus
Cæna fuit. Curius, parvo quæ legerat horto,
 50 *Ipse focis brevibus ponebat oluscula: quæ nunc*
Squalidus in magna fastidit compede fossor, 80
Qui meminit, calidæ sapiat quid vulva popinæ.
Sicci terga suis, rarâ pendentia crate,
Moris erat quondam festis servare diebus,
 55 *Et natalitium cognatis ponere lardum,*
Accedente novâ, si quam dabat hostia, carne. 85
Cognatorum aliquis titulo ter Consulis, atque
Castorum imperiis, & Dictatoris honore
Functus, ad has epulas solito maturius ibat,
 60 *Erectum domito referens à monte ligonem.*
Cum tremarent autem Fabios, durumque Catonem, 90
Et Scauros, & Fabricios, postremò severos
Censoris mores etiam collega timeret:

Nemo inter curas, & seria duxit habendum,
 Qualis in Oceani fluctu testudo nataret,
 Clarum Trojugenis factura, ac nobile fulcrum:
 Sed nudo latere, & parvis frons aërea lectis
 Vile coronati caput ostendebat aselli,
 Ad quod lascivi ludebant ruris alumni.
 Tales ergo cibi, qualis domus, atque supellex.
 Tunc rudis, & Grajas mirari nescius arteis,
 Urbibus eversis prædarum in parte repertâ
 Magnorum artificum frangebat pocula miles,
 Ut phaleris gauderet equus, cælatæque cassis
 Romulæ simulacra feræ mansuescere jussæ
 Imperii fato, geminos sub rupe Quirinos,
 Ac nudam effigiem clypeo venientis, & hasta,
 Pendentisque Dei perituro ostenderet hosti.
 Argenti quod erat, solis fulgebat in armis.
 Ponebant igitur Tusco farrata catino
 Omnia tunc: quibus invideas, si lividulus sis.
 Templorum quoque majestas præsentior, & vox
 Nocte ferè mediâ, mediamque audita per Urbem
 Litore ab Oceani Gallis venientibus, & Dis
 Officium vatis peragentibus, his monuit nos.
 Hanc rebus Latiis curam præstare solebat
 Fictilis, & nullo violatus Juppiter auro.
 Illa dominatas, nostraque ex arbore mensas
 Tempora viderunt: hoc lignum stabat ad usus,
 Annosam si fortè nucem dejecerat Eurus.
 At nunc divitibus cœnandi nulla voluptas,
 Nil rhombus, nil dama sapit: putère videntur

x envious

Unguentum

95

100

105

110

115

120

Unguentum
 Gran
 Dent
 Et M
 Et qu
 Jam
 Hinc
 Annu
 Convi
 Despi
 Est eb
 Mater
 Ossea
 Ranci
 Sed ne
 Pergu
 Sumin
 Et Sc
 Et Ga
 Cedit
 Nec fr
 Novit
 Temp
 Plebej
 Porrig
 Non I
 Quisq
 Idem
 Atqu
 a
 a C

- Unguenta, atque rosæ; latos nisi sustinet orbeis
 Grande ebur, & magno sublimis pardus hiatu,
 95 Dentibus ex illis, quos mittit porta Syenes,
 Et Mauri celeres, & Mauro obscurior Indus, 125
 Et quos deposuit Nabathæo bellua saltu,
 Jam nimios, capitique graveis. hinc surgit orexis,
 Hinc stomacho vires: nam pes argenteus illis,
 100 Annulus in digito quod ferreus. ergo superbum
 Convivam caveo, qui me sibi comparat, & res 130
 Despiciat exiguas. adeo nulla uncia nobis
 Est eboris, nec tessellæ, nec calculus ex hac
 Materia: quin ipsa manubria cultellorum
 105 Ossea: non tamen his ulla unquam obsonia fiunt
 Rancidula, aut idèd peior gallina secatur. 135
 Sed nec structor erit, cui cedere debeat omnis
 Pergula, discipulus Tryphæri doctoris, apud quem
 Sumine cum magno lepus, atque aper, & pygargus, *Ringtail*
 110 Et Scythicæ volucres, & phœnicopterus ingens, *crimson bird*
 Et Gætulus oryx, hebeti lautissima ferro 140 = *wild goat*
 Ceditur, & tota sonat ulmea cæna Suburâ.
 Nec frustrum capreæ subducere, nec latus Afræ
 Novit avis noster tirunculus, ac rudis omni *no raw beginner*
 115 Tempore, & exiguae furtis imbutus ofellæ.
 Plebejos calices & paucis assibus emtos 145
 Porriget incultus puer, atque à frigore tutus;
 Non Phryx, aut Lycius, non à mangone petitus
 Quisquam erit in magno cùm posces, posce Latine.
 120 Idem habitus cunctis, tonsi, rectique capilli,
 Atque hodie tantum propter convivia pexi. 150

entia. *And tite.*

N 2

Pastoris

a Carver. # a place where scholars were taught

Pastoris duri est hic filius : ille bubulci
 Suspirat longo non visam tempore matrem,
 Et casulam, & notos tristis desiderat hœdos.
 Ingenui vultus puer, ingenuique pudoris,
 Qualeis esse decet, quos ardens purpura vestit ; 155
 Nec pugillareis defert in balnea raucus
 Testiculos, nec vellendas jam præbuit alas,
 Crassa nec opposito pavidus tegit inguina gutto :
 Hic tibi vina dabit, diffusa in montibus illis,
 A quibus ipse venit, quorum sub vertice lusit : 160
 Namque una, atque eadem est vini patria, atque ministri.
 Forsitan expectes, ut Gaditana canoro
 Incipiat prurire choro, plausuque probatæ
 Ad terram tremulo descendant clune puellæ ;
 Irritamentum Veneris languentis, & acres 165
 Divitis urticæ : major tamen ista voluptas
 Alterius sexûs : magis ille extenditur, & mox
 Auribus, atque oculis concepta urina movetur.
 Non capit has nugas humilis domus : audiat ille
 Testarum crepitus cum verbis, nudum olido stans 170
 Fornice mancipium quibus abstinet, ille fruatur
 Vocibus obscænis, omnique libidinis arte,
 Qui Lacedæmonium pytismate lubricat orbem :
 Namque ibi Fortunæ veniam damus. alea turpis,
 Turpe & adulterium mediocribus : hæc eadem illi 175
 Omnia cum faciant, hilares, nitidique vocantur.
 Nostra dabunt alios hodie convivium ludos :
 Conditor Iliados cantabitur, atque Maronis
 Altisoni dubiam facientia carmina palmam.

Quid

SATYRA XI.

101

Quid refert, tales versus quâ voce legantur?

180

Sed nunc dilatis averte negotia curis,

Et gratam requiem dona tibi, quando licebit

Per totam cessare diem: non fœnoris ulla

155 Mentio, nec, prima si luce egressa, reverti

Nocte solet, tacito bilem tibi contrahat uxor,

185

Humida suspectis referens multicia rugis,

Vexatasque comas, & vultum, auremque calentem.

Protinus ante meum, quidquid dolet, exue limen:

160 Pone domum, & servos, & quidquid frangitur illis,

Aut perit: ingratos ante omnia pone sodaleis.

190

Interea Megalesiacæ spectacula mappæ,

Ideum solenne colunt, similisque triumpho

Præda caballorum Prætor sedet, ac, mihi pace

165 Immensæ nimisquæ licet si dicere plebis,

Totam hodie Romam circus capit, & fragor aurem

195

Percutit, eventum viridis quo colligo panni,

Nam, si deficeret, mœstam, attonitamque videres

Hanc urbem, veluti Cannarum in pulvere victis

170 Consulibus. spectent juvenes, quos clamor, & audax

Sponsio, quos cultæ decet assedisse puellæ:

200

Spectent hoc nuptæ juxta recubante marito,

Quod pudeat narasse aliquem præsentibus ipsis:

Nostra bibit vernum contracta cuticula Solem,

175 Effugiatque togam. jam nunc in balnea, salvâ

Fronte, licet vadas, quanquam solida hora supersit

210

Ad sextam. facere hoc non possis quinque diebus

Continuis: quia sunt talis quoque tædia vitæ

Magna. Voluptates commendat rarior usus.

Natali,

SATYRA XII.

NAtali, Corvine, die mihi dulcior hæc lux,
 Qua festas promissa Deis animalia cespes
 Exspectat: niveam Reginae cædimus agnam:
 Par vellus dabitur pugnanti Gorgone Maura.
 Sed procul extensum petulans quatit hostia funem,
 Tarpejo servata Jovi, frontemque coruscat:
 Quippe ferox vitulus, templis maturus, & aræ,
 Spargendusque mero, quem jam pudet ubera matris
 Ducere, qui vexat nascenti robor a cornu.
 Si res ampla domi, similisque adfectibus esset,
 Pinguior Hispullâ trakeretur taurus, & ipsa
 Mole piger, nec finitima nutritus in herba;
 Leta sed ostendens Clitumni pascua sanguis
 Iret, & à grandi cervix ferienda ministro,
 Ob reditum trepidantis adhuc, horrendaque passi
 Nuper, & incolumem sese mirantis amici.
 Nam præter pelagi casus, & fulguris ictum
 Evasi, densæ cælum abscondere tenebræ
 Nube unâ, subitusque antennas impulit ignis;
 Cum se quisque illo percussus crederet, & mox
 Attonitus nullum conferri posse putaret
 Naufragium velis ardentibus. omnia fiunt
 Talia, tam graviter, si quando poetica surgit
 Tempestas. genus ecce aliud discriminis: audi,
 Et miserere iterum, quanquam sint cetera sortis
 Ejusdem: pars dira quidem, sed cognita multis,

Et quam votivâ testantur fana tabellâ
 Plurima. pictores quis nescit ab Iside pasci?
 Accidit & nostro similis fortuna Catullo.
 Cum plenus fluctu medius foret alveus, & jam, 30
 Alternum puppis latus evertentibus undis
 Arboris incertæ, nullam prudentia cani
 Rectoris conferret opem: decidere jactu
 5 Caput cum ventis, imitatus castora, qui se
 Eunuchum ipse facit, cupiens evadere damno 35
 Testiculorum: adeo medicatum intelligit inguen.
 Fundite, quæ mea sunt, dicebat, cuncta Catullus,
 Præcipitare volens etiam pulcerrima, vestem
 10 Purpuream teneris quoque Mæcenatibus aptam,
 Atque alias, quarum generosi graminis ipsum 40
 Infecit natura pecus, sed & egregius fons
 Viribus occultis, & Bæticus adjuvat aër.
 Ille nec argentum dubitabat mittere, lances
 15 Parthenio factas, urnæ cratera pacem,
 Et dignum sitiente Pholo, vel conjuge Fusci. 45
 Adde & bascaudas, & mille escaria, multum
 Celati, biberat quo callidus emtor Olynti. ** Philip.*
 Sed quis nunc alius, quâ mundi parte, quis audet
 20 Argento præferre caput, rebusque salutem?
 Non propter vitam faciunt patrimonia quidam, 50
 Sed vitio cæci propter patrimonia vivunt.
 Factatur rerum utilium pars maxima: sed nec
 Damna levant. tunc adversis urgentibus, illuc
 25 Recidit, ut malum ferro summitteret, ac se
 Explicat angustum, discriminis ultima quando 55
 Et Præsidia

Præsidea afferimus, navem factura minorem.
Inunc, & ventis animam committe, dolato
Confusus ligno, digitis à morte remotus
Quatuor, aut septem, si sit latissima tæda!
Mox cum reticulis, & pane, & ventre lagenæ
Adspice sumendas in tempestate secureis.
Sed postquam jacuit planum mare, tempora postquam
Prospera vectoris, fatumque volentius Euro,
Et pelago; postquam Parcæ meliora benignâ
Pensa manu ducunt hilares, & staminis albi
Lanificæ: modicâ nec multum fortior aurâ
Ventus adest: inopi miserabilis arte cucurrit
Vestibus extentis, &, quod superaverat, unum,
Velo prora suo: jam deficientibus Austris,
Spes vitæ cum Sole redit: tum gratus Iulo,
Atque novercali sedes prælata Lavino,
Conspicitur sublimis aspex: cui candida nomen
Scrofa dedit, lætis frigibus mirabile sumen,
Et nunquam visis triginta clara mamillis.
Tandem intrat positas inclusa per æquora moles,
Tyrrhenamque Pharon, porrectaque brachia rursus,
Quæ Pelago currunt medio, longeque relinquunt
Italiam. non sic igitur mirabere portus,
Quos natura dedit: sed truncâ puppe magister
Intereora petit Bajana pervia cymbæ.
Tuti stagna sinus. gaudent ibi vertice raso
Garrula securi narrare pericula nautæ.
Ite igitur pueri. linguis, animisque faventes,
Sertaque delubris, & farræ imponite cultris,

Ac molleis ornate focos, glebamque virentem: 85

Jam sequar, & sacro, quod præstat, rite peracto,
Inde domum repetam, gracileis ubi parva coronas
Accipiunt fragili simulacra nitentia cerâ.

60 Hei nostrum placabo Jovem, Laribusque paternis
Tura dabo, atque omneis violæ jactabo colores. 90

am Cuncta nitent, longos erexit janua ramos,
Et matutinis operitur festa lucernis.

65 Nec suspecta tibi sint hæc, Corvine: Catullus,
Pro cuius reditu tui pono altaria, parvos
Tres habet hæredes. libet expectare, quis ægram 95

Et cludentem oculos gallinam impendat amico
Tam sterili. verum hæc nimia est impensa: coturnix
Nulla unquam pro patre cadet. sentire calorem

70 Sicæpit locuples Gallita, & Paccius, orbi:
Legitime fixis vestitur tota tabellis 100

Porticus. existunt, qui promittant hecatomben:
Quatenus heic non sunt, nec venales elephanti,
Nec Latio, aut usquam sub nostro sidere talis

75 Bellua concipitur: sed furvâ gente petita
Arboribus Rutulis, & Turni pascitur agro 105

am, Cæsaris armentum, nulli servire paratum
Privato: siquidem Tyrio parere solebant
Hannibali, & nostris Ducibus, Regique Moloſso,

80 Horum majores, ac dorso ferre cohorteis,
Parrem aliquam belli, & euntem in prælia turrem. 110

Nulla igitur mora per Novium, mora nulla per Istram
Pacuvium, quin illud ebur ducatur ad aras,
Et cadat ante Lareis Gallitæ victima sola,

Am, O Tantis

Tantis digna Deis, & captatoribus horum.

Alter enim, si concedas mactare, vovebit

115

De grege servorum magna aut pulcerrima quæque

Corpora, vel pueris, & frontibus ancillarum

Imponet vittas, &, si qua est nubilis illi

Iphigeneia domi, dabit hanc altaribus; et si

Non sperat tragicæ furtiva piacula cervæ.

120

Laudo meum civem, nec comparo testamento

Mille rates: nam si Libitinam evaserit æger,

Delebit tabulas, inclusus carcere nassæ,

Post meritum sanè mirandum, atque omnia soli

Forsan Pacuvio breviter dabit. ille superbus

125

Incedet victis rivalibus. ergo vides, quam

Grande operæ precium faciat jugulata Mycenis.

Vivat Pacuvius, quæso, vel Nestora totum:

Possideat, quantum rapuit Nero: montibus aurum

Exæquet, nec amet quenquam, nec ametur ab ullo!

SATYRA XIII.

EXemplo quodcunque malo committitur, ipsi
 Displicet auctori. *PRIMA* est hæc ultio, quod, se
 Judice, nemo nocens absolvitur, improba quamvis
 Gratia fallaci Prætoris vicerit urna.

Quid sentire putas omneis, Calvine, recenti

De scelere, & fidei violatæ crimine? sed nec

Tam tenuis sensus tibi contigit, ut mediocris

Facturæ te mergat onus: nec rara videmus,

Quæ pateris. casus multis hic cognitus, ac jam

Tritus,

Tritus, & è medio Fortunæ ductus acervo.

10

Ponamus nimios gemitus: flagrantior æquo

Non debet dolor esse viri, nec vulnere major.

Tu, quamvis levium minimam, exiguanque malorum

Particulam vix ferre potes, spumantibus ardens

Visceribus, sacrum tibi, quod non reddat amicus

15

Depositum. stupet hæc, qui jam post terga reliquit

Sexaginta annos, Fontejo Consule natus?

An nihil in melius tot rerum proficit usu?

Magna quidem, sacris quæ dat præcepta libellis,

VICTRIX Fortunæ Sapiencia. Ducimus autem

20

Hos quoque felices, qui ferre incommoda vitæ,

Nec jactare jugum vitæ didicere magistrâ,

Quæ tam festa dies, ut cesset prodere furem,

Perfidiam, fraudes, atque omne ex crimine lucrum

Quæsitum, & partos gladio, vel pyxide nummos?

25

RARI quippe boni: numerus vix est totidem, quot

Thebarum portæ, vel divitis ostia Nili.

Nona ætas agitur, pejoraque secula ferri

Temporibus: quorum sceleri non invenit ipsa

Nomen, & à nullo posuit Natura metallo.

30

Nos hominum Divûmque fidem clamore ciemus,

Quanto Fæsidium laudat vocalis agentem

Sportula. dic senior bullâ dignissime, nescis,

Quas habeat Veneres aliena pecunia? nescis,

Quem tua simplicitas risum vulgo moveat, cum

35

Exigis à quoquam, ne pejeret: & putet ullis

Esse aliquod numen templis, aræque rubenti?

Quondam hoc indiginæ vivebant more, prius quam

Sumeret

Sumeret agrestem posito diademate falcem
 Saturnus fugiens. tunc, cum virguncula Juno, 40
 Et privatus adhuc Idæis Juppiter antris.
 Nulla super nubes convivium Cœlicolarum,
 Nec puer Iliacus, formosa nec Herculis uxor
 Ad cyathos, etiam siccato nectare tergens
 Erachia Volcanus Liparæâ nigra tabernâ. 45
 Prandeat sibi quisque Deus, nec turba Deorum
 Talis, ut est hodie, contentaque sidera paucis
 Numinibus miserum urgebant Atlanta minori
 Pondere. nondum aliquis sortitus triste profundi
 Imperium, aut Sicala torvus cum conjuge Pluton. 50
 Nec rota, nec Furia, nec saxum, aut vulturis atri
 Pœna: sed infernis hilares sine Regibus umbræ.
 Improbitas illo fuit admirabilis ævo.
 X Credebant hoc grande nefas, & morte piandum,
 Si juvenis vetulo non assurrexerat, & si 55
 Barbato cuicumque puer, licet ipse videret
 Plura domi frâga, & majores glandis acervos.
 Tam venerabile erat præcedere quatuor annis,
 Primaque par adeo sacræ lanugo senectæ!
 Nunc, si depositum non inficietur amicus, 60
 Si reddat veterem cum tota ærugine follem,
 Prodigiola fides, & Tuscis digna libellis,
 Quæque coronatâ lustrari debeat agnâ.
 Egregium, sanctumque virum, si cerno, bimembri
 Hoc monstrum puero, vel mirandis sub aratro 65
 Piscibus inventis, & fætæ comparo mulæ
 Sollicitus, tanquam lapides effuderit imber,

X Strawberryes.

Eximerque

- Examenque apium longâ confederit uvâ
 Culmine delubri, tanquam in mare fluxerit amnis
 Gurgitibus miris, & lactis vortice torrens. 70
 Intercepta decem quæreris sestertia fraude
 Sacrilegâ? quid si bis centum perdidit alter
 Hoc arcana modo? majorem tertius illâ
 45 Summam, quam patulæ vix ceperat angulus arcæ?
 Tam facile & pronum est superos contemnere testeis. 75
 Si mortalis idem nemo sciat! adspice, quanta
 Voce neget, quæ sit ficti constantia vultus?
 Per Solis radios, Trapejaque fulmina jurat,
 50 Et Martis frameam, & Cirrhæi spicula vatis:
 Per calamos venatricis pharetramque Puellæ, 80
 Perque tuum, pater Aegei Neptune, tridentem:
 Addit & Herculeos arcus, hastaque Minervæ,
 Quidquid habent telorum armamentaria cœli.
 55 Si vero & pater est: Comedam, inquit, flebile gnati
 Sinciput elixi, Pharioque madentis aceto. 85
 Sunt, in Fortunæ qui casibus omnia ponant, X
 Et nullo credant mundum rectore moveri,
 Naturâ volvente vices & luci, & anni,
 60 Atque ideo intrepedi quæcunque altaria tangunt.
 Est alius metuens, ne crimen pœna sequatur: 90
 Hic putat esse Deos, & pejrat, atque ita secum:
 Decernat, quodcunque volet de corpore nostro
 Isis, & irato feriat mea lumina sistro,
 65 Dummodò vel cæcus teneam. quos abnego, nummos.
 Et pthisis, & vomica putres, & dimidium crus 95
 Sunt tanti? pauper locupletem optare pedagram
 Nec

Nec dubitet Ladas, si non eget Anticyrâ, nec
 Archigine. quid enim velocis gloria plantæ
 Præstat, & esuriens Pisææ Ramus olivæ?
 Ut sit magna, tamen certe LENTA ira Deorum est.
 Si curant igitur cunctos punire nocentis,
 Quando ad me venient? sed & exorabile Numen
 Fortasse experiar: solet his ignoscere. MULTI
 Committunt eadem diverso crimina fato:
 Ille crucem sceleris precium tulit, hic diadema.
 Sic animum diræ trepidum formidine culpæ
 Confirmant. tunc te sacra ad delubra vocantem
 Præcedit, trahere immo ultro, ac vexare paratus.
 Nam, CUM magna malæ superest audacia causæ,
 Creditur à multis fiducia. minimum agit ille,
 Urbani qualem fugitivus scurra Catulli:
 Tu mi, er exclamas, ut Stentora vincere possis,
 Vel potius, quantum Gradivus Homericus: Audis
 Juppiter hæc, nec labra moves, cum mittere vocem
 Debueras vel marmoreus, vel aeneus? aut cur,
 In carbone tuo chartâ pia thura solutâ
 Ponimus, & sectum vituli jecur, albaque porci
 Omenta? ut video, nullum discrimen habendum est
 Effigies inter vestras, statuamque Vagelli.
 Accipe, quæ contra valeat solatia ferre,
 Et qui nec Cynicos, nec Stoica dogmata legit
 A Cynicis tunicâ distantia, non Epicurum
 Suspicit exigui lætum plantaribus horti.
 Curentur dubii medicis majoribus ægri;
 Tu venam vel discipulo committe Philippi.

*Alexander's humor, so light of foot y^t y^e print of
 his feet were not visible in y^e sand.
 & where Halabore grew y^e cured in Lanchol
 = a Physician, so called.*

nullum in terris tam detestabile factum
 ostendis, taceo, nec pugnīs cedere pectus
 99 Te veto, nec planā faciem contundere palmā :
 100 Quandoquidem accepto claudenda est janua damno,
 Et majore domūs gemitu, majore tumultu 130
 Planguntur nummi, quam funera. nemo dolorem
 fingit in hoc casu, vestem diducere summam
 Contentus, vexare oculos humore coacto.
 101 Ploratur lacrimis amissa pecunia veris.
 Sed si cuncta vides simili fora plena querelā : 135
 Si, decies lectis diversā parte tabellis,
 Vana supervacui dicunt cheirographa ligni,
 Arguit ipsorum quos littera : gemmaque princeps
 110 Sardonychum, oculis quæ custoditur eburnis :
 Ten'o delicias extra communia censes 140
 Ponendum : qui tu gallinæ filius albæ ;
 Nos viles pulli nati infelicibus ovis !
 Rem pateris modicam, & mediocri bile ferendam,
 111 Si flectas oculos majora ad crimina confer
 Conductum latronem, incendia sulfure coëpta, 145
 Atque dolo, primos cū janua colligit igneis :
 112 Confer & hos, veteris qui tollunt grandia templi
 Pocula adorandæ robiginis, & populorum
 120 Dona, vel antiquo positas a Rege coronas.
 Hec ibi si non sunt, minor exstat sacrilegus, qui 150
 Radat inaurati femur Herculis, & faciem ipsam
 Neptuni ; qui bracteolam de Castore ducat.
 An dubitet solitus totum conflare Tonantem ?
 130 Confer & artifices, mercatoremque veneni,

Et

Et deducendum corio bovis in mare, cum quo

Clauditur adversis innoxia simia fatis.

Hæc quota pars scelerum, quæ custos Gallicus Urbis

Uique à Lucifero, donec lux occidat, audit?

Humani generis mores tibi nosse volenti

Sufficit una domus. paucos consume dies, &

Dicere te miserum, postquam illinc veneris, aude.

Quis tumidum guttur miratur in Alpibus? aut quis

In Mæcæ crasso majorem infante mamillam?

Cæula quis stupui Germani lumina, flavam

Cæsariem & madido torquentem cornua cirro?

Nempe quod hæc illis natura est omnibus una.

Ad subitas Thracum volucres, nubemque sonoram

Pygmæus parvis currit bellator in armis:

Mox impar hosti, raptusque per aëra curvis

Unguibus a se va fertur grue. si videas hoc

Gentibus in nostris, risu quantiare: sed illic,

Quanquam eadem assidue spectentur prælia, ridet

Nemo, ubi tota cohors pede non est altior uno.

Nullane perjuri capitis, fraudisque nefandæ

Pæna erit? abreptum crede hunc graviore catena

Protinus, & nostro (quid plus velit ira? necari

Arbitrio. manet illa tamen jactura. nec unquam

Depositum tibi sospes erit: sed corpore trunco

Invidiosa dabit minimus solatia sanguis.

At VINDICTA bonum vitæ jucundius ipsa.

Nempe hoc indocti quorum præcordia nullis

Interdum, aut levibus videas flagrantia causis.

Quantulacunque adeo est occasio, sufficit iræ.

**the women of J. J. have large breasts. Chrysippus
a soft of hair, or curl.

155 Chrysippus non dicet idem, nec mite Thaletis
 Ingenium, dulcique senex vicinus Hymetto, 185
 Qui partem acceptæ sæva inter vincla cicutæ
 Accusatori nollet dare. plurima felix
 Paullatim vitia, atque errores exuit omneis,
 160 Prima docet rectum Sapientia: quippe MINUTI
 Semper, & infirmi est animi, exiguique voluptas 190
 Vitio: continuo sic collige, quod vindictâ
 Nemo magis gaudet, quam fœmina. cur tamen hostem
 Evasisse putes: quos diri conscia facti
 165 Mens habet attonitos, & surdo verbere cædit
 Occultum quatiente animo tortore flagellum? 195
 Pena autem vehemens, ac multo sævior illis,
 Quas & Cæditius gravis invenit, & Rhadamanthus,
 Nocte dieque suum gestare in pectore testem.
 170 Spartano cuidam respondit Pythia vates:
 Haud impunitum quondam fore, quod dubitaret 200
 Depositum retinere, & fraudem jure tueri
 Jurando: quærebat enim, quæ Numinis esset
 Mens, & an hoc illi facinus suaderet Apollo?
 175 Reddidit ergo metu, non moribus, & tamen omnem
 Vocem adyti dignam templo, veramque probavit: 205
 Exstinctus totâ pariter cum prole, domoque,
 Et, quamvis longâ deductis gente, propinquis.
 Has patitur pœnas peccandi sola voluntas.
 180 Nam scelus intra se tacitum qui cogitat ullum, ✱
 Facti crimen habet. cedo, si conata perëgit? 210
 Perpetua anxietas nec mensæ tempore cessat,
 Faucibus ut morbo siccis, interque molareis

Difficili crescente cibo. sed vina misellus
 Exspuit : Albani veteris preciosa senectus
 Displicet. ostendas melius, densissima ruga 215
 Cogitur in frontem, velut acri ducta Falerno.
 Nocte brevem si forte indulset cura soporem,
 Et toto versata toro jam membra quiescunt :
 Continuo templum, & violati Numinis aras,
 Et, quod præcipuis mentem sudoribus urget, 220
 Te videt in somnis. tua sacra & major imago
 Humanâ turbat pavidum, cogitque fateri.
 Hi sunt, qui trepidant, & ad omnia fulgura pallent,
 Cum tonat : exanimes primo quoque murmure cæli;
 Non quasi fortuitus, nec ventorum rabie, sed 225
 Iratus cadat in terras, & judicet ignis.
 Illa nihil nocuit, curâ graviore timetur
 Proxima tempestas : velut hoc dilata sereno.
 Prætereà, lateris vigili cum febre dolorem
 Si cœpere pati, missum ad sua corpora morbum 230
 Infesto credunt à Numine : saxa Deorum
 Hæc & tela putant. pecudem spondere sacello
 Balantem, & Laribus cristam promittere galli
 Non audent. Quid enim sperare nocentibus ægris
 Concessum ? vel quæ non dignior hostia vit æ ? 235
 Mobilis, & varia est ferme natura malorum.
 Cum scelus admittunt, superest constantia : quod fas
 X Atque nefas, tandem incipiunt sentire peractis
 Criminibus. Tamen AD mores Natura recurrit
 Damnatos, fixa, & mutari nescia. nam quis
 X Peccandi finem posuit sibi ! quando recepit

Ejectum semel attritâ de fronte ruborem?
 Quisnam hominum est, quem tu contentum videris uno
 Flagitio? dabit en laqueum vestigia noster
 Perfidus, & nigri patietur carceris uncum, 245
 Aut maris Ægæi rupem, scopulosque frequenteis
 Exsulibus magnis. pœnâ gaudebis amarâ
 Nominis invisi, tandemque fatebere lætus
 Nec surdum, nec Teiresiam quenquam esse Deorum.
 * who was blind.

 SATYRA XIV.

Purima sunt, Fuscine, & famâ digna sinistra,
 Et nitidis maculam hæsuram figentia rebus,
 Quæ monstrant ipsi pueris, traduntque parentes.
 Si damnosa senem juvat alea: ludit & hæres
 Bullatus, parvoque eadem movet arma fritillo. 5
 Nec melius de se cuiquam sperare propinquo
 Concede juvenis, qui radere tubera terræ,
 Boletum condire, & eodem jure natanteis
 Mergere ficedulas didicit nebulone parente,
 Et canâ monstrante gulâ. cum septimus annus 10
 Transierit puerum, nondum omni dente renato,
 Barbatos licet admoveas mille inde magistros,
 Hinc totidem, cupiet lauto cœnare paratu
 Semper, & à magna non degenerare culina.
 Mitem animum, & mores modicis erroribus æquos 15
 Præcipit, atque animas servorum & corpora, nostra
 Materiâ constare putat, paribusque elementis:
 An scire docet Rutilus? qui gaudet acerbo

* Under age. P 2 * Plagiarum
 * Fignocher

Plagarum strepitu, & nullam Seirena flagellis
 Comparat, Antiphates trepidi Laris, ac Polyphemus?
 Tum felix, quoties aliquis tortore vocato 21
 Uritur ardenti duo propter lintea ferro.
 Quid suadet juveni letus stridore catenæ,
 Quem mire afficiunt inscripta egarstula, carcer
 Rusticus? exspectas, ut non sit adultera Largæ 25
 Filia: quæ nunquam maternos dicere mœchos
 Tam cito, nec tanto poterit contexere cursu,
 Ut non ter decies respiret? conscia matri
 Virgo fuit: ceras nunc hac dictante pusillas
 Implet, & ad mœchum dat eisdem ferre cinædis. 30
 Sic Natura jubet: velocius, & CITIUS nos
 Corrumunt vitiorum exempla domestica, magnis
 Cum subeunt animos auctoribus. unus & alter
 Forsitan hæc spernant juvenes, quibus arte benignâ,
 Et meliore luto finxit præcordia Titan: 35
 Sed reliquos fugienda patrum vestigia ducunt,
 Et monstrata diu veteris trahit orbita culpæ.
 Abstineas igitur damnandis. hujus enim vel
 Una potens ratio est, ne crimina nostra sequantur
 Ex nobis geniti: quoniam dociles imitandis 40
 Turpibus ac pravis omnes sumus; & Catilinam
 Quocunque in populo videas, quocunque sub axe:
 Sed nec Brutus erit, Bruti nec avunculus usquam.
 NIL dictu fœdum visuque hæc limina tangat,
 Intra quæ puer est. procul hinc, procul inde puellæ 45
 Lenonum, & cantus pernoctantis parafiti.
 * Maxima debetur puero reverentia. si quid

f. Cato.

Turpe

Turpe paras, nec tu pueri contemseris annos :
 Sed peccaturo obstet tibi filius infans.
 21 Nam, si quid dignum Censoris fecerit ira 50
 Quandoque, & similem tibi se non corpore tantum,
 Nec vultu dederit, merum quoque filius, & qui
 Omnia deterius tua per vestigia peccet,
 25 Corripies nimirum, & castigabis acerbo
 Clamore, ac post hæc tabulas mutare parabis. 55
 Unde tibi frontem libertatemque parentis ;
 Cum facias pejora senex, vacuumque cerebro
 Jampridem caput hoc ventosa cucurbita quærat ?
 30 Hospite venturo, cessabit nemo tuorum :
 Verre pavimentum : nitidas ostende columnas : 60
 Arida cum totâ descendit aranea telâ :
 Hic læve argentum, vasa aspera tergeat alter :
 Vox domini furit instantis, virgamque tenentis.
 35 Ergo miser trepidas, ne stercore fœda canino
 Atria displiceant oculis venientis amici, 65
 Ne perfusa luto sit porticus, & tamen uno ^{* hasso buchel}
 Semodio scobis hæc emendat servulus unus : ^{et s. no. claud}
 Illud non agitas, ut sanctam filius omni
 40 Adspici ut sine labe domum, vitioque carentem ?
 Gratum est, quod patriæ civem, populoque dedisti ; 70
 Si facis, ut patriæ sit idoneus, utilis agris,
 Utilis & bellorum & pacis rebus agendis.
 Plurimum enim intererit, quibus artibus, & quibus hunc tu
 45 Moribus instituas. serpente ciconia pullos ^{et a. stork.}
 Nutrit, & inven'â per devia rura lacertâ : 75
 Illa eadem sumtis quærent animalia pinnis.
 Turpe *Cuningclafs for curious madnesse.* Vultur

Vultur jumento, & canibus, crucibusque relictis,
 Ad foetus properat, partemque cadaueris affert.
 Hic est ergo cibus magni quoque vulturis, & se
 Pascentis, propriâ cum jam facit arbore nidos.
 Sed leporem aut capream famulae Jovis, & generosae
 In saltu venantur aves: hinc praeda cubili
 Ponitur: inde autem, cum se matura levarit
 Progenies stimulante fame, festinat ad illam,
 Quam primum praedam rupto gustaverat ovo.
 Aedificator erat Cetronius, &, modo curvo
 Littore Cajetae, summa nunc Tiburis arce,
 Nunc Praenestinis in montibus alta parabat
 Culmina villarum, Graecis longeque petitis
 Marmoribus vincens Fortunae atque Herculis aedem: 90
 Ut spado vincebat Capitolia nostra Posides.
 Dum sic ergo habitat Cetronius, imminuit rem,
 Fregit opes, nec parva tamen mensura relictæ
 Partis erat: totam hanc turbavit filius amens,
 Dum meliore novas attollit marmore villas.
 Quidam sortiti metuentem sabbata patrem,
 Nil præter nubes, & cæli numen adorant:
 Nec distare putant humanâ carne suillam,
 Quâ pater abstinuit, mox & præputia ponunt.
 Romanas autem soliti contemnere leges,
 Judaicum ediscunt, & servant, ac metuunt jus,
 Tradidit arcano quodcunque volumine Moses.
 Non monstrare vias, eadem nisi sacra colenti:
 Quæsitum ad fontem solos deducere verpos.
 Sed pater in caussa, cui septima quæque fuit lux 100
 Ignava

grava, & partem vitæ non attigit ullam.

ponte tamen juvenes imitantur cetera: solam

vitæ quoque avaritiam exercere jubentur.

80 CALLIT enim vitium specie virtutis & umbrâ,

se am sit triste habitu vultuque & veste severum, 110

Nec dubiè, tanquam frugi, laudetur avarus,

Tanquam parcus homo, & rerum tutela suarum

Certa magis, quàm si fortunas servet easdem

8 Hesperidum serpens aut Ponticus. adde quod hunc, de

Quo loquor, egregium populus putat acquirendi 115

Artificem: quippe his crescunt patrimonia fabris.

Sed crescunt quocunque modo, majoraque fiunt

Incude assiduâ, semperque ardente camino.

m: 90 Et pater ergo animi felices credit avaros,

Qui miratur opes, qui nulla exempla beati 120

Pauperis esse putat: juvenes hortatur, ut illam

Re viam pergant, & eidem incumbere sectæ.

SUNT quædam vitiorum elementa: his protinus illos

9 Ambuet, & cogit minimas ediscere sordes:

Mox acquirendi docet insatiabile votum. 125

Servorum ventres modio castigat iniquo,

Ipsæ quoque esuriens: neque exim omnia sustinet unquam

Mucida cærulei panis consumere frustra,

100 Hesternum solitus medio servare minuta!

Septembri, nec non differre in tempora cœnæ 130

Alterius, conchem æstivam cum parte lacerti

Signatam, vel dimidio, putrique siluro,

Filaque sectivi numerata includere porri.

105 Invitatus ad hæc aliquis de ponte negavit:

Sed

Sed quo divitias hæc per tormenta coactas, 135
 CUM furor baud dubius, cum sit manifesta phrenesis,
 Ut locuples moriaris, egentis vivere fato?

Interea pleno cum turget sacculus ore,

X Crescit amor nummi, quantum ipsa pecunia crevit,
 Et minus hanc optat, qui non habet. ergo paratur 140

Altera villa tibi, cum rus non sufficit unum,

Et proferre libet fineis, majorque videtur,

Et melior vicina seges. mercaris & hanc, &

Arbusta, & densâ montem qui canet olivâ.

Quorum si precio dominus non vincitur ullo, 145

Nocte boves macri, lassoque famelica collo

Fumenta ad virideis hujus mittentur aristas;

Nec prius inde domum, quam tota novalia sævos

In ventres abeant, ut credas falcibus actum.

Dicere vix possis, quam multi talia plorent, 150

Et quot venaleis injuria fecerit agros.

Sed qui sermones? quam fædæ buccina famæ?

Quid nocet hæc, inquit. tunicam mihi malo lupinæ,

Quam si me toto laudet vicina pago,

Exigui ruris paucissima farræ secantem. 155

Scilicet & morbis, & debilitate carebis,

Et luctum & curam effugies, & tempora vitæ

Longa tibi post hæc fato meliore dabuntur:

Si tantum culti solus possederis agri,

Quantum sub Tatio populus Romanus arabat. 160

Mox etiam fractis ætate, ac Punica passis

Prælia, vel Pyrrhum immanem, gladiosque Molossos,

Tandem pro multis vix jugera bina dabuntur

Valneribus

- 135 *Vulneribus. merces hæc sanguinis atque laboris*
Nullis visa unquam meritis minor, aut ingratae 165
 certa fides patriæ. saturabat glebula talis
 Patrem ipsum, turbamque casæ: quâ fœta jacebat
 Uxor, & infantes ludebant quatuor, unus
 140 *Vernula, tres Domini: sed magnis fratribus horum*
 A scrobe, vel sulco redeuntibus, altera cœna 170
 Amplior, & grandes fumabant pultibus ollæ.
 Nunc modus hic agri nostro non sufficit horto.
 INDE ferè scelerum caussæ, nec plura venena
 145 *Miscuit, aut ferro grassatur sæpius ullum*
 Humanæ mentis vitium, quàm sæva cupido 175
 Immodici census. nam dives qui fieri vult, &
 Et cito vult fieri. Sed quæ reverentia legum,
 Quis metus, aut pudor est unquam properantis avari?
 150 *Trivite contenti casulis, & collibus istis,*
 Opueri, Marsus dicebat & Hernicus olim 180
 Vestinusque senex, panem quæramus aratro,
 Quis satis est mensis: laudant hoc Numina ruris,
 Quorum ope & auxilio, gratæ post munus aristæ,
 155 *Contingunt homini veteris fastidia quercûs.*
 Nil vetitum fecisse volet, quem non pudet alto 185
 Per glaciem perone tegi, qui summovet euros
 Pellibus inverfis. peregrina ignotaque nobis
 Ad scelus, atque nefas, quæcunque est, purpura ducit."
 160 *Hæc illi veteres præcepta minoribus: at nunc*
 Post finem autumnii media de nocte supinum 190
 Clamosus juvenem pater excitat: accipe ceras,
 Scribe puer, vigila, caussas age, perlege rubras

Majorum leges, aut vitem posce libello.
 Sed caput intactum buxo, naresque pilosas
 Adnotet, & grandes miretur Lælius alas.
 Dirue Maurorum attegias, castella Brigantum,
 Ut locupletem aquilam tibi sexagesimus annus
 Afferat. aut, longos castrorum ferre labores
 Si piget, & trepidum solvunt tibi cornua ventrem
 Cum lituis audita, pares, quod vendere possis
 Pluris dimidio, nec te fastidia mercis
 Ullius subeant ablegandæ Tiberim ultra,
 Neu credas ponendum aliquid discriminis inter
 Unguenta, & corium. LUCRI bonus est odor ex re
 Qualibet. illa tuo sententia semper in ore
 Versetur, Dis atque ipso Jove digna, Poëtæ:
 UNDE babeas, quærit nemo, sed oportet habere.
 Hoc monstrant vetulæ pueris repentibus tæssæ:
 Hoc discunt omnes ante alpha & beta puellæ.
 Talibus instantem monitis quemcunque parentem
 Sic possem adfari: dic, ô vanissime, quis te
 Festinare jubet? meliorem præsto magistro
 Discipulum. securus abi: vinceris, ut Ajax
 Præteriit Telamonem, ut Pelea vicit Achilles.
 Parcendum est teneris. nondum implevere medullas
 Maturæ mala nequitiae ast cum pectere barbam
 Cæperit, & longi mucronem admittere cultri,
 Falsus erit testis, vendet perjuriam summam
 Exiguam, & Cereris tangens aramque pedemque.
 Elatam jam crede nurum, si limina vestra
 Mortiferam cum dote subit, quibus illa premetur

x Cottages. Tanto or. Boatho.
 & Dry nurse

Per somnum digitis! nam quæ terrâque marique
Adquirenda putas, brevior via conferet illi.

19 NULLUS enim magni sceleris labor. hæc ego nunquam
Mandavi, dices olim, nec talia suasi: 225

Mentis caussa malæ tamen est, & origo penes te.

Nam quisquis magni census præcepit amorem,

Et lævo monitu pueros producit avaros,

200 Et qui per fraudes patrimonia conduplicare
Dat libertatem, & totas effundit habenas 230

Curriculo: quem si revoces, subsistere nescit,

Et te contempto rapitur, metisque relictis.

re Nemo satis credit tantum delinquere, quantum

20 Permittas: adeo indulgent sibi latius ipsi.

Cum dicis juveni: stultum, qui donet amico, 235

Qui paupertatem levet, attollatque propinqui:

Et spoliare doces, & circumscribere, & omni

Crimine divitias adquirere, quarum amor in te,

210 Quantus erat patriæ Deciorum in pectore, quantum
Dilexit Thebas, si Græcia vera, Menæceus: 240

In quorum sulcis legiones dentibus anguis

Cum clypeis nascuntur, & horrida bella capeffunt

Continuo, tanquem & tubicen surrexerit una.

as 215 Ergo ignem, cujus scintillas ipse dedisti,
Flagrantem late, & rapientem cuncta videbis. 245

Nec tibi parcetur misero, trepidumque magistrum

In cavea magno fremitu leo tollet alumnus.

Nota mathematicis genesis tua: sed grave tardas

220 Expectare colus. morieris stamine nondum

Abrupto. jam nunc obstas, & vota moraris: 250

Pe Jam

Jam torquet juvenem longa & cervina senectus.
 Ocyus Archigenem quære, atque eme, quod Mitbridat^{us}
 Composuit, si vis aliam decerpere ficum,
 Atque alias tractare rosas. medicamen habendum est,
 Sorbere ante cibum quod debeat & pater & Rex. 255
 Monstro voluptatem egregiam; cui nulla theatra,
 Nulla æquare queas Prætoris pulpita lauti;
 Si spectes, quanto capitis discrimine constant
 Incrementa domus, æratâ multus in arcâ
 Fiscus, & ad vigilem ponendi Castora nummi, 260
 Ex quo Mars ultor galæam quoque perdidit, & res
 Non potuit servare suas. ergo omnia Floræ,
 Et Cereris licet, & Cybeles aulæa relinquo:
 Tanto majores humana negotia ludi.
 An magis oblectant animum jactata pet auro 265
 Corpora, quique solet rectum descendere funem;
 Quàm tu, Corycia semper qui puppe moraris,
 Atque habitas, coro semper tollendus & austro,
 Perditus, ac vilis sacci mercator olentis:
 Qui gaudes pingue antiquæ de littore Cretæ 270
 Passum, & nuncipes Jovis advexisse lagenas?
 Hic tamen ancipiti figens vestigia plantâ
 Victum illâ mercede parat, brumamque, famemque
 Illâ recte cavet: tu propter mille talenta,
 Et centum villas temerarius aspice portus, 275
 Et plenum magnis trabibus mare: plus hominum est jam
 In pelago. veniet classis, quocunque vocarit
 Spes lucri, nec Carpathium Gætulique tantum
 Aequora transiliet: sed longe Calpe relictâ,

*An antidote ag poison.
 & thieves stol. it.*

Audie

SATYRA XIV.

125

Audiet Herculeo stridentem Gurgite Solem.

280

Grande operæ precium est, ut tenso folle reverti

Inde domum possis, tumidâque superbus alutâ

Oceani monstra. & juvenes vidisse marinos.

Non unus menteis agitat furor: ille sororis

In manibus vultu Eumenidum terretur, & igni: 285

Hic bove percusso mugire Agamemnona credit,

Aut Itbacum. parcat tunicis licet atque lacernis,

Curatoris eget, qui navem mercibus implet

Ad summum latus, & tabula distinguitur undâ: 290

Cum sit caussa mali tanti & discriminis hujus,

Concisum argentum in titulos faciesque minutas.

Occurrunt nubes & fulgura: solvite funem

Frumenti dominus clamat, piperisque coëmti.

Nil color hic cœli, nil fascia nigra minatur:

Aestivum tonat. infelix, hac forsitan ipsa 295

Nocte cadit fractis trabibus, fluctuque premetur

Obrutus, & zonam levâ, morsuque tenebit.

Sed, cujus votis modo non suffecerat aurum,

Quod Tagus, & rutilâ volvit Pactolus arenâ,

Frigida sufficient velantes inguina panni, 300

Exiguusque citus, mersâ rate naufragus assem

Dum rogat, & pictâ se tempestate tuetur.

Tantis parta malis, curâ majore metuque

Servantur. MISER A est magni custodia census.

Dispositis prædives hamis vigilare cohortem 305

Servotum noctu Licinus jubet, attonitus pro

Electro, signisque suis, Phrygiaque columnâ,

Atque ebore, & latâ testudinae. dolia nudi

Non

Non ardent Cynici: si fregeris, altera fiet
 Cras domus, aut eadem plumbo commissa manebit. 310
 Sensit Alexander, testâ cum vidit in illâ
 Magnum habitatorem, quanto felicior hic, qui
 Nil cuperet, quam qui totum sibi posceret orbem,
 Passurus gestis æquanda pericula rebus.
 Nullum numen habes, si sit prudentia: NOS te, 315
 Nos facimus, Fortuna, Deam. mensura tamen quæ
 Sufficiat censûs, si quis me consulat, edam:
 In quantum sitis, atque fames, & frigora poscunt,
 Quantum, Epicure, tibi parvis suffecit in hortis,
 Quantum Socratici ceperunt ante penates. 320
 Nunquam aliud Natura, aliud Sapientia dicit.
 Acribus exemplis videor te cludere. miscè
 Ergo aliquid nostris de moribus: effice summam
 Bis septem ordinibus, quam lex dignatur Ottonis.
 Hæc quoque si rugam trahit, extenditque labellum: 325
 Sume duos equites, fac tertia quadringenta.
 Si nondum implevi gremium, si panditur ultra:
 Nec Cræsi fortuna unquam, nec Persica regna
 Sufficiant animo, nec divitiæ Narcissi;
 Indulsi Caesar cui Claudius omnia, cujus 330
 Paruit imperiis uxorem occidere jussus.

SATYRA XV.

Q Uis nescit, Volusi Bithynice, qualia demens
 Aegyptus portenta colat? crocodilon adorat
 Pars hæc: illa pavet saturam serpentibus ibin.

Effigies

Effigies sacri nitet aurea cœrcopithecî,

310 Dimidio magicæ resonant ubi Memnone chordæ, 5

Atque vetus Thebe centum jacet obruta portis.

Illic cœruleos, heic piscem fluminis, illic

Oppida tota canem venerantur, nemo Dianam.

Porrum & cepe nefas violare, & frangere morsu.

315 O sanctas genteis, quibus hæc nascuntur in hortis 10

Numina! lanatis animalibus abstinet omnis

Mensa. nefas illic fœtum jugulare capellæ:

Carnibus humanis vesci licet attonito cum

Tale super cœnam facinus narraret Ulysses

320 Alcinoos, bilem aut risum fortasse quibusdam 15

Moverat, ut mendax arêtalogus. in mare nemo

Hunc abicit, sæva dignum verâque Charybdi,

Fingentem immaneis Læstrygonas, atque Cyclopas?

Nam citiùs Scyllam, vel concurrentia saxa

325 Cyaneis, plenos & tempestatibus utreis 20

Crediderim, aut tenui percussum verbere Circes,

Et cum remigibus grunnisse Elpenora porcis.

Tam vacui capitis populum Phæaca putavit?

Sic aliquis merito nondum ebrius, & minimum qui

330 De Corcyræâ temetum duxerat urnâ: 25

Solus enim hoc Ithacus nullo sub teste canebat.

Nos miranda quidem, sed nuper consule Junio

Gesta super calidæ referemus mœnia Copti,

Nos vulgi scelus, & cunctis graviora cothurnis.

Nam scelus à Pyrrha, quanquam omnia syrmatæ volvas,

Nullus apud tragicos populus facit. accipe, nostro 31

Dira quod exemplum feritas produxerit ævo.

ffigies & Monhey. & a beafoon or braggart. Inter

Inter finitimos vetus atque antiqua simultas,
 Immortale odium & nunquam sanabile vulnus
 Ardet adhuc Ombos & Tentyra. summus utrinque 35
 Inde furor vulgo, quod Numina vicinorum
 Odit uterque locus, cum solos credat habendos
 Esse Deos, quos ipse colit. sed tempore festo
 Alterius populi rapienda occasio cunctis
 Visa inimicorum primoribus ac ducibus: ne 40
 Lætum hilaremque diem, ne magnæ gaudia cœnæ
 Sentirent positis ad templâ, & compita mensis,
 Pervigiliq; toro, quem nocte ac luce jacentem
 Septimus interdum Sol invenit. horrida sane
 Aegyptus: sed luxuria, quantum ipse notavi, 45
 Barbarâ famoso non cedit turba Canopo.
 Adde, quod & facilis victoria de madidis, &
 Blæsis atque mero titubantibus. inde virorum
 Saltatus nigro tibicine, qualiacunque
 Unguenta, & flores, multæque in fronte coronæ: 50
 Hinc jejunum odium. sed jurgia prima sonare
 Incipiunt animis ardentibus: hæc tuba rixæ.
 Dein clamore pari concurritur, & vice teli
 Sævit nuda manus: paucae sine vulnere malæ;
 Vix cuiquam, aut nulli toto certamine nasus 55
 Integer. aspiceres jam cuncta per agmina vultus
 Dimidios, alias facies, & hiantia ruptis
 Ossa genis, plenos oculorum sanguine pugnos.
 Ludere se credunt ipsi tamen, & puerileis
 Exercere acies, quod nulla cadavera calcent: 60
 Et sane quo tot rixantis millia turbæ,

- Si vivunt omnes? ergo acrior impetus, & jam
 Saxa inclinatis per humum quæsitæ lacertis
 Incipiunt torquere, domestica seditio
 35 Tela. nec hunc lapidem, qualeis & Turnus, & Ajax,
 Vel quo Tydides percussit pondere coxam 66
 Aeneæ: sed quem valeant emittere dextræ
 Illis dissimiles, & nostro tempore natæ.
 Nam genus hoc vivo jam decrescebat Homero.
 40 TERRA malos homines nunc educat, atque pusillos. 70
 Ergo Deus, quicumque adspexit, ridet & odit.
 A diverticulo repetatur fabula. Postquam
 Subsidiis aucti pars altera promere ferrum
 Audet, & infestis pugnam instaurare sagittis:
 45 Terga fugæ celeri præstantibus omnibus, instant, 75
 Qui vicina colunt umbrosæ Tentyra palmæ.
 Labitur hinc quidam, nimiam formidine cursum
 Præcipitans, capiturque: ast illum in plurima sectum
 Frusta & particulas, ut multis mortuus unus
 50 Sufficeret, totum corrosis ossibus edit 80
 Victrix turba, nec ardenti decoxit aeno,
 Aut verubus: longum usque adeo tardumque putavit
 Expectare focos, contenta cadavere crudo.
 Heic gaudere libet, quod non violaverit ignem,
 55 Quem summa cœli raptum de parte Prometheus 85
 Donavit terris. elemento gratulor, & te
 Exsultare reor. sed qui mordere cadaver
 Sustinuit, nil unquam hac carne libentius edit.
 Nam scelere in tanto ne quæras, & dubites, an
 60 Prima voluptatem gula senserit. ultimus autem, 90
 R
 Qui

Qui stetit absunto jam toto corpore, ductis
 Per terram digitis, aliquid de sanguine gustat.
 Vascones, hæc fama est, alimentis talibus olim
 Produxere animas: sed res diversa, sed illic
 Fortunæ invidia est, bellorumque ultima, casus
 Extremi, longæ dira obsidionis egestas. 95
 Hujus enim, quod nunc agitur, miserabile debet
 Exemplum esse cibi. sicut modo dicta mihi gens
 Post omnes herbas, post cuncta animalia, quidquid
 Cogebat vacui ventris furor, hostibus ipsis 100
 Pallorem ac maciem & tenuis miserantibus artus,
 Membra aliena fame lacerabant, esse parati
 Et sua. quisnam hominum veniam dare, quisve Deorum
 Viribus abnuerit dira atque immania passis,
 Et quibus illorum poterant ignoscere Manes, 105
 Quorum corporibus vescebantur? melius nos
 Zenonis præcepta monent. nec enim omnia, quædam
 Pro vita facienda putat. sed Cantaber unde
 Stoicus, antiqui præsertim ætate Metelli? 109
 Nunc totus Grajas nostrasque habet orbis Athenas:
 Gallia caussidicos docuit facunda Britannos,
 De conducendo loquitur jam rhetore Thule.
 Nobilis ille tamen populus, quem diximus, & par
 Virtute atque fide; sed major clade Saguntus.
 Tale quid excusat? Mæotide sævior arâ 115
 Aegyptus. quippe illa nefandi Taurica sacri
 Inventrix homines, ut jam, quæ carmina tradunt,
 Digna fide credas, tantum immolat, ulterius nil,
 Aut gravius cultro timet hostia. quis modo casus

SATYRA XV.

131

Impulit bos? quæ tanta fames, infestaque vallo 120

Arma coegerunt, tam detestabile monstrum

Audere? anne aliam, terrâ Memphitide siccâ,

95 Invidiam facerent nolenti surgere Nilo?

Quâ nec terribiles Cimbri, nec Britones unquam,

Sauromatæque truces, aut immanes Agathyrsi, 125

Hac sævit rabie imbellæ & inutile vulgus,

Parvula fictilibus solitum dare vela phaselis,

100 Et brevibus pictæ remis incumbere testæ.

Nec pœnam sceleri invenies, nec digna parabis

Supplicia his populis, in quorum mente pares sunt 130

Et similes ira atque fames. mollissima corda

Humano generi dare se Natura fatetur,

105 Quæ lacrymas dedit, hæc nostri pars optima sensus.

Plorare ergo jubet caussam dicentis amici,

Squaloremque rei, pupillum ad jura vocantem 135

Circumscriptorem, cujus manantia fletu

109 Ora puellares faciunt incerta capilli.

Naturæ imperio gemimus, cùm funus adultæ

Virginis occurrit, vel terrâ clauditur infans,

Et minor igne rogi. quis enim bonus & face dignus 140

Arcanâ, qualem Cereris vult esse sacerdos,

Ulla aliena sibi credat mala? separat hoc nos

115 A grege mutorum, atque ideo venerabile soli

Sortiti ingenium, divinorumque capaces,

Atque exercendis capiendisque artibus apti 145

Sensum à cœlesti demissum traximus arce,

Cujus egent prona & terram spectantia. mundi

pulit Principio indulsit communis conditor illis

Tantum animas, nobis animum quoque, mutuus ut nos
 Adfectus petere auxilium & præstare juberet, 150
 Dispersos trahere in populum, migrare vetusto
 De nemore, & proavis habitatas relinquere silvas:
 Aedificare domos, Laribus conjungere nostris
 Tectum aliud, tutos vicino limite somnos
 Ut collata daret fiducia: protegere armis 155
 Lapsum, aut ingenti nutantem vulnere civem,
 Communi dare signa tuba, defendier isdem
 Turribus, atque una portarum clave teneri.
 Sed jam serpentum major concordia: parcit
 Cognatis maculis similis fera. quando leoni 160
 Fortior eripuit vitam leo? quo nemore unquam
 Exspiravit aper majoris dentibus apri?
 Indica tigris agit rabida cum tigride pacem
 Perpetuam: sævis inter se convenit ursis.
 Ast homini ferrum lethale incude nefanda 165
 Produxisse parum est, cum rastra & sarcula tantum
 Adsueti coquere, & maris ac vomere lassæ
 Nescierint primi gladios extendere fabri.
 Adspicimus populos, quorum non sufficit iræ
 Occidisse aliquem: sed pectora, brachia, vultum 170
 Crediderint genus esse cibi. Quid diceret ergo,
 Vel quo non fugeret, si nunc hæc monstra videret
 Pythagoras: cunctis animalibus abstinuit qui
 Tanquam homine, & ventri indulsit non omne legumen?

Quis

SATYRA XVI.

QUis numerare queat felicitis præmia, Galle,
 Militiæ? nam si subeuntur prospera castra,
 Me pavidum excipiat tironem porta secundo
 Sidere: PLUS etenim fati valet hora benigni
 Quam si nos Veneris commendet epistola Marti, 5
 Et Samiâ genitrix, quæ delectatur arenâ. *¶ Juro*
 Commoda tractemus primùm communia, quorum
 Haud minimum illud erit, ne te pulsare togatus
 Audeat: immo & si pulsetur, dissimulet, nec
 Audeat excussos Prætori ostendere denteis, 10
 Et nigram in facie tumidis livoribus offam,
 Atque oculum medico nil promittente relictum.
 Bardaicus judex datur hæc punire volenti
 Calceus, & grandes magna ad subsellia suræ,
 Legibus antiquis castrorum, & more Camilli 15
 Servato, miles ne vallum litiget extra
 Et procul à signis. justissima Centurionum
 Cognitio est igitur de milite, nec mihi deerit
 Ultio, si justæ deferatur causa querelæ.
 Tota cohors tamen est inimica, omnesque manipuli 20
 Consensu magno efficiunt, curabilis ut sit
 Vindicta & gravior, quàm injuria: dignum erit ergo
 Declamatoris mulino corde Vagelli,
 Cum duo crura habeas, offendere tot caligas, tot
 Millia clavorum. quis tam procul absit ab urbe? 25
 Prætereà quis tam Pylades, molem aggeris ultra
 Ut

Ut veniat? lacrymæ siccentur protinus, & se
Excusaturos non sollicitemus amicos.

Da testem, judex cum dixerit: audeat ille,
Nescio quis, pugnos qui vidit, dicere: Vidi,
Et credam dignum barbâ, dignumque capillis
Majorum. citiùs falsum producere testem
Contra paganum possis, quàm vera loquentem,
Contra fortunam armati, contraque pudorem.

Præmia nunc alia, atque alia emolumenta notemus 35
Sacramentorum. convallem ruris aviti

Improbis, aut campum mihi si vicinus ademit,
Et sacrum effodit medio de limite saxum,

Quod mea cum patulo coluit puls annua libo;
Debitor aut sumptos pergit non reddere nummos, 40

Vana supervacui dicens chirographa ligni:

Exspectandus erit, qui lites inchoat, annus
Totius populi: sed tunc quoque mille ferenda

Tædia, mille moræ, toties subsellia tantùm
Sternuntur, tum facundo ponente lacernas 45

Cæditio, & Fusco jam micturiente, parati
Digredimur, lentâque fori pugnamus arenâ.

Ast illis, quos arma tegunt, & balteus ambit,
Quod placitum est, ipsis præstatum tempus agendi,
Nec res atteritur longo subflamine litis. 50

Solis prætereâ testandi militibus jus

Vivo patre datur: nam, quæ sunt parta labore
Militiæ, placuit non esse in corpore census,

Omne tenet cujus regimen pater. ergo Coranum
Signorum comitem castrorumque æra merentem, 55

Quamvis

Quamvis jam tremulus, captat pater : hunc labor æquus
Provehit, & pulcro reddit sua dona labori.

Ipsius certè ducis hoc referre videtur,
Ut, qui fortis erit, sit felicissimus idem,

30 Ut læti phaleris omnes, & torquibus omnes.

60

F I N I S.

35

40

45

50

55

amvis

A

N

Men

Helic

Illis

Hed

Ad j

Quis

Pica

Mag

Vent

Quo

Corr

Can

C

Vel

Ne

Præ

A. PERSII FLACCI

SATYRAE SEX.

PROLOGUS.

NEC fonte labra proluī Caballino:

Nec in bicipiti somniasse Parnasso

Memini, ut repente sic poëta prodirem.

Heliconiadasque, pallidamque Pirenen

Illis remitto, quorum imagines lambunt

5

Hederæ sequaces: ipse semipaganus,

Ad sacra vatū carmen affero nostrum.

Quis expedit vit psittaco suū χαῖρε,

Picasque docuit verba nostra conari?

Magister artis, ingeniique largitor

10

Venter, negatas artifex sequi voces.

Quod si dolosi spes refulserit nummi,

Corvos poëtas, & poëtrias picas

Cantare credas Pegaseium melos.

SATYRA I.

O Curas hominum! ô quantum est in rebus inane!

Quis leget hæc, min' tu istud ais, nemo Hercule, nemo?

Vel duo, vel nemo, turpe & miserabile, quare?

Ne mihi Polydamas, & Troiades Labeonem

Prætulerint, nugæ, non, si quid turbida Roma

5

S

Elevet,

Elevet, accedas: examenve improbum in illa
 Castiges trutina: nec te quæsi veris extra.
 Nam Romæ est quis non? ac, si fas dicere: sed fas
 Tunc, cum ad caniciem, & nostrum istud vivere triste
 Aspexi, & nucibus facimus quæcunque relictis, 10
 Cum sapimus patruos: tunc, tunc, ignoscite. Nolo:
 Quid faciam? sed sum petulanti splene cackinno.
 Scribimus inclusi, numeros ille, hic pede liber,
 Grande aliquid, quod pulmo animæ prælargus anbelet.
 Scilicet hæc populo, pexusque togaque recenti, 15
 Et natalitia tandem cum sardonycæ albus,
 Sede leges celsa, liquido cum plasmate guttur
 Mobile conlueris, patranti fractus ocello.
 Heic, neque more probo videas, neque voce serena,
 Ingentes trepidare Titos, cum carmina lumbum 20
 Intran, & tremulo scalpuntur ubi intima versu.
 Tun' veicule auriculis alienis colligis escas?
 Auriculis, quibus & dicas cute perditus, ohe.
 Quò didicisse, nisi hoc fermentum, & quæ semel intus
 Innata est, rupto jecore exierit caprificus? 25
 En pallor, seniumque. ô mores! usque adeone
 Scire tuum nihil est, nisi te scire hoc sciat alter?
 At pulchrum est digito monstrari, & dicier, hic est.
 Ten' cirratorum centum dictata fuisse
 Pro nibilo pendas? ecce inter pocula quærunt 30
 Romulidæ saturi, quid diu poëmata narrent.
 Heic aliquis, cui circum humeros hyacinthina læna est,
 Rancidulum quiddam balba de nare locutus,
 Phyllidas, Hypsipylas, vatū & plorabile si quid,

Eliquat

Eliquat ; & tenero supplantat verba palato. 35
 Assensere viri : nunc non civis ille poëtæ
 Felix ? non levior cippus nunc imprimit ossa ?
 Laudant convivæ : nunc non è manibus illis,
 Nunc non è tumulto, fortunataque favilla,
 Nascentur violæ ? rides, ait, & nimis uncis 40
 Naribus indulges : an erit qui velle recuset
 Os populi meruisse : & cedro digna locutus,
 Linquere nec scombros metuentia carmina, nec thus ?
 Quisquis es, ô modo quem ex adverso dicere feci,
 Non ego, cum scribo, si fortè quid aptius exit, 45
 Quando hæc raro avis est, si quid tamen aptius exit,
 Laudari metuam : neque enim mihi cornea fibra est :
 Sed recti, finemque, extremumque, esse recuso
 20 EUGE tuum, & BELLE, nam belle hoc excute totum :
 Quid non intus habet ? Non heic est Ilias Acci 50
 Ebria veratro ? non si qua elegidia crudi
 Dictarunt procures ? non quicquid denique lectis
 Scribitur in citreis ? calidum scis ponere sumen :
 25 Scis comitem horridulum trita donare lacerna :
 Et, Verum, inquis, amo ; verum mihi dicite de me. 55
 Qui pote ? vis dicam ? nugaris, cum tibi calve
 Pinguis aqualiculus propenso sesquipede extet.
 O JANE, à tergo quem nulla ciconia pinxit,
 30 Nec manus auriculas imitata est mobilis albas,
 Nec linguæ, quantum sitiât canis Appula, tantæ. 60
 Vos ô patricius sanguis, quos vivere fas est.
 Occipiti cæco, posticæ occurrите sannæ.
 Quis populi sermo est ? quis enim ? nisi carmina molli

Nunc demum numero fluere, ut per lêve severos
 Effundat junctura ungues : scit tendere versum 65
 Non secus, ac si oculo rubricam dirigat uno :
 Sive opus in mores, in luxum, in prandia regum,
 Dicere res grandes nostro dat Musa poëtæ.
 Ecce modo heroas sensus afferre docemus
 Nugari solitos Græcè, nec ponere lucum
 Artifices, nec rus saturum laudare, ubi corbes,
 Et focus, & porci, & fumosa Palilia fœno :
 Unde Remus, sulcoque terens dentalia, Quinti,
 Quum trepida ante boves Dictatorem induit uxor :
 Et tua aratra domum lictor tulit : euge poëta. 75
 Est nunc Brisæi quem venosus liber Acci,
 Sunt quos Pacuviusque, & verrucosa moretur
 Antiopa, ærumnis cor luctificabile fulta.
 Hos pueris monitus patres infundere lippos
 Cum videas, quærisne unde hæc sartago loquendi 80
 Venerit in linguas ? unde istud dedecus, in quo
 Trossulus exultat tibi per subsellia lêvis ?
 Nilne pudet, capiti non posse pericula cano
 Pellere, quin tepidum hoc optes audire ? DECENTER!
 Fur es, ait Pedio. Pedius quid ? crimina rasis 85
 Librat in antithetis, doctas posuisse figuras
 Laudatur, bellum hoc, hoc bellum ? an Romule cerves ?
 Men' moveat quippe, & cantet si naufragus, assem
 Protulerim ? cantas cum fracta te in trabe pictum
 Ex humero portes ? verum, nec nocte paratum 90
 Piorabit, qui me volet incurvasse querela.
 Sed numeris decor est, & junctura addita crudis.

Claudere

Claudere si versum didicit, Berecynthius Attin,

65 Et qui caeruleum dirimebat Nerea delphin,

Sic costam longo subduximus Appennino.

95

Arma virum, nonne hoc spumosum & cortice pingui?

Ut ramale vetus prae grande subere coctum.

Quidnam igitur tenerum, & laxa ceruice legendum?

Torva Mimalloneis implerunt cornua bombis,

Et raptum vitulo caput ablatura superbo

100

Bassaris, & lyncem Maenas flexura corymbis

Evion ingeminat: reparabilis adsonat Echo.

Hac fierent, si testiculi vena ulla paterni

75 Viveret in nobis? summa delumbe saliva

104

Hoc natat in labris: & in udo est Maenas, & Attin

Nec pluteum caedit, nec demorsos sapit ungues.

Sed quid opus teneras mordaci radere vero

Auriculas? vide sis ne majorum tibi fortè

80 Limina frigescant: sonat heic de nare canina

Littera. Per me equidem sint omnia protinus alba: 110

Nil moror: euge, omnes, omnes bene miræ eritis res,

Hoc iuvat: heic, inquis, veto quisquam faxit oletum.

ER! Pingue duos angues: pueri, sacer est locus: extra

85 Meiite, discedo. Secuit Lucilius Urbem,

Te Lupe, te Muti, & genuinum fregit in illis:

115

ves? Omne vaser vitium ridenti Flaccus amico

2 Tangit, & admissus circum prae cordia ludit,

Callidus excusso populum suspendere naso:

90 Men' mutire nefas, nec clam, nec cum scrobe? nusquam.

Heic tamen infodiam. Vidi, vidi ipse, libelle:

120

Auriculas asini Mida rex habet. Hoc ego opertum,

dere Hoc

Hoc ridere meum tam nil, nulla tibi vendo
 Iliade. Audaci quicunque afflate Cratino,
 Iratum Eupolidem prægrandi cum sene palles;
 Aspice & hæc, si fortè aliquid decoctius audis. 125
 Inde vaporata lector mihi ferveat aure.
 Non hic, qui in crepidas Grajorum ludere gestit
 Sordidus, & lusco qui poscit dicere, lusce;
 Sese aliquem credens, Italo quod honore supinus
 Fregerit beminas Areti ædilis iniquas: 130
 Nec qui abaco numeros, & secto in pulvere metas
 Scit risisse vafer, multum gaudere paratus,
 Si Cynico barbam petulans Nonaria vellat.
 His mane edictum, post prandia Calliroën do.

S A T Y R A II.

AD PLOTIUM MACRINUM.

HUnc, Macrine, diem numeram meliore lapillo,
 Qui tibi labentes apponit candidus annos.
 Funde merum Genio, non tu prece poscis emaci,
 Quæ nisi seductis nequeas committere divis.
 At bona pars procerum tacita libabit acerra. 5
 Haud cuivis promptum est, murmerque, humilesq; susurros
 Tollere de templis, & aperto vivere voto.
 Mens bona, fama, fides, hæc clarè, & ut audiat hospes:
 Illa sibi introrsum, & sub lingua immurmurat: ô si
 Ebullit patru præclarum funus! &, ô si 10
 Sub rostro crepet argenti mihi seria dextro

Hercule

Hercule ! pupillumve utinam, quem proximus hæres
Impello, expungam ! namque est scabiosus, & acris
Bile tumet. Nerio jam tertia ducitur uxor.

Hæc sancte ut poscas, Tiberino in gurgite mergis 15

Mane caput bis, terque, & noctem flumine purgas.

Heus age, responde, minimum est quod scire laboro :

De Jove quid sentis ? estne, ut præponere cures

Hunc, cuinam ? cuinam ? vis Staio ? an scilicet hæres,

Quis potior judex, puerisve quis aptior orbis ? 20

Hoc igitur, quo tu Jovis aurem impellere tentas,

Dic agedum Staio : pro Juppiter ô bone, clamet.

Juppiter ! at sese non clamet Juppiter ipse ?

Ignovisse putas, quia cum tonat, ocyus illex

Sulfure discutitur sacro, quam tuque, domusque ? 25

An quia non fibris ovium, Ergennaque jubente,

Triste jaces lucis, evitandumque bident al,

Idcirco stolidam præbet tibi vellere barbam

Juppiter ? aut quidnam est, qua tu mercede deorum

Emeris auriculas ? pulmone, & lactibus unctis ? 30

Ecce avia, aut metuens divum matertera, cunis

Exemit puerum, frontemque, atque uda labella

Infami digito. & lustralibus ante salivis

Expiat, urentes oculos inhibere perita.

Tunc manibus quatit, & spem macram supplice voto 35

Nunc Licini in campos, nunc Crassi mittit in ædes.

Hunc optent generum rex & regina : puellæ

Hunc raptant : quicquid calcaverit hic, rosa fiat.

Ast ego nutrici non mando vota : negato

Juppiter hæc illi, quamvis te albat a rogarit. 40

Poscis

Poscis opem nervis, corpusque fidele senectæ:
 Ego, age: sed grandes patinæ, tucetaque crassa
 Annuere his superos vetuere, Jovemque morantur.
 Rem struere exoptas cæso bove, Mercuriumque
 Arcessis fibra: da fortunare penates, 45
 Da pecus, & gregibus fœtum, quo, pessime, pacto,
 Tot tibi in flammis junicum omenta liquecant?
 Et tamen hic extis, & opimo vincere ferto
 Intendit: jam crescit ager, jam crescit ovile,
 Jam dabitur, jamjam: donec deceptus, & exspes 50
 Nequicquam fundo suspiret nummus in imo.
 Si tibi craterras argenti, incusaque pingui
 Auro dona feram, fudes, & pectore lævo
 Excutias guttas, lætari prætrepidum cor:
 Hinc illud subiit, auro sacras quod ovato 55
 Perducis facies, nam fratres inter aenos,
 Somnia pituita qui purgatissima mittunt,
 Præcipui sunt, sitque illis aurea barba.
 Aurum, vasa Numæ, Saturniaque impulit æra,
 Vestalesque urnas, & Tuscum fictile mutat. 60
 O curvæ in terris animæ, & cœlestium inanes!
 Quid juvat hoc, templis nostros immittere mores,
 Et bona dies ex hac scelerata ducere pulpa?
 Hæc sibi corrupto casiam dissolvit olivo:
 Et Calabrum coxit vitiato murice vellus: 65
 Hæc baccam conchæ rasisse, & stringere venas
 Ferventis massæ crudo de pulvere jussit.
 Peccat & hæc, peccat: vitio tamen utitur: at vos
 Dicite pontifices, in sancto quid facit aurum?

Nempe

SATYRA III.

145

Nempe hoc, quod Veneri donatæ virgine puppæ. 70

Quin damus id superis, de magna quod dare lance

Non possit magni Messalæ lippa propago:

Compositum jus fasque animi, sanctosque recessus

45 Mentis, & incoctum generoso pectus honesto?

Hæc cedo ut admoveam templis, & farre litabo. 75

SATYRA III.

50 NEmpe hæc assidue. Jam clarum mane fenestras

Intrat, & angustas extendit lumine rimas:

Sertimus indomitum quod despumare Falernum

Sufficiat, quintâ dum linea tangitur umbrâ.

En quid agis? siccas insana cannicula messes 5

55 Jamdudum coquit, & patulâ pecus omne sub ulmo est.

Unus ait comitum: verumne? itane? ocyûs adsit

Huc aliquis, nemon? turgescit vitrea bilis:

Findor: ut Arcadiæ pecuaria rudere credas.

Jam liber, & bicolor positis membrana capillis, 10

60 Inque manus chartæ, nodosæque venit arundo.

Tunc queritur, crassus calamo quod pendeat humor,

Nigra quod infusâ vaneſcat ſepia lymphâ;

Dilutas queritur geminet quod fistula guttas.

O miser; inque dies ultra miser, buccine rerum 15

65 Venimus? at cur non potius, teneroque columbo,

Et similis regum pueris, pappare minutum

Poscis, & iratus mammæ lallare recusas?

os An tali studeam calamo? cui verba? quid istas

Succinis ambages? tibi luditur: effluis amens. 20

tempe

T

Contemnere

Contemnere, sonat vitium percussa, maligne
 Respondet viridi non cocta fidelia limo.
 Udu & molle lutum es, nunc, nunc properandus, & acri
 Fingendus sine fine rotâ : sed rure paterno
 Est tibi far modicum, purum & sine labe salinum. 25
 Quid metuas ? cultrixque foci securâ patella est.
 Hoc satis ? an deceat pulmonem rumpere ventis,
 Stemmâ quod Tusco ramum millesime ducis,
 Censoremne tuum vel quod trabeate salutas ?
 Ad populum phaleras : ego te intus, & in cute novi. 30
 Non pudet ad morem discincti vivere nattæ ?
 Sed stupet hic vitio, & fibris increvit opimum
 Pingue : caret culpâ : nescit quid perdat : & alto
 Demersus, summa rursus non bullit in unda.
 Magne pater divum, sævos punire tyrannos 35
 Haud aliâ ratione velis, cum dira libido
 Moverit ingenium ferventi tincta veneno,
 Virtutem videant, intabescantque relictâ.
 Anne magis Siculi gemuerunt æra juvenci,
 Et magis auratis pendens laquearibus ensis 40
 Purpureas subter cervices terruit, Imus,
 Imus præcipes, quàm si sibi dicat, & intus
 Palleat infelix, quod proxima nesciat uxor ?
 Sæpè oculos, memini, tangebam parvus olivo,
 Grandia si nollem morituri verba Catonis 45
 Dicere, non sano multum laudanda magistro,
 Quæ pater adductis sudans audiret amicis.
 Fure : etenim id summum, quid dexter senio ferret
 Scire, erat in voto : damnosa canicula quantum
 Raderet,

Raderet, angustæ collo non fallier orcæ :

50

Neu quis callidior buxum torquere flagello.

Haut tibi inexpertum curvos deprendere mores,

Quæque docet sapiens braccatis inlita Medis

Porticus insomnis, quibus & detonsa juventus

Invigilat, siliquis, & grandi pasta polentâ.

55.

Et tibi quæ Samios diduxit littera ramos,

Surgentem dextro monstravit limite callem.

Stertis adhuc ? laxumque caput compage solutâ

O/citat besternum dissutis undique malis ?

Est aliquid quò tendis, & in quod dirigis arcum ?

60

An passim sequeris corvos, testa que, lutoque,

Securus quo pes ferat, atque ex tempore vivis ?

Helleborum frustra, cum jam cutis ægra tumebit,

Poscentes videas : venienti occurrite morbo.

Et quid opus Cratero magnos promittere montes ?

65

Discite ô miseri, & causas cognoscite rerum,

Quid sumus, & quidnam victuri gignimur, ordo

Quis datus, aut metæ quàm mollis flexus, & unde :

Quis modus argento, quid fas optare, quid asper

Utile nummus habet : patriæ, carisque propinquis

70

Quantum elargiri deceat : quem te Deus esse

Fussit, & humanâ quâ parte locatus es in re.

Disce : nec invideas, quòd multa fidelia putet

In locuplete penu, defensis pinguibus Umbris,

Et piper, & pernae, Marci monumenta clientis :

75

Mænaque quòd primâ nondum defecerit orcâ.

Heic aliquis de gente bircosa Centurionum

Dicat, Quod sapio, satis est mihi : non ego curo

Esse

The latter V. wh. is right here according to
S. Th. M. pointed out the straight path of
virtue, & left the broad way of vice.

Esse quod Arcefilas, æumnasque Solones,
 Obstipo capite, & figentes lumine terram, 80
 Murmura cùm secum, & rabiosa silentia rodunt,
 Atque exporrecto trutinantur verba labello,
 Ægroti veteris meditantès somnia, gigni
 De nihilo nihilum, in nihilum nil posse reverti.
 Hoc est, quod palles: cur quis non prandeat, hoc est. 85
 His populus ridet, multumque torosa juventus
 Ingeminat tremulos naso crispante cacbinnos.
 Inspice: nescio quid trepidat mihi pectus, & aëris
 Faucibus exsuperat gravis halitus, inspice sodes,
 Qui dicit medico; jussus requiescere, postquam 90
 Tertia compositas vidit nox currere venas,
 De majore domo modicè sitiente lagenâ
 Lenia loturo sibi Surrentina rogavit.
 Heus bone, tu palles. Nihil est. Videas tamen istud,
 Quicquid id est: surgit tacitè tibi lutea pellis. 95
 At tu deterius palles: ne sis mihi tutor:
 Jampridem hunc sepeli: tu restas. Perge, tacebo.
 Turgidus hic epulis, atque albo ventre, lavatur,
 Gutturè sulfureas lentè exhalante mephites.
 Sed tremor inter vina subit, calidumque triental 100
 Excutit è manibus: dentes crepuere resecti.
 Unctæ cadunt laxis tunc pulmentaria labris.
 Hinc tuba, candelæ: tandemque beatulus alto
 Compositus lecto, crassisque lutatus amomis,
 In portam rigidos calces extendit: at illum 105
 Hesterni capite induto subiere Quirites.
 Tange miser venas, & pone in pectore dextram,

SATYRA IV.

149

Nil calet hic, summosque pedes attinge, manusque,

80 Non frigent, visa est forte pecunia, sive

Candida vicini subrisit molle puella,

110

Cor tibi ritè salit? Positum est argente catino

Durum olus, & populi cribro decussa farina.

Tentemus fauces: tenero latet ulcus in ore

85 Putre, quod haud deceat plebeiâ radere betâ.

Alges, cum excussit membris timor albus aristas: 115

Nunc face suppositâ fervescit sanguis, & ira

Scintillant oculi: dicisque, facisque, quod ipse

90 Non sani esse hominis, non sanus juret Orestes.

SATYRA IV.

R Empopuli tractas? barbatum hæc crede magistrum

Dicere, sarbitio tollit quem dira cicutæ.

95 Quo fretus? dic hoc magni pupille Pericli.

Scilicet ingenium, & rerum prudentia velox

Ante pilos venit: dicenda, tacendaque calles. 5

Ergo ubi commotâ fervet plebecula bile,

Fert animus calidæ fecisse silentia turbæ

100 Majestate manûs: quid deinde loquere? Quirites,

Hoc, puto, non justum est, illud male, rectius illud.

Scis etenim justum geminâ suspendere lance

10

Ancipitis libræ: rectum discernis, ubi inter

Curva subit, vel cum fallit pede regula varo:

105 Et potis es nigrum vitio præfigere theta.

Quin tu igitur summâ nequicquam pelle decorus

Ante diem blando caudam jactare popello

15

Nil

Desinis,

Desinis, Anticyras melior sorbere meracas?
 Quæ tibi summa bona est? unctæ vixisse patella
 Semper & assiduo curata cuticula sole.
 Exspecta: haud aliud respondeat hæc anus. I nunc.
 Dinomaches ego sum, suffla, sum candidus. Esto: 20
 Dum ne deterius sapiat pannucea Baucis,
 Cùm benè discincto cantaverit ocyma vernæ.
 Ut nemo in sese tentat descendere, nemo:
 Sed præcedenti spectatur mantica tergo!
 Quæsieris. Nostrin' Vectidi prædia? cujus? 25
 Dives arat Curibus quantum non milvus oberret:
 Hunc ais? hunc diis iratis, genioque sinistro:
 Qui quandoque jugum pertusa ad compita figit,
 Seriolæ veterem metuens deradere limum,
 Ingemit, Hoc benè sit: tunicatum cum sale mordens 30
 Cæpe: & farrata pueris plaudentibus olla,
 Pannosam facem morientis sorbit aceti?
 At si unctus cesses, & figas in cute solem,
 Est prope te ignotus, cubito qui tangat, & acre
 Despuat in mores: penemque arcanaque lumbi 35
 Runcantem, populo marcentes pandere vulvas,
 Tu cum maxillis balanatum gausape pectas,
 Inguinibus quare detonsus gurgulio extat?
 Quinque palæstritæ licet hæc plantaria vellant,
 Elxasque nates labefactent forcipe adunca, 40
 Non tamen ista filix ullo mansuescit aratro.
 Cædimus, inque vicem præbemus crura sagittis.
 Vivitur hoc pacto: sic novimus. Ilia subter
 Cæcum vulnus habes: sed lato balteus auro

Prætegit:

Prætegit : ut mavis, da verba, & decipe nervos, 45
 Si potes. Egregium cum me vicina dicat,
 Non credam? Viso si palles improbe nummo,
 Si facis, in penem quicquid tibi venit amarum,
 Si Puteal multâ cautus vibice flagellas :
 Ne quicquam populo bibulas donaveris aures. 50
 Respue quod non es : tollat sua munera cerdo :
 Tecum habita : noris quam sit tibi curta supellex.

SATYRA V.

Ad Annæum Cornutum, cujus fuit auditor.

V Atibus hic mos est, centum sibi poscere voces.
 Centum ora & linguas optare in carmina centum :
 Fabula seu mæsto ponatur hianda tragædo,
 Vulnera seu Parthi ducentis ab inguine ferrum.
 Quorsum hæc ? aut quantas robusti carminis offas 5
 Ingeris, ut par sit centeno gutture niti ?
 Grande locuturi, nebulas Helicone legunto :
 Si quibus aut Procnes, aut si quibus olla Thyestæ
 Fervebit, sæpè insulso cœnanda Glyconi.
 Tu neque anhelanti, coquitur dum massa camino, 10
 Folle premis ventos : nec clauso murmure raucus
 Nescio quid tecum grave cornicaris ineptè,
 Nec stloppo tumidas intendis rumpere buccas,
 Verba togæ sequeris, juncturâ callidus acri,
 Ore teres modico : pallentes radere mores 15
 Doctus, & ingenuo culpam defigere ludo.

Hinc

Hinc trabe quæ dicas : mensasque relinque Mycenis
 Cum capite & pedibus : plebejaque prandia noris.
 Non equidem hoc studeo, bullatis ut mihi nugis
 Pagina turgescat, dare pondus idonea fumo. 20
 Secreti loquimur : tibi nunc hortante Camenâ
 Excutienda damus præcordia : quantaque nostræ
 Pars tua sit Cornute animæ, tibi dulcis amice
 Ostendisse juvat : pulsa, dignoscere cautus
 Quid solidum crepet, & pictæ tectoria linguæ. 25
 His ego centenas ausim deponere voces :
 Ut quantum mihi te sinuoso in pectore fixi,
 Voce traham purâ : totumque hoc verba resignent,
 Quod latet arcanâ non ennarabile fibrâ.
 Cum primum parvido custos mihi purpura cessit, 30
 Bullaque succinctis laribus donata pependit :
 Cum blandi comites, totâque impune Suburrâ
 Permisit sparsisse oculos jam candidus umbo :
 Cumque iter ambiguum est, & vitæ nescius error
 Diducit trepidas ramosa in compita mentes, 35
 Me tibi supposui : teneros tu suscipis annos
 Socratico Cornute sinu : tunc fallere soliers
 Apposita intortos extendit regula mores :
 Et premitur ratione animus, vincique laborat,
 Artificemque tuo ducit sub pollice vultum. 40
 Tecum etenim longos memini consumere soles,
 Et tecum primas epulis decerpere noctes.
 Unum opus, & requiem pariter disponimus ambo,
 Atque verecundâ laxamus seria mensâ.
 Non equidem hoc dubites, amborum fœdere certo 45

Consentire

Consentire dies, & ab uno sidere duci.

Nostra vel æquali suspendit tempora Librâ

Parca tenax veri, seu nata fidelibus hora

Dividit in Geminos concordia fata duorum:

Saturnumque gravem nostro Jove frangimus unâ. 50

Nescio quod, certè est quod me tibi temperat, astrum.

Mille hominum species, & rerum discolor usus:

Velle suum cuique est, nec voto vivitur uno.

Mercibus hic Italis mutat sub sole recenti

Rugosum piper, & pallentis grana cumini: 55

Hic satur, irriguo mavult turgescere somno:

Hic campo indulget: hunc alea decoquit: ille

In venerem putret: sed cum lapidosa chiragra

Fregerit articulos veteris ramalia fagi,

Tunc crassos transisse dies, lucemque palustrem, 60

Et sibi jam seri vitam ingemuere relictam.

At te nocturnis juvat impallescere chartis.

Cultor enim es juvenum: purgatas inseris aures

Frugè Cleantheâ: petite hinc juvenesque senesque

Finem animo certum, miserisque viatica canis. 65

Cras hoc fiet. Idem cras fiet, quid? quasi magnum

Nempe diem donas, sed cum lux altera venit,

Jam cras besternum consumsimus: ecce aliud cras

Egerit hos annos, & semper paulum erit ultra.

Nam quamvis prope te, quamvis temone sub uno 70

Vertentem sese, frustra sectabere cantum,

Cum rota posterior curras, & in axe secundo.

Libertate opus est: non hac, ut quisque Velina

Publius emeruit scabiosum tesserulâ far

U Possidet.
Cleantheo, a famoso moral Philosopho.

Possidet. Heu steriles veri, quibus una Quiritem
Vertigo facit: hic Dama est non tressis agaso,
Vappa, & lippus, & in tenui farragine mendax.
Verterit hunc dominus, momento turbinis exit

Marcas Dama, papæ! Marco spondente recusas
Credere tu nummos? Marco sub iudice palles?
Marcus dixit: ita est, adsigna Marce tabellas.
Hæc mera libertas, hoc nobis pilea donant.

An quisquam est alius liber, nisi ducere vitam
Cui licet, ut voluit? licet, ut volo, vivere: non sim

Liberior Bruto? Mendos è colligis, inquit

Stoicus hic, aurem mordaci lotus aceto.

Hoc, (reliquum accipio,) LICET ILLUD, &, UT VOLO,

Vindictâ, postquam meus à prætore recessi,

Cur mihi non liceat jussit quodcunque voluntas,

Excepto si quid Masuri rubrica vetavit?

Disce: sed ira cadat naso, rugosaque sanna,

Dum veteres avias tibi de pulmone revello.

Non prætoris erat stultis dare tenuia rerum

Officia, atque usum rapidæ permittere vitæ.

Sambucam citius caloni aptaveris alto.

Stat contra ratio, & secretam garrit in aurem,

Ne liceat facere id, quod quis vitiabit agendo.

Publica lex hominum, natura que continet hoc fas,

Ut teneat vetitos inscitia debilis actus.

Diluis belleborum certo compescere puncto

Nescius examen: vetat hoc natura medendi,

Navem si poscat sibi peronatus arator

Luciferi rudis, exclamet Melicerta perisse

Frontem de rebus. Tibi recto vivere talo

Ars dedit? & veri speciem dinoscere calles;

105

Ne qua sub ærato mendosam tinniat auro?

Quæque sequenda forent, quæque evitanda vicissim,

Illâ prius cretâ, mox hæc carbone notasti?

Es modicus voti, presso lare, dulcis amicis:

Jam nunc astringas, jam nunc granaria laxes:

110

Inque luto fixum possis transcendere nummum:

Nec glutto sorbere salivam Mercurialem?

Hæc mea sunt, teneo, cum verè dixeris, esto

Liberque, ac sapiens, Prætoribus, ac Jove dextro,

Sin tu, cum fueris nostræ paulò ante farinæ,

115

Pelliculam veterem retines, & fronte politus

Astutam vapido servas sub pectore vulpem:

Quæ dederam suprâ repeto, funemque reduco.

Nil tibi concessit ratio, digitum exere, peccas:

Et quid tam parvum est? sed nullo thure litabis,

120

Hæreat in stultis brevis ut semuncia recti.

Hæc miscere nefas: nec cum sis cæterâ fossor,

Treis tantum ad numeros satyri moveare Bathylam

Liber ego, unde datum hoc sumis tot subdite rebus?

An dominum ignoras, nisi quem vindicta relaxat?

125

I puer, & strigiles Crispini ad balnea defer.

Si increpuit, Cessas nugator? servitium acre.

Te nihil impellit: nec quicquam extrinsecus intrat,

Quod nervos agitet, sed si intus, & in jecore ægro

Nascantur domini, quâ tu impunitior exis,

130

Atque hic, quem ad strigiles scutica, & metus egit herilis?

Mane piger stertis: Surge, inquit Avaritia: eja

U 2

Surge,

Surge, negas, instat, Surge, inquit. Non queo. Surge.

Et quid agam? Rogitas? saperdas advehe Ponto,

Castoreum, stuppas, hebenum, thus, lubrica Coa: 135

Tolle recens primus piper è sitiente camelo.

Verte aliquid; jura. Sed Juppiter audiet: eheu.

Varo, regustatum digito terebrare salinum

Contentus perages, si vivere cum Jove tendis.

Jam pueris pellem succinctus, & ænophorum aptas 140

Ocyus ad navem: nihil obstat, quin trabe vastâ

Ægæum rapias, nisi sollers luxuria ante

Seductum moneat: Quò deinde insane ruis? quò?

Quid tibi vis? calido sub pectore mascula bilis

Intumuit, quam non extinxerit urna cicutæ. 145

Tun' mare transilias? tibi tortâ cannabe fulto

Cœna sit in transtro, Vejentanumque rubellum

Exhalet vapidâ læsum pice sensilis obba?

Quid petis? ut nummi, quos hic quincunce modesto

Nutrieras, pergant avidos sudare deunces? 150

Indulge genio, carpemus dulcia: nostrum est,

Quod vivis: cinis, & manes, & fabula fies.

Vive memor leti; fugit hora: hoc, quod loquor, inde est.

En quid agis; duplici in diversum scinderis hamo:

Hunc cine, an hunc sequeris? subeas alternus oportet 155

Ancipiti obsequio dominos: alternus oberres.

Nec tu, cum obstiteris semel instantique negaris

Parère imperio, Rupi jam vincula, dicas.

Nam & luctata canis nodum abripit: attamen illi

Cùm fugit, à collo trahitur pars longa catenæ. 160

Dave, citò, hoc credas jubeo, finire dolores

Præteritos

ge. Præteritos meditor: (crudum Chærestatus unguem
 Abrodens ait hæc) An siccis dedecus obstem
 35 Cognatis? an rem patriam rumore sinistro
 Limen ad obscænum frangam, dum Chrysidis udas 165
 Ebrius ante fores extincta cum face canto?
 Euge puer, sapias, diis depellentibus agnam
 Percute. Sed censens, plorabit Dave relicta?
 40 Nugaris: soleâ, puer, objurgabere rubrâ.
 Ne trepidare velis, atque arctos rodere casses. 170
 Nunc ferus, & violens: at si vocet, Haud mora, dicas,
 Quidnam igitur faciam? ne nunc, cum accersat, & ultrò
 Supplicet, accedam? Si totus & integer illinc
 45 Exieras, nec nunc, hic hic, quem quærimus, hic est:
 Non in festuca, lictor quam jactat ineptus. 175
 Jus habet ille sui palpo quem ducit biantem
 Cretata ambitio? Vigila, & ciceringere large
 Rixanti populo, nostra ut Floralia possint
 150 Aprici meminisse senes: quid pulchrius? at cum
 Herodis venere dies, unctaque fenestrâ 180
 Dispositæ pinguem nebulam vomuere lucernæ
 Portantes violas, rubrumque amplexa catinum
 Cauda natat thynni, tumet alba fidelia vino:
 155 Labra moves tacitus, recutitaque sabbata palles.
 Tunc nigri lemures, ovoque pericula rupto: 185
 Hinc grandes Galli, & cum sistro lusca sacerdos,
 Incussere deos inflantes corpora, si non
 Prædictum ter mane caput gustaveris alli.
 160 Dixeris hæc inter varicosos centuriones,
 Continuo crassum ridet Vulfenius ingens, 190
 Et centum Græcos curto centusse licetur. SATY-

SATYRA VI.

AD CÆSIUM BASSUM.

AD MOVIT jam bruma foco te, Basse, Sabino?
 Famne lyra, & tetrico vivunt tibi pectine chordæ?
 Mire opifex numeris veterum primordia rerum,
 Atque marem strepitum fidis intendisse Latinæ,
 Mox juvenes agitare jocos, & pollice honesto
 Egregios tusisse senes? Mibi nunc ligus ora
 Intepet, hibernatque meum mare, quâ latus ingens
 Dant scopuli, & multâ littus se valle receptat.
 Lunai portum est operæ cognoscere cives.
 Cor jubet hoc Enni, postquam destertuit esse
 Mæonides, Quintus pavone ex Pythagoreo.
 Heic ego securus vulgi, & quid prepararet Auster
 Infelix pecori: securus, & angulus ille
 Vicini, nostro quia pinguior: & si adeo omnes
 Ditescant orti pejoribus, usque recusem
 Curvus ob id minui senio, aut cænare sine uncto,
 Et signum in vapida naso tetigisse lagena.
 Discrepet his alius. Geminos horoscope varo
 Producis genio. Solis natalibus, est qui
 Tingat olus siccum muria vaser in calice emptâ,
 Ipse sacrum inrorans patinæ piper: hic bona dente
 Grandia magnanimus peragit puer: utar ego, utar?
 Nec rhombos ideo libertis ponere lautus,
 Nec tenuem sollers turdarum nosse salivam.
 Messe tenuis propria vive: & (granaria fas est)

25

Emole

Emole, quid metuas? occa: & seges altera in herba est. *Harro
theland.*

Ast vocat officium: trabe ruptâ, Bruttia saxa

Prendit amicus inops: remque omnem, surdaque vota

Condidit Ionio: jacet ipse in littore, & unâ

Ingētes de puppe Dei: jamque obvia mergis 30

Costa ratis laceræ: nunc & de cespite vivo

Frangere aliquid: largire inopi, ne pictus oberret

Cerulea in tabula. Sed cœnam funeris heres

Negliget, iratus quod rem curta veris: urnæ

Offa inodora dabit: seu spirent cinnama surdum, 35

Seu ceraso peccent casia nescire paratus.

Tunc bona incolumis minuas? & Bestius urget

Doctores Grajos. Ita fit, postquam sapere urbi

Cum pipere, & palmis venit nostrum hoc maris expers,

Fœnise cæ crasso vitiantur unguine pultes. *Hay unctus* 40

Hæc cineræ ulteriore metuas! at tu, meus heres

Quisquis eris, paulum à turba seductior audi.

O bone num ignoras? missa est à Cæsare laurus

Insignem ob cladem Germanæ pubis, & aris

Frigidus excutitur cinis: ac jam postibus arma, 45

Jam chlamydes regum, jam lutea gausapa captis,

Effedaque, ingentesque locat Cæsonia Rhenos:

Diis igitur, genioque ducis centum paria, ob res

Egregiè gestas, induco: quis vetat? aude.

Væ, nisi connives, Oleum, artocreasque popello 50

Largior: an prohibes? dic clarè: Non adeo, inquis,

Exossatus ager juxtâ est. Age, si mihi nulla

Jam reliqua ex amitis, patruelis nulla, proneptis

Nulla manet patruis, sterilis matertera vixit,

The sailor's tutelary god. Caligula's wife. Deque

Deque avia nihilum superest : accedo Bovillas, 55
 Clivumque ad Virbi : præsto est mihi Manius heres.
 Progenies terræ ? quære ex me, quis mihi quartus
 Sit pater : baud promptè, dicam tamen, adde etiam unum,
 Unum etiam, terræ est jam filius : & mihi ritu
 Manius hic generis propè major avunculus exit. 60
 Qui prior es, cur me in decursu lampada poscas ?
 Sum tibi Mercurius : venio Deus huc ego, ut ille
 Pingitur : an renuis ? vin' tu gaudere relictis ?
 Deest aliquid summæ : minui mihi : sed tibi totum est,
 Quicquid id est. Ubi sit, fuge quærere, quod mihi quondam
 Legarat Tadius : neu dicta repone paterna : 66
 Fœnoris accedat merces : hinc exime sumtus :
 Quid reliquum est ? reliquum ? nunc nunc impensius unge,
 Unge puer caules. Mibi festâ luce coquatur
 Urtica, & fissa fumosum sinciput aure : 70
 Ut tuus iste nepos olim satur anseris extis,
 Cum morosa vago singultiet inguine vena,
 Patriciæ immejat vulvæ ? mihi trama figuræ
 Sit reliqua : ast illi tremat omento popa venter ?
 Vende animam lucro, mercare, atque excute sollers 75
 Omne latus mundi : ne sit præstantior alter,
 Cappadocas rigidâ pingues plaussisse catastâ.
 Rem duplica. Feci : jam triplex : jam mihi quartò,
 Jam decies redit in rugam. Depunge, ubi sistam.
 Inventus, Chrysippe, tui finitor acervi.

F I N I S.

LECTIONES VARIANTES

I N

JUVENALEM

EX CODICIBUS MSS. & Excusis.

Vers.

SATYRA I.

6	I N tergo necdum	a tergo nondum
10	I Furtivæ	furtive
22	Mevia	Nevia
33	Post	& post, <i>al.</i> it post
42	at sic	inquit
46	premit	premat
47	Et	at
55	ſ	ſed, <i>al.</i> ſit
57	ſtertere	ſternere
58	ſperare	ſpectare
60	citato	rotato
62	cum ſe	dum ſe
74	aliquis	aliquid
80	Cluvienus	Cluvenius
75 90	poſita	plena
100	limen Et ipſi	nomen & illi
106	purpura major	purpura majus, <i>al.</i> purpuræ amator
119	facient	faciant
130	Arabarches	Arabates
131	mejere	mingere
134	homini	hominis, <i>al.</i> hominum
139	erit	edit
142	amictus	amictum
153	non	nunc
161	verbum	verum

168 ira

ira

SATYRA II.

5 invenies	invenias
7 Pluteum	Puteum
36 Laronia	Latonia
38 atque	ad quem
44 Scantinia	Scatinia
49 Cluviam	Cluniam
50 Hippo	Hispo
52 vestra	nostra
57 codice	cortice
58 solo	foli
64 canentem	loquentem
65 Laronia	Latonia
68 Pollitas	Polluicas, Pollineas, al. Pollutas
--- Fabulla	Labulla
76 deceant	deceat
80 porrigine	prurigine
81 conspecta	compacta, al. contacta
92 Cotytto	Cochiton, al. Cotyton
93 tactum	tinctum
94 obliqua	oblita
97 galbina	galbana
116 abrumpere	abscindere
117 quadringenta	quadraginta
118 cantaverat	cantaverit
119 dictum	actum
139 corpora	corpore
140 moriuntur	morientur
141 omittitur in Patisson. Editione	
146 Catulis Paullique	Catulis Paulisque
--- & Fabiis	atque Fabinis
159 illuc	illic
--- quidem	quid
160 Jubernæ	Vivernæ, al. Juvernæ

167 Heic
170 referunt

sic
referent

SATYRA III.

36 vulgus
--- & verso p. v.
83 coctona
118 pinna
120 Hermarcus
158 Juvenesque
177 simileisque
187 istud
190 gelida
191 aut
206 servabat
215 & jam accurrit
231 lacerta
232 illum
260 obtritum
261 more
271 percussum
288 procemia
304 filuit
306 tutæ
319 reddet
320 Helvinam
322 adjutor

vulgum
converso pollice vulgi
cottana
penna
Erimachus, al. Erimanthus
juvenemque
similemque
illud
gelidæ
aut in
servavit
etiam occurrit
lacernæ
ipsis
obtritu
morte
percusso
præmia
solvit
tuto
reddit
Elusinam
auditor

SATYRA IV.

1 & est
7 quas
22 exspectas
25 pretio
33 pacta
34 &
60 suberant
63 ut cessit

adest
quot
exspectas
pretium
fracta
hic
superant
excessit

64 <i>speſtanti</i>	expectant
78 <i>atque</i>	atque hic
96 <i>tam feſtinata</i>	jam deſtinata
97 <i>cum</i>	in
125 <i>habes</i>	habens
127 <i>excidet</i>	excidit
131 <i>alta</i>	illa
145 <i>Albanam</i>	Albani
146 <i>coactos</i>	coactus
147 <i>Cattis</i>	Getis
150 <i>illa</i>	ille

SATYRA V.

5 <i>credere</i>	reddere
11 <i>sordes</i>	fordem
12 <i>pige</i>	finge
13 <i>ſolidam</i>	ſolitam
15 <i>rarum</i>	raro
16 <i>adbibere</i>	accire
26 <i>proludunt</i>	procedunt
38 <i>beryllo</i>	beryllos
41 <i>auctor</i>	amicos, <i>al.</i> aduncos
51 <i>vobis</i>	nobis
73 <i>artoptæ</i>	artocopi
74 <i>vis tu</i>	vix tu
80 <i>diſtendat</i>	diſtinguat
84 <i>Cammarus</i>	Gammarus
87 <i>adfertur</i>	offertur
91 <i>atros</i>	atris
--- <i>omittitur in Patifſon.</i>	
111 <i>gloria</i>	gratia
118 <i>Alledius</i>	Allichius
122 <i>dictata</i>	mandata
--- <i>magiſtri</i>	magiſter
136 <i>vobis h. p. h.</i>	vos hunc præſtatis honorem
153 <i>malis</i>	pomi

(165)
SATYRA VI.

13	<i>compositivæ</i>	compositivæ
41	<i>ulla</i>	illa
52	<i>tende</i>	necte
53	<i>vir</i>	vix
81	<i>mirmillonem</i>	aut mirmillonem
90	<i>contemserat</i>	contemserit
100	<i>maritum</i>	marito
103	<i>juventa</i>	juventa est
120	<i>sed</i>	&
123	<i>constitit</i>	prostitit
125	<i>in quibusdam MSS. &</i>	<i>excusis deest.</i>
130	<i>nec dum</i>	sed non
183	<i>diem</i>	die
200	<i>junctam</i>	vinc̃tam
213	<i>nolet</i>	nolit
218	<i>dictabitur</i>	ditabitur
226	<i>advolat</i>	avolat
229	<i>numerus</i>	numerus
237	<i>arcessitus</i> ita legendum ex vulgato illo <i>ac secretus</i> , quod degeneravit ex <i>accerfitus</i> .	
238	<i>filet</i>	pavet
264	<i>ride</i>	ridet
265	<i>Cæcivæ</i>	Creteivæ
274	<i>expectantibus</i>	ipsis spectantibus
277	<i>exsorbes</i>	absorbes
-- --	<i>quas</i>	quot
288	<i>contingi parva sineb.</i>	conjugi parva sinebat
293	<i>ulciscitur</i>	ulciscimur
295	<i>istos</i>	histros
308	<i>cum</i>	non
316	<i>Priapi</i>	Priapo
320	<i>Saufeja</i>	Laufela
324	<i>nil ibi</i>	nil tibi
329	<i>jam dormit</i>	dormitat
331	<i>sumto</i>	sumta

--cucullo

331 cucullo	caculla
340 in MSS. Amstelædam.	sequitur post 337.
343 Numæ	Numen
365 reputant	repetunt
378 tondendum	tundendum
386 &	cum
392 pertulit	protulit
395 vos	nos
401 strictisque	ficcisque
408 famam	flammam
410 arua	arma
413 quæ	quod
415 exorata	exhortata
429 loto terram	terram luto
430 auratæ	aut lata
442 nemo æra	atque æra
456 marite	maritum
459 extentis magnis com- misit	extensis magno committit
453 dicetur	dicatur
474 precium curæ	operæ precium
479 flagello	flagellis
483 transversa	transacta
486 profectura domus	profectura domo
490 disponit	componit
498 cessat	cesset
514 rapta	rupta
521 semel expiet	simul explicat
527 calidaque	calidusque
533 linigero	lanigero
541 propano	pepano
543 in	ad
551 rimabitur	rimatur &
558 & 559 in quodam vet. cod.	desiderantur.
582 utrinque	utrumque
585 Indus	inde
596 sterileis	sterilem
602 sæpe	semper

609	<i>utque suos ridens</i>	utque suos semper
622	<i>longa--saliva</i>	longam--salivam
642	<i>Tragicis</i>	magicis
648	<i>rabie</i>	& rabie
658	<i>insulsam</i>	invisam

SATYRA VII.

3	<i>celebres notique</i>	multi celebresque
8	<i>umbra</i>	arca
20	<i>vos</i>	nos
22	<i>spectanda</i>	expectanda
25	<i>componis</i>	conscribis
26	<i>clude</i>	claudere
39	<i>Et</i>	aut
40	<i>Maculonia</i>	Macculonus
60	<i>mæsta</i>	severa, <i>al.</i> sana
62	<i>Heuoche</i>	Evoe
65	<i>vestra</i>	nostra
73	<i>alveolos</i>	albiolos
114	<i>lacernæ</i>	lacertæ
117	<i>lasso</i>	laxo
123	<i>ex fœdere</i>	in fœdera
124	<i>licet</i>	petet
134	<i>stalaria</i>	stalaria
139	<i>fidimus eloquio</i>	ut redeant veteres
144	<i>Gallus</i>	Cossus
146	<i>producere</i>	deducere
149	<i>ponere</i>	imponere
153	<i>perferet</i>	proferet
156	<i>diversæ forte</i>	diversa parte
157	<i>nosse velint</i>	scire volunt
163	<i>fulmina</i>	flamina
166	<i>hæc</i>	ast
192	<i>adpositam</i>	oppositam
193	<i>jaculator</i>	joculator
222	<i>hora</i>	umbra

240, 241. hi versis a quibusdam non putantur esse
Juvenalis

242 *cura sed* curas &

SATYRA. VIII.

1	<i>Stemmata</i>	Schemata
4	<i>humerosque</i>	nasumque
5	<i>Corvinum, & Galbam</i>	Corvini & Gallum
8	<i>fumosos</i>	famosos
17	<i>traducit</i>	producit
47	<i>plebe</i>	gente
66	<i>trito ducunt</i>	tritoque trahunt
90	<i>exsucta</i>	exhausta--exuta--exusta
96	in MSS. Amstelædam. præcedit priorem 95.	
129	<i>&</i>	nec
133	<i>ponas</i>	pingas
147	} <i>Lateranus</i>	Damaspippus
151		
167		
174	<i>& furibus, ac</i>	aut furibus, aut
201	<i>pugnantem, aut</i>	aut pugnantem
203	<i>faciem</i>	frontem
204	<i>librata</i>	fibrata
225	<i>cantu</i>	faltu
236	<i>vestra</i>	nostra
256	<i>pube</i>	plebe
258	<i>quæ</i>	qui
266	<i>produxit</i>	eduxit
275	<i>illud</i>	aliud

SATYRA IX.

14	<i>Bruttia præstabat ca- lida tibi</i>	præstabat calidi circumlita
25	<i>scelerare</i>	celebrare
26	<i>quodque taces</i>	quod taceo, atque
40	<i>ac cævet</i>	atque cavet
46	<i>quam dominum</i>	non dominum
61	<i>conlusore</i>	cum lusore

68	<i>puerorum Aquilone</i>	<i>servorum mense</i>
84	<i>actorum--libris</i>	<i>auctorum---titulis</i>
100	<i>cara est</i>	<i>carcas</i>
106	<i>taceant</i>	<i>clament</i>
110	<i>carptores</i>	<i>raptores, al. partores</i>
117	<i>Laufesa</i>	<i>Laufela</i>
120	<i>peffina</i>	<i>maxima</i>
137	<i>thure</i>	<i>ære</i>
138	<i>exorare</i>	<i>exornare</i>
139	<i>figam</i>	<i>figam</i>

SATYRA X.

30	<i>auctor</i>	<i>alter</i>
73	<i>remi</i>	<i>tremens</i>
78	<i>effudit</i>	<i>effugit</i>
81	<i>Panem</i>	<i>Pan</i>
90	<i>habere</i>	<i>haberi</i>
97	<i>tanti</i>	<i>tantum</i>
136	<i>summo--arcu</i>	<i>summa--arce</i>
149	<i>percussa</i>	<i>perfusa</i>
162	<i>vigilare</i>	<i>jugulare</i>
189	<i>Hoc recto vultu solum,</i>	<i>hoc altus cœlumque tuens,</i>
	<i>hoc & pallidus optas</i>	<i>hoc p. o.</i>
198	<i>membra</i>	<i>labra</i>
201	<i>gnatisque</i>	<i>votisque</i>
254	<i>socius</i>	<i>focio</i>
263	<i>quo non</i>	<i>quo jam</i>
310	<i>i nunc & juvenis specie</i>	<i>nunc ergo speciem juvenis</i>
320	<i>exuet</i>	<i>eruet</i>

SATYRA XI.

4	<i>therma</i>	<i>turmæ</i>
18	<i>oppositis</i>	<i>optatis</i>
22	<i>laudabile</i>	<i>miserabile</i>
29	<i>erectum</i>	<i>ereptum</i>
91	<i>postremo</i>	<i>rigidique</i>
97	<i>coronati</i>	<i>coronatum</i>
106	<i>venientis</i>	<i>fulgentis</i>

107 <i>ostenderet</i>	offenderet
109 in MSS. Amstelædam.	præcedit v. 108
113 <i>oceani</i>	oceano, <i>al.</i> occiduo
124 <i>mittit</i>	nutrit
128 <i>vires</i>	bilis
134 <i>ulla unquam obsonia</i>	nunquam ulla obsonia
144 <i>furtis</i>	frustis
153 <i>notos</i>	natos
191 <i>mappæ</i>	palmæ

SATYRA XII.

1 <i>dulcior</i>	carior
3 <i>cædimus</i>	ducimus
17 <i>fulguris</i>	fulminis
20 <i>percussum</i>	pertusum
54 <i>recidit--submitteret</i>	decidit--succideret
73 <i>sumen- mirabile</i>	numen--miserabile
77 <i>currunt</i>	occurrunt
81 <i>tuti stagna sinus</i>	tunc stagnante sinu
100 <i>tabellis</i>	libellis
106 <i>paratum</i>	solebant
110 <i>turrem</i>	turbam, <i>al.</i> turmam

SATYRA XIII.

3 <i>malorum</i>	laborum
26 <i>numerus vix est</i>	numero vix sunt
57 <i>fraga</i>	farra
73 <i>illa</i>	ille
85 <i>in fortunæ qui</i>	qui in fortunæ jam
114 <i>cum mittere</i>	emittere
124 <i>majoribus</i>	melioribus
140 <i>ten'o</i>	te nunc
142 <i>nos viles pulli</i>	nos vilis populus
195 <i>quatiens a. t.</i>	quatiens animum
175 <i>abreptum</i>	affectum
223 <i>fulgura</i>	fulmina
226 <i>judicet</i>	vindicet
242 <i>ruborem</i>	pudorem

SATYRA XIV.

Post v. 1. MSS. Basil. habet,

Et quod majorum vitio sequiturque minores

33	<i>auctoribus</i>	doctoribus
38	<i>damnandis. hujus</i>	damnis. hujusce
45	<i>puer est</i>	pater est
62	<i>læve</i>	lavet
63	<i>furit</i>	fremit
110	<i>veste</i>	voce
112	<i>tutela</i>	cautela
117	<i>modo</i>	malo
124	<i>minimas</i>	nimias
129	<i>medio</i>	medici
147	<i>juventa</i>	armenta
170	<i>immedici</i>	indomiti
184	<i>homini veteris</i>	homines veteres
228	<i>producit</i>	providit
269	<i>ac vilis</i>	ficulis
289	<i>unde</i>	una, <i>al.</i> uda
293	<i>coemti</i>	coemtor
315	<i>habes</i>	abest
328	<i>Cræsi</i>	Rosci

SATYRA XV.

25	<i>duxerat</i>	deduxerat
46	<i>turba</i>	ripa
93	<i>olim</i>	usi
95	<i>que ultima</i>	culmina
133	<i>optima</i>	ultima, <i>al.</i> intima
163	<i>rabida</i>	rapida
168	<i>extendere</i>	extundere, <i>al.</i> excudere

SATYRA XVI.

v. 9. deest in MSS. Amstelæd.

23	<i>mulino</i>	mutinensi
29	<i>cum</i>	quem
39	<i>puls--patulo</i>	plus--vetulo
45	<i>tum f. p. lac</i>	jam f. p. lacernæ

F I N I S.

